

บทที่ ๓
วิธีดำเนินงาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้คือ การสำรวจปัญหาและอุปสรรคในการสอนวิชา สังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (สายสามัญ) จึงจำเป็นต้องใช้ข้อเท็จจริงต่าง ๆ มาประกอบการวิจัย โรงเรียน ครู และนักเรียน เป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญ การพิจารณา เลือกโรงเรียนเพื่อเก็บข้อมูลได้พยายามกระทำอย่างถี่ถ้วนและให้ตรงตามความมุ่งหมาย ผู้เขียนได้เลือกทั้งโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ โรงเรียนสาธิต และโรงเรียนใน-โครงการปรับปรุงของกรมวิสามัญศึกษา การเลือกโรงเรียนในครั้งนี้ใช้การสุ่มตัวอย่างด้วยการจัดฉลากรายชื่อโรงเรียนที่อยู่ในจังหวัดพระนครและธนบุรี ครั้งแรกสุ่มตัวอย่างโรงเรียนต่าง ๆ ๑๐ โรงเรียนสำหรับส่งแบบสอบถามนักเรียน แล้วภายหลังสุ่มตัวอย่างอีก ๒๐ โรงเรียนสำหรับส่งแบบสอบถามครู

โรงเรียนที่เป็นตัวอย่างสำหรับส่งแบบสอบถามครู คือ

๑. โรงเรียนรัฐบาล

- โรงเรียนวัดสุทธิวาราม
- โรงเรียนวัดบวรนิเวศ
- โรงเรียนวัดราชาธิวาส
- โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย
- โรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม
- โรงเรียนเบญจมราชาลัย
- โรงเรียนสตรีศรีอยุธยา
- โรงเรียนศึกษานารี

๒. โรงเรียนราษฎร์

โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย

โรงเรียนอานวยศิลป์ - ชนบุรี

โรงเรียนอินทศึกษา

โรงเรียนเซ็นต์คาเบรียล

โรงเรียนผดุงคุณิ

โรงเรียนสตรีประเทืองวิทย์

โรงเรียนราชินี (ล่าง)

โรงเรียนเซ็นต์โยเซฟคอนเวนต์

๓. โรงเรียนสาธิต

โรงเรียนสาธิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โรงเรียนสาธิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาพุมวัน

๔. โรงเรียนในโครงการปรับปรุงของกรมวิสามัญศึกษา

โรงเรียนสตรีศรีสุวิโยทัย

โรงเรียนบางกะปิ

โรงเรียนที่เป็นตัวอย่างสำหรับส่งแบบสอบถามนักเรียนคือ

๑. โรงเรียนรัฐบาล

โรงเรียนวัดสุทธิวราราม

โรงเรียนวัดควารนิเวศ

โรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม

โรงเรียนเบญจมราชาลัย

๒. โรงเรียนราษฎร์

โรงเรียนกรุงเทพ ฯ คริสเตียนวิทยาลัย

โรงเรียนอานวยศิลป์ - ชนบุรี

โรงเรียนตฤنگครุฑ

โรงเรียนสตรีประเทืองวิทย

๓. โรงเรียนสาธิต

โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๔. โรงเรียนในโครงการปรับปรุงของกรมวิสามัญศึกษา

โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย

เมื่อสุ่มตัวอย่างโรงเรียนใน ๑๐ โรงเรียนได้แล้ว จึงสุ่มตัวอย่างนักเรียนใน ๑๐ โรงเรียนที่เลือกไว้โดยวิธีจับสลากเช่นกัน เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นทั้ง ๓ ชั้น ๆ ละ ๑๐ คน รวมเป็น ๓๐ คน โรงเรียนรัฐบาลจำนวน ๑๒๐ คน โรงเรียนราษฎร์ จำนวน ๑๒๐ คน โรงเรียนสาธิต จำนวน ๓๐ คน โรงเรียนในโครงการปรับปรุงของกรมวิสามัญศึกษาจำนวน ๓๐ คน รวมทั้งหมดเป็น ๓๐๐ คน แต่เนื่องจากจำนวนครูที่สอนวิชาสังคมศึกษามีน้อย จึงสอบถามครูทุกคนที่สอนวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนที่สุ่มตัวอย่างไว้ทั้ง ๒๐ โรงเรียน ได้ครูโรงเรียนรัฐบาล ๕๐ คน ครูโรงเรียนราษฎร์ ๓๕ คน ครูโรงเรียนสาธิต ๕ คน ครูโรงเรียนในโครงการปรับปรุงของกรมวิสามัญศึกษา ๑๐ คน รวมทั้งหมด ๑๐๐ คน

แบบสอบถามที่ส่งให้นักเรียน ๓๐๐ ชุด และครู ๑๐๐ ชุด รวมเป็น ๔๐๐ ชุด ได้รับคืนมาทั้ง ๔๐๐ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

การวิเคราะห์และผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แยกวิเคราะห์ออกเป็น ๒ ส่วน ส่วนหนึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามครู อีกส่วนหนึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามนักเรียน ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ได้คิดคำตอบเป็นร้อยละ และเสนอโดยแยกคำตอบตามประเภทของ

โรงเรียน แต่ไม่แยกเพศของครูและนักเรียน และได้แยกปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ออกเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้ :-

ข้อมูลจากแบบสอบถามครูแยกออกเป็น

๑. ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวครูและวิชาสังคมศึกษา
๒. วิธีสอน
๓. อุปกรณ์การสอน
๔. การจัดกิจกรรมในการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร
๕. การวัดผล
๖. หลักสูตรและประมวลการสอน
๗. แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา
๘. บรรยากาศ และสิ่งแวดล้อม
๙. ปัญหาและอุปสรรคในการสอนวิชาสังคมศึกษา และ ข้อเสนอแนะของครู เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา

ข้อมูลจากแบบสอบถามนักเรียนแยกออกเป็น

๑. ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา
๒. วิธีสอนของครู
๓. อุปกรณ์การสอน
๔. การรวมกิจกรรมในการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร
๕. การวัดผล
๖. หลักสูตรและประมวลการสอน
๗. แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบการเรียนวิชาสังคมศึกษา
๘. บรรยากาศและสิ่งแวดล้อม
๙. ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนวิชาสังคมศึกษา และ ข้อเสนอแนะของนักเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามครั้งนี้ :-

ข้อเท็จจริงทั่วไป เกี่ยวกับครูวิชาสังคมศึกษา ที่เป็นตัวอย่างของครูในการวิจัยครั้งนี้ และความคิดเห็นของ

ครูเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา ได้แสดงไว้ในตารางที่ ๑ - ๑๔

๑. จำนวนครูชายและหญิงซึ่งตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ รายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนครูชายและหญิง
ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาชั้นต่าง ๆ ในโรงเรียนต่าง ๆ ดังตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ จำนวนครูชายและหญิงซึ่งตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

ชื่อที่	โรงเรียน	มัธยมศึกษาปีที่ ๑				มัธยมศึกษาปีที่ ๒				มัธยมศึกษาปีที่ ๓			
		ชาย		หญิง		ชาย		หญิง		ชาย		หญิง	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	โรงเรียนรัฐบาล	๓	๖.๐๐	๑๓	๒๖.๐๐	๔	๘.๐๐	๑๘	๓๖.๐๐	๔	๘.๐๐	๑๖	๓๒.๐๐
๒.	โรงเรียนราษฎร์	๔	๑๑.๔๓	๑๐	๒๘.๕๗	๖	๑๗.๑๔	๑๐	๒๘.๕๗	๔	๑๑.๔๓	๗	๒๐.๐๐
๓.	โรงเรียนสาธิต	๑	๒.๐๐	๑	๒.๐๐	๑	๒.๐๐	๑	๒.๐๐	๑	๒.๐๐	๒	๕.๐๐
๔.	โรงเรียนในโครงการปรับปรุง	๒	๕.๐๐	๔	๑๐.๐๐	๑	๒.๐๐	๔	๑๐.๐๐	๕	๑๒.๕๐	๔	๑๐.๐๐
	รวม	๑๐	๑๐.๐๐	๒๘	๖๘.๐๐	๑๒	๑๖.๐๐	๓๔	๘๖.๐๐	๑๖	๒๐.๐๐	๒๘	๗๐.๐๐

จากตารางที่ ๑ จะเห็นว่าครูที่สอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนแต่ละประเภทมีจำนวนน้อยมากทั้งหญิงและชาย ครูที่สอน
วิชาสังคมศึกษามากเป็นส่วนมากเป็นหญิง ยกเว้นโรงเรียนสาธิต จำนวนครูวิชาสังคมศึกษาที่มีนอกล่วงทุกโรงเรียน

๒. อายุของครูที่สอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนต่าง ๆ ครูที่สอนวิชาสังคมศึกษามีอายุตั้งแต่สูงกว่า ๕๐ ปี จนถึงต่ำกว่า ๒๐ ปี มีรายละเอียดดังตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ อายุของครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	อายุ	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	๕๑ ปี และสูงกว่า	๒	๕.๐๐	๒	๕.๗๑	-	-	๑	๑๐.๐๐	๕	๕.๐๐
๒.	๕๐ ปี	๓	๖.๐๐	๓	๘.๕๗	-	-	-	-	๖	๖.๐๐
๓.	๔๕ ปี	๒	๕.๐๐	๖	๑๗.๑๔	-	-	-	-	๘	๘.๐๐
๔.	๔๐ ปี	๖	๑๒.๐๐	๕	๑๔.๒๘	๒	๕.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๑๔	๑๔.๐๐
๕.	๓๕ ปี	๑๑	๒๒.๐๐	๔	๑๑.๕๓	-	-	๒	๒๐.๐๐	๑๗	๑๗.๐๐
๖.	๓๐ ปี	๖	๑๒.๐๐	๓	๖.๐๐	๕	๑๖.๐๐	๕	๕๐.๐๐	๑๙	๑๙.๐๐
๗.	๒๕ ปี	๖	๑๒.๐๐	๔	๑๑.๕๓	-	-	๑	๑๐.๐๐	๑๕	๑๕.๐๐
๘.	๒๐ ปี และต่ำกว่า	-	-	๑	๒.๕๖	-	-	-	-	๑	๑.๐๐

จากตารางที่ ๒ จะเห็นว่าครูสอนวิชาสังคมศึกษากลุ่มใหญ่ที่สุด คือร้อยละ ๓๔.๐๐ ของจำนวนครูทั้งหมดมีอายุระหว่าง ๒๖-๓๐ ปี กลุ่มที่ ๒ คือร้อยละ ๑๗.๐๐ ของจำนวนครูทั้งหมด มีอายุระหว่าง ๓๑-๓๕ ปี กลุ่มที่สาม คือร้อยละ ๑๕.๐๐ ของจำนวนครูทั้งหมดมีอายุระหว่าง ๒๖-๓๐ ปี กลุ่มเล็กที่สุดคือร้อยละ ๑.๐๐ ของจำนวนครูทั้งหมดมีอายุระหว่าง ๒๑ - ๒๕ ปี ส่วนครูที่มีอายุสูงกว่า ๕๐ ปี มีเพียงร้อยละ ๕.๐๐

๓. วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วัตถุประสงค์ในโรงเรียนทั้ง ๔ ประเภท มีวัตถุประสงค์ที่ปรากฏ จนถึงประกาศนียบัตร และส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในตารางที่ ๓

ตารางที่ ๓ วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ข้อที่	ชื่อ	โรงเรียนรัฐบาล			โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	ก.ป.	๒	๕.๐๐	๑	๒.๕๖	๔	๕๐.๐๐	-	-	๗	๗.๐๐		
๒.	วท.ป.	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	-	-	๑	๑.๐๐		
๓.	อ.ป.	๒	๕.๐๐	-	-	๓	๖๐.๐๐	-	-	๕	๕.๐๐		
๔.	กศ.ป.	๑๖	๓๖.๐๐	๒	๕.๗๑	๑	๒๐.๐๐	-	-	๑๙	๑๙.๐๐		
๕.	พ.อ.	-	-	-	-	-	-	-	๑๐.๐๐	๑	๑.๐๐		
๖.	พ.ป.	๑๔	๓๖.๐๐	๑๐	๒๔.๕๗	๒	๕๐.๐๐	๓	๓๐.๐๐	๓๓	๓๓.๐๐		
๗.	พ.ป.	-	-	๖	๑๗.๑๔	-	-	-	๑๐.๐๐	๗	๗.๐๐		
๘.	พ.	-	-	๒	๕.๗๑	-	-	-	-	๒	๒.๐๐		
๙.	ส.ส.ป.	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	-	-	๑	๑.๐๐		
๑๐.	ป.กศ.สูง	๗	๑๘.๐๐	๓	๘.๕๗	-	-	-	๑๐.๐๐	๑๐	๑๐.๐๐		
๑๑.	ป.กศ.	-	-	๒	๕.๗๑	-	-	-	-	๒	๒.๐๐		
๑๒.	ป.ม.ช.	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	-	-	๑	๑.๐๐		

ตารางที่ ๓ (ต่อ) วัตถุประสงค์ที่สอนวิชาสังคมศึกษา

วัตถุประสงค์	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนไม่ใ้โครงการปรับปรุง		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๑๓. ป.ป.ช.	-	-	๑	๒.๘๖	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๑๔. ป.ป.ม.	๑๐	๒๐.๐๐	๒	๔.๕๗	๑	๒๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๑๔	๑๕.๐๐
๑๕. ป.ป.	๓	๖.๐๐	๑	๒.๘๖	-	-	-	-	๔	๔.๐๐
๑๖. อ.ก.ค.	๑	๒.๐๐	๑	๒.๘๖	-	-	๑	๑๐.๐๐	๓	๓.๐๐
๑๗. เสขานุกาจารย์สูง	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๑๘. ประกาศนียบัตรการบัญชี	-	-	-	-	-	-	๑	๑๐.๐๐	๑	๑.๐๐
๑๙. ม.๘ (ม.ศ. ๕)	-	-	๔	๑๑.๘๓	-	-	๑	๑๐.๐๐	๕	๕.๐๐

จากตารางที่ ๓ จะเห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๓๓.๐๐ มีวุฒิ พ.ม. ในโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนไม่ใ้โครงการปรับปรุงของกรมวิสามัญศึกษา มีครูวิชาสังคมศึกษาวุฒิ พ.ม. มากที่สุด คือ ร้อยละ ๓๖.๐๐ ร้อยละ ๒๔.๕๗ ร้อยละ ๓๐.๐๐ ตามลำดับ ส่วนโรงเรียนสาธิตครูมีวุฒิ ค.บ. มากที่สุด คือ ร้อยละ ๔๐.๐๐.

๔. ระยะเวลาที่ครูวิชาสังคมศึกษา ได้ทำการสอนวิชานี้มาเป็นเวลานานแตกต่างกันตั้งแต่ ๒๐ ปีจนถึง ไม่ถึง ๑ ปี รายละเอียดมีดังตารางที่ ๔

ตารางที่ ๔ ระยะเวลาที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษา

ชนิด	เวลา	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๑.	๑๖ - ๒๐ ปี	๑	๒๐.๐๐	๔	๑๑.๕๓	-	-	๑	๑๐.๐๐	๖	๖.๐๐
๒.	๑๑ - ๑๕ ปี	๕	๑๐.๐๐	๕	๑๔.๒๘	-	-	-	-	๑๐	๑๐.๐๐
๓.	๖ - ๑๐ ปี	๑๐	๒๐.๐๐	๗	๒๐.๐๐	๒	๕.๐๐	๔	๔๐.๐๐	๒๓	๒๓.๐๐
๔.	๑ - ๕ ปี	๓๑	๖๒.๐๐	๑๓	๓๗.๑๔	๓	๖๐.๐๐	๕	๕๐.๐๐	๕๒	๕๒.๐๐
๕.	น้อยกว่า ๑ ปี	๓	๖.๐๐	๖	๑๗.๑๔	-	-	-	-	๙	๙.๐๐

จากตารางที่ ๔ จะเห็นว่าครูวิชาสังคมศึกษาซึ่งสอนเป็นเวลานานระหว่าง ๑ ปี ถึง ๕ ปี มีจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ ๕๒.๐๐ ของจำนวนครูทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถาม โรงเรียนรัฐบาลร้อยละ ๒๒.๐๐ โรงเรียนราษฎร์มีร้อยละ ๓๗.๑๔ โรงเรียนสาธิตมีร้อยละ ๖๐.๐๐ โรงเรียนในโครงการปรับปรุงของกรมวิสามัญศึกษามีร้อยละ ๕๐.๐๐ ครูสังคมศึกษาซึ่งสอนเป็นเวลานานที่สุดระหว่าง ๑๖ ปี ถึง ๒๐ ปี มีจำนวนน้อยที่สุดเพียงร้อยละ ๖.๐๐ โรงเรียนรัฐบาลมีร้อยละ ๒.๐๐ โรงเรียนราษฎร์มีร้อยละ ๑๑.๕๓ โรงเรียนในโครงการปรับปรุงของกรมวิสามัญศึกษามีร้อยละ ๑๐.๐๐ ส่วนในโรงเรียนสาธิตไม่มีครูที่สอนวิชาสังคมศึกษานานเกิน ๑๐ ปี

๕. จำนวนชั่วโมงวิชาสังคมศึกษาและวิชาอื่น ๆ ที่ครูสังคมศึกษาสอนใน ๑ สัปดาห์ มีรายละเอียดในตารางที่ ๕

ตารางที่ ๕ จำนวนชั่วโมงวิชาสังคมศึกษาและวิชาอื่นที่ครูสังคมศึกษาสอนใน ๑ สัปดาห์

ข้อที่	จำนวนชั่วโมงวิชาสังคมศึกษา		๑ - ๕		๖ - ๑๐		๑๑ - ๑๕		๑๖ - ๒๐		๒๑ และมากกว่า	
	จำนวนชั่วโมงวิชาอื่น ๆ	จำนวนชั่วโมงวิชาสังคมศึกษา	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	๒๑ ชั่วโมงและมากกว่า		๑	๑.๐๐	-	-	-	-	-	-	-	-
๒.	๑๖ - ๒๐ ชั่วโมง		๑๐	๑๐.๐๐	๒	๒.๐๐	-	-	-	-	-	-
๓.	๑๑ - ๑๕ ชั่วโมง		๗	๗.๐๐	๑๑	๑๑.๐๐	-	-	-	-	-	-
๔.	๖ - ๑๐ ชั่วโมง		๒	๒.๐๐	๑๖	๑๖.๐๐	๔	๔.๐๐	๑	๑.๐๐	-	-
๕.	๑ - ๕ ชั่วโมง		๓	๓.๐๐	๒	๒.๐๐	๓	๓.๐๐	๒	๒.๐๐	-	-
๖.	ไม่ทดสอบเลย		๓	๓.๐๐	๔	๔.๐๐	๔	๔.๐๐	๒๐	๒๐.๐๐	๑	๑.๐๐

จากตารางที่ ๕ จะเห็นว่าครูวิชาสังคมศึกษาสอนวิชาสังคมศึกษาระหว่าง ๑๖ - ๒๐ ชั่วโมง และไม่ทดสอบวิชาอื่น ๆ เลย มีจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ ๒๐.๐๐ ครูที่สอนวิชาสังคมศึกษาระหว่าง ๒๑ ชั่วโมงขึ้นไปแล้วไม่ทดสอบวิชาอื่นเลย หรือสอนวิชาอื่นระหว่าง ๒๑ ชั่วโมงขึ้นไปแล้วสอนวิชาสังคมศึกษาเพียง ๑ - ๕ ชั่วโมง มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ ๑.๐๐

๒. วิชาสังคมศึกษาและวิชาอื่นที่ครูผู้สอนมีความชำนาญจะสอนวิชาสังคมศึกษาด้วย
 สอนวิชาอื่น ๆ อีก เช่น ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ ฯลฯ ดังมีรายละเอียดในตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ วิชาสังคมศึกษาและวิชาอื่นที่ครูผู้สอนมีความชำนาญ

ลำดับที่	วิชาอื่น ๆ	หน่วยสอนเมือง		กิจกรรม		ภูมิศาสตร์		ประวัติศาสตร์		ทุกวิชา	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	คณิตศาสตร์	๒	๒.๐๐	๒	๒.๐๐	๗	๗.๐๐	๑๑	๑๑.๐๐	๓	๓.๐๐
๒.	วิทยาศาสตร์	๔	๔.๐๐	๔	๔.๐๐	๓	๓.๐๐	๑	๑.๐๐	๑	๑.๐๐
๓.	ภาษาไทย	๔	๔.๐๐	๗	๗.๐๐	๑๒	๑๒.๐๐	๑๓	๑๓.๐๐	๑๓	๑๓.๐๐
๔.	ภาษาอังกฤษ	๒	๒.๐๐	๒	๒.๐๐	๔	๔.๐๐	๒	๒.๐๐	๑	๑.๐๐
๕.	สุขศึกษา	๒	๒.๐๐	๒	๒.๐๐	๒	๒.๐๐	๒	๒.๐๐	๑	๑.๐๐
๖.	พลศึกษา	๑	๑.๐๐	๑	๑.๐๐	๑	๑.๐๐	-	-	-	-
๗.	ธุรกิจศิลป์	๑	๑.๐๐	-	-	-	-	๑	๑.๐๐	-	-
๘.	ศิลปกรรมศิลป์	-	-	-	-	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๙.	นาฏศิลป์	-	-	-	-	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๑๐.	ไม่มี	๕	๕.๐๐	๕	๕.๐๐	๑๒	๑๒.๐๐	๑๕	๑๕.๐๐	๑๒	๑๒.๐๐

จากตารางที่ ๒ จะเห็นว่าครูวิชาสังคมศึกษาซึ่งสอนวิชาอื่นด้วยนั้นจะสอนวิชาสังคมศึกษาที่วิชาภาษาไทยมากที่สุด ก็ร้อยละ

๗. วิชาที่ครูผู้สอนศึกษาด้านที่มากที่สุด มีรายละเอียดดังตารางที่ ๗
 ตารางที่ ๗ วิชาที่ครูผู้สอนศึกษาด้านที่มากที่สุด

ข้อที่	วิชา	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	ภูมิศาสตร์	๒	๔.๐๐	๑	๒.๘๖	๑	-	๒	๒๐.๐๐	๕	๕.๐๐
๒.	ประวัติศาสตร์	๔	๘.๐๐	๒	๑๗.๑๔	๒	๔๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๑๓	๑๓.๐๐
๓.	ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์	๓	๖.๐๐	๒	๕.๗๑	-	-	-	-	๕	๕.๐๐
๔.	ศิลปะรวม	-	-	๑	๒.๘๖	-	-	๑	๑๐.๐๐	๒	๒.๐๐
๕.	สังคมศึกษา	๑๔	๓๖.๐๐	๔	๑๑.๔๓	๒	๔๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๒๑	๒๑.๐๐
๖.	วิทยาศาสตร์	๒	๔.๐๐	๒	๕.๑๗	-	-	๑	๑๐.๐๐	๕	๕.๐๐
๗.	ศิลปะปฏิบัติ	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๘.	ภาษาอังกฤษ	๓	๖.๐๐	๓	๘.๕๗	-	-	-	-	๖	๖.๐๐
๙.	ภาษาไทย	๖	๑๒.๐๐	๗	๒๐.๐๐	๑	๒๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๑๕	๑๕.๐๐
๑๐.	คณิตศาสตร์	๔	๘.๐๐	๔	๑๑.๐๐	-	-	๑	๑๐.๐๐	๙	๑๒.๐๐
๑๑.	นาฏศิลป์	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๑๒.	กิจกรรมศิลปะ	-	-	๑	๒.๘๖	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๑๓.	ไม่ระบุกิจ	-	-	-	-	-	-	๑	๑๐.๐๐	๑	๑.๐๐

ตารางที่ ๗ (ต่อ) วิชาที่ศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มากที่สุด

ข้อที่	วิชา	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสหศึกษา		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
		๑๘	ไม่มี	๒	๑๒.๐๐	๔	๑๑.๘๓	-	-		๑

จากตารางที่ ๗ จะเห็นว่า ศึกษาศาสตร์ศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มากที่สุดร้อยละ ๒๕.๐๐ โดยยกเว้นคณะศึกษาศาสตร์มากที่สุดร้อยละ ๑๕.๐๐ ของศึกษาศาสตร์ศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ในโรงเรียนรัฐบาลอันศึกษาศาสตร์มากที่สุดมีจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ ๑๖.๐๐ ศึกษาศาสตร์ศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ในโรงเรียนราษฎร์อันศึกษาศาสตร์มากที่สุดมีจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ ๒๐.๐๐ ศึกษาศาสตร์ศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ในโรงเรียนสหศึกษาอันศึกษาศาสตร์มากที่สุดมีจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ ๔๐.๐๐ ส่วนศึกษาศาสตร์ศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ในโครงการปรับปรุงของกรมวิสามัญศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มากที่สุดมีจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ ๒๐.๐๐ จำนวนคณะที่ไม่มีวิชาที่ตนที่ศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มากที่สุดคือร้อยละ ๑๑.๐๐

๔. เหตุผลที่ครูของสอนวิชาสังคมศึกษา ครูมีเหตุผลแตกต่างกันดังมีรายละเอียดในตารางที่ ๔

ตารางที่ ๔ เหตุผลที่ครูของสอนวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	เหตุผล	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
๑.	สมัครสอนเองด้วยใจรัก	๒๓	๘๖.๐๐	๑๒	๓๔.๒๘	๕	๑๐๐	๖	๖๐.๐๐	๔๖.๐๐
๒.	โรงเรียนจัดให้สอน	๒๓	๘๖.๐๐	๒๓	๖๕.๗๑	-	-	๔	๔๐.๐๐	๕๐.๐๐
๓.	ได้รับการฝึกหัดการสอนวิชาสังคมศึกษาโดยเฉพาะ	๔	๘.๐๐	-	-	-	-	-	-	๔.๐๐

จากตารางที่ ๔ จะเห็นว่าเหตุผลของครูที่สอนวิชาสังคมศึกษากลุ่มใหญ่ร้อยละ ๕๐.๐๐ คือโรงเรียนจัดให้สอน ครูในโรงเรียนรัฐบาลที่สอนวิชาสังคมศึกษา เพราะสมัครสอนเองด้วยใจรัก และทางโรงเรียนจัดให้สอนมีจำนวนมาก ๗๐.๐๐% ก็คือร้อยละ ๘๖.๐๐ ครูเป็นโรงเรียนสาธิตและโรงเรียนในโครงการปรับปรุงของกรมวิสามัญศึกษาที่สอนวิชาสังคมศึกษาคือร้อยละ ๘๖.๐๐ ครูสอนเองด้วยใจรักมากที่สุดมีร้อยละ ๑๐๐.๐๐ และ ๖๐.๐๐ ตามลำดับ ส่วนครูในโรงเรียนราษฎร์บอกว่าสอนวิชาสังคมศึกษาเพราะโรงเรียนจัดมีมากที่สุดคือร้อยละ ๖๕.๗๑.

๕. การใช้เวลาดำเนินการของครูผู้สอน รายละเอียดยังมีในตารางที่ ๕
 ตารางที่ ๕ การใช้เวลาดำเนินการของครูผู้สอน

ข้อที่	การใช้เวลาดำเนินการ	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๑.	เตรียมการสอน	๓๔	๗๖.๐๐	๒๓	๖๕.๗๑	๔	๘๐.๐๐	๕	๕๐.๐๐	๗๔	๗๔.๐๐
๒.	ตรวจงาน	๔๒	๘๕.๐๐	๒๓	๖๗.๑๔	๔	๘๐.๐๐	๕	๕๐.๐๐	๘๒	๘๒.๐๐
๓.	อ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์ต่อการสอน	๓๕	๗๕.๐๐	๒๔	๗๐.๐๐	๕	๑๐๐.๐๐	๕	๕๐.๐๐	๘๑	๘๑.๐๐
๔.	วิชาสังคมศึกษา	๔๒	๘๕.๐๐	๒๓	๖๗.๑๔	๕	๑๐๐.๐๐	๕	๕๐.๐๐	๘๓	๘๓.๐๐
๕.	พียงวิทยุเกี่ยวกับข่าว	๓๕	๗๐.๐๐	๑๕	๕๕.๒๕	๕	๑๐๐.๐๐	๖	๖๐.๐๐	๖๕	๖๕.๐๐
๖.	คู่มือที่เกี่ยวกับข่าวและวิชาสังคมศึกษา	๓๓	๖๖.๐๐	๑๐	๒๘.๕๗	๕	๑๐๐.๐๐	๔	๔๐.๐๐	๕๖	๕๖.๐๐
๗.	ดูภาพยนตร์เกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา	๒๕	๕๐.๐๐	๑๐	๒๘.๕๗	๔	๘๐.๐๐	๕	๕๐.๐๐	๔๔	๔๔.๐๐
๘.	ทำสมุดภาพสังคม	๕	๑๐.๐๐	๑๐	๒๘.๕๗	-	-	๒	๒๐.๐๐	๑๗	๑๗.๐๐
๙.	ฉายภาพยนตร์เกี่ยวกับสถานที่สำคัญต่างๆ	-	-	๑	๒.๘๖	๑	๒๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๓	๓.๐๐
๑๐.	ทำอุปกรณ์การสอน	-	-	๒	๕.๗๑	-	-	-	-	๒	๒.๐๐
๑๑.	สนทนากับผู้เรียนเพื่อให้ความรู้เพิ่มเติม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ ๕ (ต่อ) การใช้เวลาวางของครูสังคัมศึกษา

ข้อที่	การใช้เวลาวาง	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
	และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	๒	๕.๐๐	๒	๕.๗๑	-	-	๔
								๕.๐๐

จากตารางที่ ๕ จะเห็นว่าครูวิชาสังคัมศึกษามากุฎใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ ๕๒.๐๐ ใช้เวลาวางในการอ่านหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับชาว รองลงมาคือร้อยละ ๔๒.๐๐ ใช้เวลาวางในการตรวจงาน รองลงมาอีกคือร้อยละ ๔๑.๐๐ ใช้เวลาวางในการอ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์ต่อการสอนวิชาสังคัมศึกษา ครูกลุ่มเล็กที่สุดคือร้อยละ ๒.๐๐ ใช้เวลาวางในการทำคู่มือการสอน

๑๐. ความรู้สึกของครูสังคมนิยมที่เกี่ยวกับการสอนวิชาสังคมนิยมที่โรงเรียนจะขึ้นหรือไม่ขึ้นอยู่กับประเภทของโรงเรียน จึงทดสอบไคสแควร์ (χ^2) เพื่อค้นหาความจริงข้อนี้ รายละเอียดอยู่ในตารางที่ ๑๐

ตารางที่ ๑๐ ความรู้สึกของครูสังคมนิยมที่เกี่ยวกับการสอนวิชาสังคมนิยม

โรงเรียน	ความรู้สึกของครู				รวม
	ชอบ		ไม่ชอบ		
	fo	fe	fo	fe	
โรงเรียนวิบูล	๓๕	๓๒.๐๐	๑๕	๑๘.๐๐	๕๐
โรงเรียนรามภฏ	๑๘	๒๒.๕๐	๑๒	๑๒.๖๐	๓๕
โรงเรียนสาวิตรี	๔	๓.๒๐	๑	๑.๘๐	๕
โรงเรียนในโครงการปรับปรุง	๒	๒.๕๐	๔	๓.๖๐	๑๐
รวม	๕๙	๖๙.๐๐	๓๒	๓๖.๐๐	๑๐๐

ตารางที่ ๑๐ นี้ ทดสอบ χ^2 เพื่อพิสูจน์สมมติฐานที่ว่าความรู้สึกของครูสังคมนิยมที่เกี่ยวกับการสอนวิชาสังคมนิยม

ไม่ขึ้นกับประเภทของโรงเรียน

$$\chi^2_{(3)} \text{ จากตารางไคสแควร์ } ๗.๘๒ \text{ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ } ๕\%$$

$$\chi^2_{(3)} \text{ ที่คำนวณได้ } ๒.๘๕ < ๗.๘๒ \text{ ดังนั้นผลที่ได้ไม่มีนัยสำคัญ}$$

ของครูสังคมนิยมที่เกี่ยวกับการสอนวิชาสังคมนิยมไม่ขึ้นกับประเภทของโรงเรียน.

๑๑. ความเห็นของครูเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา มีรายละเอียดดังตารางที่ ๑๑
 ตารางที่ ๑๑ ความเห็นของครูเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	ความเห็น	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	เป็นวิชาที่น่าสนใจ	๑๔	๒๔.๐๐	๔	๒๕.๗๑	๑	๒๐.๐๐	๔	๔๐.๐๐	๒๔	๒๔.๐๐
๒.	เป็นวิชาที่มีประโยชน์ต่อความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันของนักเรียน	๓๔	๖๔.๐๐	๒๕	๗๑.๔๓	๓	๖๐.๐๐	๖	๖๐.๐๐	๖๘	๖๘.๐๐
๓.	สอนยากสอนวิชาสังคมศึกษาจริงควรได้รับการยกย่อง	-	-	-	-	๑	๒๐.๐๐	-	-	๑	๑.๐๐
๔.	สอนง่ายใคร ๆ ก็สอนได้สอนวิชาสังคมศึกษาจึงไม่ได้รับการยกย่องเท่าที่ควร	๑	๒.๐๐	๑	๒.๘๖	-	-	-	-	๒	๒.๐๐
๕.	เป็นวิชาที่ไม่ควรทนายสอนไม่มีโอกาสไปต่างประเทศ	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	-	-	๑	๑.๐๐

จากตารางที่ ๑๑ จะเห็นว่า ครูวิชาสังคมศึกษากลุ่มใหญ่ที่สุดมีความเห็นว่าวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่มีประโยชน์อยู่ในชีวิตประจำวันของนักเรียนคือร้อยละ ๖๘.๐๐ ครูกลุ่มเล็กมีความเห็นว่าวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่สอนยากสอนวิชาสังคมจริงควรได้รับการยกย่องและเป็นวิชาที่ไม่ควรทนายสอนไม่มีโอกาสไปต่างประเทศคือ ร้อยละ ๑.๐๐

๑๒. วิชาในหมวดศึกษาศาสตร์ที่ครูศึกษามากมายเรียงตามลำดับ รายละเอียดในตารางที่ ๑๒
 ตารางที่ ๑๒ วิชาในหมวดศึกษาศาสตร์ที่ครูศึกษามากที่สุดเรียงตามลำดับ

ข้อที่	วิชา	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โครงการปรับปรุง		รวมยอด		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
๑	มหาวิทยาลัยเมือง	๑	๕.๐๐	๒	๕.๗๑	๑	๒๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๖	๖.๐๐	
		๒	๑๒.๐๐	๓	๘.๕๗	-	-	๓	๓๐.๐๐	๑๒	๑๒.๐๐	
		๓	๓๘.๐๐	๑๔	๔๐.๐๐	-	-	๒	๒๐.๐๐	๓๕	๓๕.๐๐	
		๔	๒๒	๕๔.๐๐	๑๕	๕๒.๘๖	๔	๘๐.๐๐	๔	๔๐.๐๐	๕๕	๕๕.๐๐
๒	ศึกษารวม	๑	๘.๐๐	๘	๒๕.๗๑	-	-	๓	๓๐.๐๐	๑๖	๑๖.๐๐	
		๒	๖.๐๐	๖	๑๙.๑๔	๑	๒๐.๐๐	-	-	๑๐	๑๐.๐๐	
		๓	๒๒	๕๕.๐๐	๗	๒๒.๐๐	๔	๘๐.๐๐	๔	๔๐.๐๐	๓๗	๓๗.๐๐
		๔	๒๐	๕๐.๐๐	๑๒	๓๖.๒๘	-	-	๓	๓๐.๐๐	๓๕	๓๕.๐๐
๓	ภูมิศาสตร์	๑	๒๑	๕๒.๐๐	๗	๒๐.๐๐	๒	๕๐.๐๐	๔	๕๐.๐๐	๓๔	๓๔.๐๐
		๒	๒๐	๕๐.๐๐	๑๕	๔๒.๘๖	๒	๕๐.๐๐	๒	๒๐.๐๐	๓๘	๓๘.๐๐
		๓	๔	๘.๐๐	๘	๒๒.๘๖	๑	๒๐.๐๐	๒	๒๐.๐๐	๑๕	๑๕.๐๐
		๔	๔	๘.๐๐	๔	๑๑.๔๓	-	-	๒	๒๐.๐๐	๑๐	๑๐.๐๐

ตารางที่ ๑๒ (ต่อ) วิชาในหมวดสังคมศึกษาที่ครูสังคมศึกษามากที่สุดเรียงตามลำดับ

ข้อที่	วิชา	ลำดับที่	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด		
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
๔. ประวัติศาสตร์		๑	๒๒	๔๔.๐๐	๑๖	๔๕.๗๑	๒	๕๐.๐๐	๒	๒๐.๐๐	๕๒	๕๒.๐๐	
		๒	๒๐	๕๐.๐๐	๑๐	๒๘.๕๗	๒	๕๐.๐๐	๕	๕๐.๐๐	๓๗	๓๗.๐๐	
		๓	๔	๘.๐๐	๑๙.๐๕	๑	๒.๖๓	๒	๕๐.๐๐	๒	๒๐.๐๐	๑๒	๑๒.๐๐
		๔	๓	๖.๐๐	๑๕.๗๙	๓	๘.๕๗	-	-	๑	๑๐.๐๐	๗	๗.๐๐
๕.	ไม่ออกความเห็น		๑	๒.๐๐	๑	๒.๘๖	-	-	-	-	๒	๒.๐๐	

จากตารางที่ ๑๒ จะเห็นว่า วิชาประวัติศาสตร์เป็นที่นิยมของครูวิชาสังคมศึกษามากเป็นอันดับ ๑ วิชาภูมิศาสตร์เป็นที่นิยมมากเป็นอันดับ ๒ วิชาศีลธรรมเป็นที่นิยมมากเป็นอันดับ ๓ ส่วนวิชาหน้าที่พลเมืองเป็นที่นิยมของครูสังคมศึกษาน้อยที่สุดจัดเป็นอันดับ ๔.

๑๓. สาขาที่ครูไม่ชอบสอนวิชาสังคมศึกษา มีหลายประการ บางก็ซ้ำกัน บางก็ต่างกัน รายละเอียดมีในตารางที่ ๑๓

ตารางที่ ๑๓ สาขาที่ครูไม่ชอบสอนวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	สาเหตุ	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	ไม่ถนัด	๓	๖.๐๐	๑	๒.๘๖	-	-	๑	๑๐.๐๐	๕	๕.๐๐
๒.	ต้องเตรียมการสอนมาก	๔	๘.๐๐	๖	๑๗.๑๔	๑	๒๐.๐๐	-	-	๑๑	๑๑.๐๐
๓.	ไม่เคยสอนมาก่อน	๒	๔.๐๐	๔	๘.๕๓	-	-	-	-	๖	๖.๐๐
๔.	น่าเบื่อ	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๕.	ไม่สามารถสอนให้นักเรียนสนใจและเข้าใจได้	๑	๒.๐๐	๑	๒.๘๖	-	-	-	-	๒	๒.๐๐
๖.	ไม่ได้รับการฝึกเกี่ยวกับการสอนที่ดี	๑	๒.๐๐	๑	๒.๘๖	-	-	๑	๑๐.๐๐	๓	๓.๐๐
๗.	ถูกบังคับให้สอน	-	-	๑	๒.๘๖	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๘.	หาอุปกรณ์ประกอบการสอนยาก	๑	๒.๐๐	๒	๕.๗๑	-	-	๒	๒๐.๐๐	๕	๕.๐๐
๙.	ไม่มีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๑๐.	ศึกษามากพอที่จะสอนนักเรียน	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
	นักเรียนไม่สนใจเรียนเพราะไ้คะแนนน้อย	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	-	-	๑	๑.๐๐

จากตารางที่ ๑๓ จะเห็นว่าครูร้อยละ ๑๑.๐๐ ให้เหตุผลว่าไม่ชอบสอนวิชาสังคมศึกษาเพราะ
ต้องเตรียมการสอนมากมีครูร้อยละ ๒.๐๐ ให้เหตุผลว่าไม่ชอบสอนวิชาสังคมศึกษาเพราะไม่เคยสอนมาก่อน เหตุผลที่
ครูไม่ชอบสอนวิชาสังคมศึกษาเพราะเบื่อ หรือ ถูกบังคับให้สอน หรือไม่มีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาสังคมศึกษามากพอที่
จะสอนนักเรียน หรือ นักเรียนไม่สนใจเรียนมีจำนวนมากเพียงร้อยละ ๑.๐๐

๑๔. คุณสมบัติของวิชาสังคมศึกษาที่ครูวิชาสังคมศึกษาของโรงเรียนจะเขียนไว้ในตารางที่ ๑๔

ตารางที่ ๑๔ คุณสมบัติของวิชาสังคมศึกษาที่ครูวิชาสังคมศึกษาของตนเห็น

ข้อที่	วิชาที่เป็นประโยชน์	วิชาที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน		หน้าที่พลเมือง		ภูมิศาสตร์		ประวัติศาสตร์		ไม่มี	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	หน้าที่พลเมือง	-	-	๔	๔.๐๐	๒๒	๒๒.๐๐	๒๐	๒๐.๐๐	๒๐	๒๐.๐๐
๒.	ศีลธรรม	๑	๑.๐๐	๗	๗.๐๐	๓๖	๓๖.๐๐	๒๒	๒๒.๐๐	๒๒	๒๒.๐๐
๓.	ภูมิศาสตร์	-	-	๑	๑.๐๐	๕	๕.๐๐	๕	๕.๐๐	๕	๕.๐๐
๔.	ประวัติศาสตร์	-	-	๑	๑.๐๐	-	-	๔	๔.๐๐	๔	๔.๐๐
๕.	ทุกวิชา	-	-	-	-	-	-	-	-	๕	๕.๐๐
๖.	ไม่มี	-	-	-	-	-	-	-	-	๑๔	๑๔.๐๐

จากตารางที่ ๑๔ จะเห็นว่าครูกลุ่มใหญ่คือร้อยละ ๒๒.๐๐ ให้ความสำคัญกับวิชาศีลธรรมมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันมากที่สุด รองลงมาคือร้อยละ ๒๐.๐๐ ให้ความสำคัญกับหน้าที่พลเมืองมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันมากที่สุดคือร้อยละ ๒๐.๐๐ เป็นที่น่าสังเกตว่าครูวิชาสังคมศึกษาเป็นจำนวนน้อยที่สุด คือไม่ถึงร้อยละ ๕.๐๐ ที่ให้ความสำคัญประวัติศาสตร์มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันมากที่สุด และครูสังคมศึกษามีจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ ๓๖.๐๐ ที่ให้ความสำคัญประวัติศาสตร์มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันน้อยที่สุด.

ข้อเท็จจริงและความคิดเห็นของครูวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับการสอนและวิธีสอนวิชาสังคมศึกษา ได้แสดงไว้ใน
 ตารางที่ ๑๕ - ๒๖

๑. เวลาที่ครูชอบสอนวิชาสังคมศึกษามากที่สุด รายละเอียดในตารางที่ ๑๕
 ตารางที่ ๑๕ เวลาที่ครูชอบสอนวิชาสังคมศึกษามากที่สุด

ข้อที่	เวลา	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๑. เช้า		๒๐	๕๐.๐๐	๑๕	๕๒.๘๖	๓	๒๐.๐๐	๕	๕๐.๐๐	๕๓	๕๓.๐๐
๒. บ่าย		๑	๑.๐๐	๑	๒.๘๖	-	-	-	-	๒	๒.๐๐
๓. เวลาใดก็ได้		๒๕	๕๘.๐๐	๑๕	๕๘.๒๕	๒	๕๐.๐๐	๕	๕๐.๐๐	๕๕	๕๕.๐๐

จากตารางที่ ๑๕ นี้ จะเห็นว่าครูวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลคือร้อยละ ๕๕.๐๐ และโรงเรียนราษฎร์คือร้อยละ ๕๕.๒๕ มีความเห็นตรงกันว่าชั่วโมงวิชาสังคมศึกษาใช้เวลาใดก็ได้ ส่วนครูในโรงเรียนสาธิตคือร้อยละ ๒๐.๐๐ มีความเห็นว่าชั่วโมงวิชาสังคมศึกษาควรอยู่ในเวลาเช้า ส่วนครูโรงเรียนในโครงการปรับปรุงของกรมวิสามัญศึกษาคือร้อยละ ๕๐.๐๐ มีความเห็นว่าควรจัดชั่วโมงวิชาสังคมศึกษาไว้ตอนเช้า หรือจะจัดไว้เวลาใดก็ได้ เมื่อรวมแล้วครูส่วนน้อยที่สุดคือร้อยละ ๒.๐๐ ที่ให้ความเห็นว่าควรจัดชั่วโมงวิชาสังคมศึกษาไว้ตอนบ่าย.

๒. ความเห็นของครูสังคัมศึกษาเกี่ยวกับการสอนวิชาในหมวดสังคัมศึกษาว่าควรสัมพันธินหรือไม่พร้อมทั้งการปฏิบัติจริงของครูในการสอนวิชาในหมวดสังคัมศึกษาให้สัมพันธ์กันและกันรายละเอียดมีในตารางที่ ๑๒

ตารางที่ ๑๒ ความเห็นของครูสังคัมศึกษาเกี่ยวกับการสอนวิชาในหมวดสังคัมศึกษาและการสอนวิชาในหมวดสังคัมศึกษา

ข้อที่	ความเห็น	สัมพันธินทุกครั้ง		สัมพันธินบางเป็นบางครั้ง		ไม่สัมพันธินเลย	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑	เห็นด้วย	๑๔	๑๔.๐๐	๗๖	๗๖.๐๐	๒	๓.๐๐
๒	ไม่เห็นด้วย	๑	๑.๐๐	๑	๑.๐๐	๑	๑.๐๐

จากตารางที่ ๑๒ จะเห็นว่าครูจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ ๗๖.๐๐ เห็นด้วยกับการสอนวิชาในหมวดสังคัมศึกษาให้สัมพันธ์กันและได้สอนวิชาเหล่านั้นให้สัมพันธ์กันบางเป็นบางครั้ง มีครูจำนวนน้อยคือร้อยละ ๒.๐๐ ที่เห็นด้วยกับการสอนวิชาในหมวดสังคัมศึกษาให้สัมพันธ์กันแต่ตัวครูเองไม่ได้สอนวิชาเหล่านั้นให้สัมพันธ์กันเลย มีครูจำนวนน้อยมากคือร้อยละ ๑.๐๐ ที่ไม่เห็นด้วยกับการสอนวิชาในหมวดสังคัมศึกษาให้สัมพันธ์กัน แต่ตัวครูเองกลับสอนวิชาเหล่านั้นให้สัมพันธ์กันทุกครั้งหรือสัมพันธ์กันบ้างเป็นบางครั้งคิดเป็นร้อยละ ๑.๐๐ และครูจำนวนมาก เช่นกันที่ไม่เห็นด้วยกับการสอนวิชาในหมวดสังคัมศึกษาให้สัมพันธ์กันและตัวครูเองก็ไม่สอนวิชาในหมวดสังคัมศึกษาสัมพันธ์กัน.

๓. ความเห็นของครูเกี่ยวกับการสอนวิชาอื่น ๆ เช่น ภาษาไทย, ภาษาอังกฤษ ฯลฯ ที่สัมพันธ์กับวิชาในหมวดศึกษาศาสตร์รวมทั้งความสัมพันธ์ของการสอนวิชาอื่นให้สัมพันธ์กับวิชาในหมวดศึกษาศาสตร์ รายละเอียดมีในตาราง

ที่ ๑๗

ตารางที่ ๑๗ ความเห็นของครูเกี่ยวกับการสอนวิชาอื่นที่สัมพันธ์กับวิชาในหมวดศึกษาศาสตร์และการสอนวิชาอื่นให้สัมพันธ์กับวิชาในหมวดศึกษาศาสตร์

ข้อที่	ความเห็น	การสอน		สัมพันธ์กับทุกครั้งที่		สัมพันธ์กับบางเป็นบางครั้ง		ไม่สัมพันธ์กับเลย	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	เห็นด้วย	๑๕	๑๕.๐๐	๑๕	๑๕.๐๐	๑	๑.๐๐		
๒.	ไม่เห็นด้วย	๒	๒.๐๐	๒	๒.๐๐	๒	๒.๐๐		

จากตารางที่ ๑๗ นี้ จะเห็นว่าครูจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ ๑๕.๐๐ ที่เห็นด้วยกับการสอนวิชาอื่นที่สัมพันธ์กับวิชาในหมวดศึกษาศาสตร์และได้สอนวิชาอื่นให้สัมพันธ์กับวิชาในหมวดศึกษาศาสตร์บ้างเป็นบางครั้ง ครูเป็นจำนวนน้อยมากคือร้อยละ ๒.๐๐ ที่ไม่เห็นด้วยกับการสอนวิชาอื่นให้สัมพันธ์กับวิชาในหมวดศึกษาศาสตร์ อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติแล้วตัวครูเองได้สอนให้สัมพันธ์กับทุกครั้งที่หรือสัมพันธ์กับบ้างเป็นบางครั้ง และครูจำนวนมาก เห็นว่าไม่เห็นด้วยกับการสอนวิชาสังคัมศึกษาให้สัมพันธ์กับ และในทางปฏิบัติครูเองก็ไม่สอนวิชาอื่นให้สัมพันธ์กับวิชาในหมวดศึกษาศาสตร์คิดเป็นร้อยละ ๒.๐๐ ครูจำนวนน้อยที่สุด คือ ๑.๐๐ เห็นด้วยกับการสอนวิชาอื่นที่สัมพันธ์กับวิชาในหมวดศึกษาศาสตร์ในทางปฏิบัติแล้วครูไม่สอนให้สัมพันธ์กับเลย

๔. วิชาอื่นที่ครูวิชาสังคมศึกษาสอนนอกเหนือจากวิชาสังคมศึกษาและวิชาอื่นที่ครูสอนให้สัมพันธ์กับวิชาสังคมศึกษา
รายละเอียดอยู่ในตารางที่ ๑๘

ตารางที่ ๑๘ วิชาอื่นที่ครูวิชาสังคมศึกษาสอนนอกจากวิชาสังคมศึกษา และวิชาอื่นที่ครูวิชาสังคมศึกษาสอนให้สัมพันธ์
กับวิชาสังคมศึกษา

ข้อ ที่	วิชาอื่นที่ สอน สัมพันธ์ กับสังคมศึกษา	คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์		ภาษาไทย		ภาษาอังกฤษ		สุขศึกษา		พลศึกษา		ธุรกิจศิลป์		คหกรรมศิลป์		นาฏศิลป์		ไม่มี			
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๑.	ภาษาไทย	๔	๔.๐๐	๔	๔.๐๐	๒๐	๒๐.๐๐	๓	๓.๐๐	๒	๒.๐๐	๑	๑.๐๐	๒	๒.๐๐	-	-	-	-	๑	๑.๐๐	๑๕	๑๕.๐๐
๒.	ภาษาอังกฤษ	๕	๕.๐๐	๓	๓.๐๐	๖	๖.๐๐	๕	๕.๐๐	-	-	-	-	๑	๑.๐๐	-	-	-	-	-	-	๑๔	๑๔.๐๐
๓.	วิทยาศาสตร์	๖	๖.๐๐	๓	๓.๐๐	๗	๗.๐๐	๑	๑.๐๐	๑	๑.๐๐	๑	๑.๐๐	-	-	-	-	-	-	๑	๑.๐๐	๑๔	๑๔.๐๐
๔.	สังคมวิทยา	-	-	-	-	๑	๑.๐๐	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	๑	๑.๐๐	๑	๑.๐๐
๕.	ศิลปปฏิบัติ	๑	๑.๐๐	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	๓	๓.๐๐	๓	๓.๐๐
๖.	การวาดภาพ	-	-	-	-	๑	๑.๐๐	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๗.	เศรษฐศาสตร์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๘.	วัฒนธรรมไทย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๙.	คณิตศาสตร์	๖	๖.๐๐	๑	๑.๐๐	๒	๒.๐๐	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	๒	๒.๐๐	๒	๒.๐๐
๑๐.	ทุกวิชา	๕	๕.๐๐	๒	๒.๐๐	๑๑	๑๑.๐๐	๕	๕.๐๐	๔	๔.๐๐	-	-	-	-	-	-	-	-	๑	๑.๐๐	๕	๕.๐๐
๑๑.	ไม่มี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	๑๐	๑๐.๐๐

จากตารางที่ ๑๔ จะเห็นว่าคณาจารย์ไทยที่สมัครร้อยละ ๒๐.๐๐ ที่สอนวิชาภาษาไทยนอกเหนือจากสอนวิชา
สังคมศึกษา และครูกลุ่มนี้สอนวิชาสังคมศึกษาให้สัมพันธ์กับวิชาภาษาไทยที่ตนสอนอยู่ รองลงมาเป็นที่สองคือร้อยละ ๑๕.๐๐
ไม่ได้สอนวิชาอื่นนอกเหนือจากวิชาสังคมศึกษา แต่ในทางปฏิบัติแล้วคณาจารย์ไทยให้สัมพันธ์กับวิชาสังคมศึกษา

๕. ความเห็นของครูผู้สอนวิชาเกี่ยวกับการศึกษาแบบมีกิจกรรม ใช้อุปกรณ และมีการวัดผลภายในชั่วโมง ครูบางคนมีความเห็นว่าทำไปสอนไม่ทันตามหลักสูตร บางคนว่าสอนได้ทันตามหลักสูตร และบางคนมีความเห็นว่าสอนทันหรือไม่นานขึ้นอยู่กับวิธีการสอนของครู รายละเอียดดังตารางที่ ๑๕

ตารางที่ ๑๕ ความเห็นของครูผู้สอนวิชาเกี่ยวกับการศึกษาแบบมีกิจกรรม การใช้อุปกรณ และการวัดผลภายในชั่วโมง

ข้อที่	ความเห็น	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๑.	สอนไม่ทันตามหลักสูตร	๑๔	๒๔.๐๐	๖	๑๗.๑๔	๑	๒๐.๐๐	๓	๓๐.๐๐	๒๔	๒๔.๐๐
๒.	สอนได้ทันตามหลักสูตร	๖	๑๒.๐๐	๖	๑๗.๑๔	-	-	-	-	๑๒	๑๒.๐๐
๓.	สอนทันหรือไม่ทันก็ได้แต่การสอบของครู	๓๐	๖๐.๐๐	๒๓	๖๕.๗๑	๔	๘๐.๐๐	๗	๗๐.๐๐	๖๔	๖๔.๐๐

จากตารางที่ ๑๕ จะเห็นว่าครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาส่วนใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๖๕.๐๐ มีความเห็นว่าการศึกษาสังคมศึกษาโดยมีกิจกรรมใช้อุปกรณประกอบการศึกษาและวัดผลภายในชั่วโมงอาจจะทำให้ไม่ทันตามหลักสูตรก็ได้แต่การสอบของครู เมื่อแยกตามประเภทของโรงเรียนแล้วจะเห็นว่าในโรงเรียนรัฐบาลมีครูร้อยละ ๖๐.๐๐ โรงเรียนราษฎร์ร้อยละ ๖๕.๗๑ โรงเรียนสาธิตร้อยละ ๘๐.๐๐ โรงเรียนในโครงการปรับปรุงของกรมวิสามัญศึกษาเป็นร้อยละ ๗๐.๐๐ มีความเห็นเช่นนี้กล่าวแล้ว ครูเป็นจำนวนน้อยที่สุดคือร้อยละ ๑๒.๐๐ มีความเห็นว่าการศึกษาแบบมีกิจกรรม การใช้อุปกรณและการวัดผลภายในชั่วโมงทำให้สอนไม่ทันตามหลักสูตร

๒. เวลาและการเตรียมการสอนของครูผู้สอนวิชา รายละเอียดยังมีในตารางที่ ๒๐

ตารางที่ ๒๐ เวลาและการเตรียมการสอนของครูผู้สอนวิชา

ข้อที่	เวลา	การเตรียมการสอน		เตรียมเป็นอย่างไร		เตรียมอย่างไรเพราะ		พบทบทวนเตรียม		เตรียมเป็นอย่างไร	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	เวลากว่างที่โรงเรียน	๓	๓.๐๐	๔	๔.๐๐	-	-	-	-	-	-
๒.	เวลากว่างที่บ้าน	๔	๔.๐๐	๓	๓.๐๐	-	-	-	-	-	-
๓.	เวลากว่างที่โรงเรียนและที่บ้านแล้ว แต่กรณี	๔๔	๔๔.๐๐	๒๔	๒๔.๐๐	๔	๔.๐๐	๔	๔.๐๐	๕	๕.๐๐

จากตารางที่ ๒๐ จะเห็นว่าครูผู้สอนวิชาเคมีในที่สุดก็ร้อยละ ๔๔.๐๐ ใช้เวลาที่โรงเรียนและที่บ้านแล้วแต่กรณีสำหรับเตรียมการสอนและได้เตรียมการสอนเป็นอย่างเต็มที่ด้วย ครูผู้สอนวิชาเคมีอีกกลุ่มหนึ่งคือร้อยละ ๒๔.๐๐ ที่ใช้เวลาว่างที่โรงเรียนและที่บ้านแล้วแต่กรณีในการเตรียมการสอน แต่เตรียมไปโดยย่ำๆเพราะไม่ค่อยมีเวลา ครูอีกกลุ่มหนึ่งคือร้อยละ ๔.๐๐ ใช้เวลากว่างที่บ้านเตรียมการสอนและเตรียมเป็นอย่างไร

๑. วิจัยสอนวิชาสังคมศึกษาของครู บางที่ก็คล้ายกันและบางที่ก็แตกต่างกัน รายละเอียดดังตารางที่ ๒๑

ตารางที่ ๒๑ วิจัยสอนวิชาสังคมศึกษาของครู

ชื่อ วิจัยสอน	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียน ราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนใน โครงการปรับปรุง		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑. เมื่อนักเรียนแต่งหนังสือแบบเรียน										
๑.๑ ให้เด็กเรียนตนควาเพิ่มเติมและ ให้แสดงความคิดเห็นใดเต็มที่	๓๖	๗๒.๐๐	๒๐	๒๔.๖๗	๒	๕๐.๐๐	๖	๒๐.๐๐	๖๔	๖๕.๐๐
๑.๒ ครูอธิบายเพิ่มเติมทุกเรื่อง แล้วให้นักเรียนจดลงสมุด	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	๑	๑๐.๐๐	๒	๒.๐๐
๑.๓ ครูอธิบายเรื่องราวในหนังสือ บางเรื่องแล้วให้นักเรียนตน- ควา เพื่อทำรายงานและอภิ- ปรายตามความสนใจ	๒	๔.๐๐	๒	๕.๓๓	๑	๒๐.๐๐	-	-	๕	๕.๐๐
๑.๔ ครูอธิบายเรื่องราวในหนังสือ เพิ่มเติมบางเรื่องแล้วให้นัก- เรียนจับยี่สิบนิ้ว และให้นัก- เรียนตนควาเพื่อทำรายงาน และอภิปรายตามความสนใจ และแสดงความคิดเห็นใดเต็มที่	๗	๑๔.๐๐	๕	๑๕.๒๕	๒	๕๐.๐๐	-	-	๑๔	๑๕.๐๐

ตารางที่ ๒๔(ต่อ) วิธีสอนวิชาสังคมศึกษาของครู

ข้อที่	วิธีสอน	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๒.	เมื่อนักเรียนไม่มีแบบเรียน										
	๒.๑ ครูอธิบายบทเรียนตามหลักสูตรแล้วให้นักเรียนจับไม้ทักไว	๔	๔.๐๐	๗	๒๐.๐๐	-	-	-	-	๑๑	๑๑.๐๐
	๒.๒ ครูอธิบายบทเรียนตามหลักสูตรแล้วให้นักเรียนจับไม้ทักไวและศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	-	-	๑	๒.๘๖	-	-	๓	๓๐.๐๐	๔	๔.๐๐

จากตารางที่ ๒๑ จะเห็นว่าในกรณีนี้เด็กเรียนมีหนังสือแบบเรียนครูกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๖๔.๐๐ สอนโดยให้นักเรียนค้นคว้าเพิ่มเติมและแสดงความคิดเห็นได้เต็มที่ ครูกลุ่มย่อยที่สุดคือร้อยละ ๒.๐๐ สอนโดยอธิบายเพิ่มเติมทุกเรื่องแล้วให้นักเรียนจดลงสมุด

ในกรณีนี้เด็กเรียนไม่มีหนังสือแบบเรียน ครูกลุ่มใหญ่คือร้อยละ ๑๑.๐๐ สอนโดยอธิบายบทเรียนตามหลักสูตรแล้วให้นักเรียนจับไม้ทักไว ครูกลุ่มเด็กคือร้อยละ ๔.๐๐ สอนโดยอธิบายบทเรียนตามหลักสูตรแล้วให้นักเรียนจับไม้ทักไวและศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วย.

๘. วิธีสอนแบบบรรยายที่ครูผู้สอนศึกษาใช้ แมครูจะใช้ระเบียบวิธีสอนแบบบรรยาย แต่ก็มีวิธีปฏิบัติกันหลายอย่าง รายละเอียดจะเห็นได้จากตารางที่ ๒๒

ตารางที่ ๒๒ วิธีสอนแบบบรรยายที่ครูผู้สอนศึกษาใช้

ข้อที่	วิธีการสอน	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๑.	บรรยายอย่างเดี่ยวโดยตลอด	๓	๖.๐๐	๒	๕.๓๖	-	-	-	-	๕	๕.๐๐
๒.	บรรยายโดยใช้อุปกรณ์การสอนประกอบ	๖	๑๒.๐๐	๒	๕.๓๖	-	-	๑	๑๐.๐๐	๘	๘.๐๐
๓.	ให้นักเรียนอภิปรายในบางครั้ง	๕	๑๐.๐๐	๕	๑๒.๖๔	-	-	๒	๒๐.๐๐	๑๒	๑๒.๐๐
๔.	ให้นักเรียนคิดว่าเพิ่มเติมแถวรายงาน	๒	๔.๐๐	๓	๘.๕๗	-	-	-	-	๕	๕.๐๐
๕.	บรรยายโดยใช้อุปกรณ์การสอนประกอบและให้นักเรียนอภิปรายบ้างในบางครั้ง	๔	๘.๐๐	๒	๕.๓๖	-	-	-	-	๖	๖.๐๐
๖.	ให้นักเรียนอภิปรายในบางครั้งและให้คิดว่าเพิ่มเติมแถวรายงาน	๔	๘.๐๐	๑	๒.๘๖	-	-	-	-	๕	๕.๐๐
๗.	บรรยายโดยใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนและให้นักเรียนคิดว่าเพิ่มเติมแถวรายงาน	๓	๖.๐๐	-	-	-	-	-	-	๓	๓.๐๐
๘.	บรรยายโดยใช้อุปกรณ์การสอนให้นักเรียนอภิปรายในบางครั้งและให้คิดว่าเพิ่มเติม										

ตารางที่ ๒๑ (ต่อ) วิธีสอนแบบบรรยายที่ครูส่งนักศึกษาใช้

ข้อที่	วิธีการสอน	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๑	บรรยาย	๒๓	๘๖.๐๐	๒๐	๘๗.๖๙	๕	๑๐.๐๐	๗	๗๐.๐๐	๕๕	๕๕.๐๐

จากตารางที่ ๒๒ จะเห็นว่าครูจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ ๕๕.๐๐ ที่สอนโดยการบรรยายแล้วใช้ประกอบการสอน ประกอบการบรรยายพิเศษ เรียนอภิปรายในบางครั้งและให้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมแล้วรายงาน ครูจำนวนน้อยที่สุดคือร้อยละ ๓.๐๐ ที่สอนโดยใช้รูปการประกอบการสอนและให้นักเรียนเพียงแต่นึกว่าเพิ่มเติมแล้วรายงานเท่านั้นไม่มีการอภิปรายกัน

๔. การสอนกับหลักสูตร ครูสังคมศึกษาบางคนสอนได้ทันตามหลักสูตร ครูสังคมศึกษาบางคนสอนไม่ทันตามหลักสูตร ครูบางคนได้คิดแปลงและเพิ่มเติมจากประมวลการสอนในขณะที่ยังสอน ครูบางคนไม่ได้คิดแปลงหรือเพิ่มเติมจากประมวลการสอนเลยในขณะที่ยังสอน

ครูกลุ่มใหญ่ร้อยละ ๔๑.๐๐ สอนได้ทันตามหลักสูตร
ครูกลุ่มเล็กร้อยละ ๑๕.๐๐ สอนไม่ทันตามหลักสูตร
ครูกลุ่มใหญ่ร้อยละ ๒๗.๐๐ ได้คิดแปลงและเพิ่มเติมจากประมวลการสอนในขณะที่ยังสอนบ้างครั้ง ครูกลุ่มใหญ่
รองลงมาร้อยละ ๒๕.๐๐ ได้คิดแปลงและเพิ่มเติมจากประมวลการสอนในขณะที่ยังสอนทุกครั้ง

ครูกลุ่มเล็กร้อยละ ๔.๐๐ ไม่เคยคิดแปลงและเพิ่มเติมจากประมวลการสอนในขณะที่ยังสอนเลย
ครูที่สอนไม่ทันตามหลักสูตรซึ่งมีอยู่ร้อยละ ๕.๐๐ ของทั้งหมดนั้นกลุ่มใหญ่ร้อยละ ๕.๐๐ ที่สอนไม่ทันตามหลักสูตร เพราะเนื้อเรื่องที่ยากเรียนจะท่องเรียนดีมากเกินไป แต่เวลาเรียนมีน้อยเกินไป

ครูสอนไม่ทันตามหลักสูตรก็มีวิธีการปฏิบัติต่าง ๆ กัน ก่อนสอนนักเรียน ครูกลุ่มใหญ่ร้อยละ ๒๕.๐๐ โดยอธิบายเนื้อเรื่องตอนที่ยังไม่ได้สอนใหม่ก็เรียนที่น้อย่างยอ ครูกลุ่มเล็กร้อยละ ๑.๐๐ ใหม่ก็เรียนไปอ่านและทำความเข้าใจเองหรืออธิบายเนื้อเรื่องย่อ ๆ ใหม่ก็เรียนตั้งแต่ใหม่ก็เรียนไปอ่านเป็นการบ้าน และทำรายงานส่ง ถ้าสงสัยตอบใหม่ก็ใหม่ถามครูได้ ครูร้อยละ ๘๖.๐๐ ไม่ออกความเห็นว่าเป็นวิธีปฏิบัติอย่างไรเมื่อเวลาที่ยังสอนไม่ทันตามหลักสูตร

๑๐ ความรู้สึกของครูเมื่อสอนจบชั่วโมงหนึ่ง ๆ เมื่อสอนจบชั่วโมงหนึ่ง ๆ ครูสังเกตนักเรียนมีความรู้สึกต่าง ๆ บางทีชวักัน บางทีแตกต่างกัน ครูส่วนใหญ่มีความรู้สึกว่าการสอนของตนยังไม่ดีเท่าที่ควร และคิดที่จะปรับปรุงการสอนให้ดียิ่งขึ้น รายละเอียดใน-

ตารางที่ ๒๓

ตารางที่ ๒๓ ความรู้สึกของครูสังเกตนักเรียนเมื่อสอนจบชั่วโมงหนึ่ง ๆ

ข้อที่	ความรู้สึก	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	ได้ทำงานสำเร็จตามหน้าที่แล้ว	๑	๒๐.๐๐	๑	๒๐.๐๐	-	-	-	-	๒	๒๐.๐๐
๒.	สบายใจเพราะสอนทันตามหลักสูตรและถูกต้องตามประมวลการสอน	๒	๔๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	-	-	-	-	๓	๓๐.๐๐
๓.	มีใจว่านักเรียนเข้าใจบทเรียนนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี	๕	๑๐๐.๐๐	๕	๒๕.๐๐	-	-	๕	๕๐.๐๐	๑๕	๑๕.๐๐
๔.	วิตกกังวลว่านักเรียนอาจไม่เข้าใจบทเรียนที่สอนไปแล้วก็ได้	๗	๑๔.๐๐	๒	๑๐.๐๐	๑	๒๐.๐๐	-	-	๑๐	๑๐.๐๐
๕.	คิดที่จะปรับปรุงการสอนให้ดียิ่งขึ้น	๓๕	๗๐.๐๐	๑๔	๕๖.๐๐	๒	๔๐.๐๐	๔	๔๐.๐๐	๕๕	๕๕.๐๐

บางครังมีความรู้สึกว่าได้ทำงานสำเร็จตามหน้าที่แล้ว บางครังสบายใจเพราะสอนทันตามหลักสูตรและถูกต้องตามประมวลการสอน บางครังมีใจว่านักเรียนเข้าใจ

ตารางที่ ๒๓ (ต่อ) ความรู้สึกของครูผู้ทรงคุณวุฒิมาเมื่อสอนจบชั่วโมงหนึ่ง ๆ

ข้อที่	ความรู้สึก	โรงเรียนวิบูลย์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด			
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
	พบวิธีที่ดีเกิดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ แต่บางครั้งวิตกกังวลว่าเด็กเรียนไม่เข้าใจบทเรียนและเด็กที่จะปรับปรุงการสอนให้ดียิ่งขึ้น	-	-	-	-	๒	๔๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๓	๓.๐๐

จากตารางที่ ๒๓ จะเห็นว่าครูผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ ร้อยละ ๕๕.๐๐ มีความคิดที่จะปรับปรุงการสอนของตนให้ดียิ่งขึ้น ครูกลุ่มเล็กที่สุดคือร้อยละ ๒.๐๐ มีความรู้สึกพอใจทำงานสำเร็จตามหน้าที่แล้ว

๑๑. ปัญหาในการสอนวิชาสังคมศึกษา ครูสังคมศึกษาใช้ประสบการณ์ในการสอนวิชาสังคมศึกษาต่าง ๆ กัน รายละเอียดในตารางที่ ๒๔.

ตารางที่ ๒๔ ปัญหาในการสอนวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	ปัญหา	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
๑.	ขาดเทคนิคการสอนที่ดี	๒	๔.๐๐	๒	๕.๓๑	๑	๒๐.๐๐	-	-	๕.๐๐
๒.	ไม่แน่ใจว่ามีความรู้เพียงพอ	๔	๘.๐๐	๖	๑๗.๑๔	-	-	-	-	๑๐.๐๐
๓.	ขาดแหล่งวิชาสารที่จะค้นคว้าเพิ่มเติม	๗	๑๔.๐๐	๕	๑๔.๒๘	๑	๒๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๑๘.๐๐
๔.	ขาดอุปกรณ์การสอน	๒๐	๔๐.๐๐	๕	๑๔.๒๘	-	-	๕	๑๐.๐๐	๒๖.๐๐
๕.	เวลาเรียนน้อยทำให้สอนเนื้อหาไม่ทัน	๖	๑๒.๐๐	๓	๘.๕๗	๑	๒๐.๐๐	๒	๒๐.๐๐	๑๒.๐๐
๖.	คานาหลักสูตร	๑๐	๒๐.๐๐	๓	๘.๕๗	-	-	๑	๑๐.๐๐	๑๔.๐๐
๗.	นักเรียนไม่เข้าใจวิธีทำ	๒	๔.๐๐	-	-	-	-	-	-	๒.๐๐
๘.	ไม่ทราบวิธีวัดผลที่โดยน	๓	๖.๐๐	-	-	-	-	-	-	๓.๐๐
๙.	ขาดความร่วมมือจากครูที่สอนวิชาอื่น	๔	๘.๐๐	๕	๑๔.๒๘	-	-	-	-	๑๗.๐๐
๑๐.	ทุกอย่างถึงกล่าวข้างตน	๓	๖.๐๐	๗	๑๗.๑๔	-	-	๔	๘๐.๐๐	๑๖.๐๐
๑๑.	ไม่เคยประสบปัญหาเลย	๓	๖.๐๐	๗	๑๗.๑๔	๒	๔๐.๐๐	๕	๕๐.๐๐	๑๖.๐๐

จากตารางที่ ๒๔ จะเห็นว่าครุสูงคมที่มากจนใหญ่ที่สุด คือ รอยละ ๒๖.๐๐ ได้ประสบปัญหาเกี่ยวกับอาการขาด
อุปกรณ์การสอบ ครุกลมเล็กที่สุด คือ รอยละ ๒.๐๐ ได้ประสบปัญหาเกี่ยวกับอาการไปทราบวิธีวัดผลที่โดนถ

๑๒. การอบรมครูและกรรมการนิเทศการศึกษา ครูสังคัมศึกษาทางคนต้องการให้มีการอบรมครูและกรรมการนิเทศการศึกษา ครูสังคัมศึกษาบางคนไม่ต้องการให้มีการอบรมครูและกรรมการนิเทศการศึกษา แต่ครูบางคนไม่ออกความเห็น ครูกลุ่มใหญ่คือร้อยละ ๗๒.๐๐ ต้องการให้มีการอบรมครูและกรรมการนิเทศการศึกษา ครูโรงเรียนสาธิตร้อยละ ๑๐๐ ต้องการให้มีการอบรมครูและกรรมการนิเทศการศึกษา ครูกลุ่มเล็กคือร้อยละ ๔.๐๐ ไม่ต้องการให้มีการอบรมครูและกรรมการนิเทศการศึกษา ครูร้อยละ ๑๔.๐๐ ไม่ออกความเห็นว่าต้องการหรือไม่ต้องการให้มีการอบรมครูและกรรมการนิเทศการศึกษา ครูวิชาสังคัมศึกษาแต่ละคนต่างก็ให้เหตุผลเกี่ยวกับความต้องการหรือไม่ต้องการให้มีการอบรมครูและกรรมการนิเทศการศึกษา มีรายละเอียดดังตารางที่ ๒๕

ตารางที่ ๒๕ การอบรมครูและกรรมการนิเทศการศึกษา

ข้อที่	สาขา	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมออก	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๑.	สาขาที่ครูสังคัมศึกษาต้องการให้มีการอบรมครูและกรรมการนิเทศการศึกษา	๑๑	๒๒.๐๐	๑๑	๓๑.๕๓	๑	๒๐.๐๐	๒	๒๐.๐๐	๒๕	๒๕.๐๐
	๑.๑ ต้องการมีความรู้เพิ่มเติม										
	๑.๒ ต้องการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน										

ตารางที่ ๒๕ (ต่อ) การขอรับทุนและการนิเทศการศึกษา

ชนิดที่	สาเหตุ	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
๑.๓	ต้องการได้ตัวอย่างแบบแนวการ สอนใหม่ ๆ เพื่อนำมาปรับปรุง- การสอนให้ดีขึ้น	๑๔	๒๔.๐๐	๑๐	๒๔.๕๗	๒	๕๐.๐๐	๒	๒๐.๐๐	๒๘	๒๔.๐๐	
		๒	๕.๐๐	-	๕	-	-	-	๑	๑๐.๐๐	๓	๓.๐๐
		๓	๖.๐๐	๒	๕.๗๑	๒	๕๐.๐๐	-	-	๗	๗.๐๐	
๑.๔	เพื่อปรับปรุงขอบเขตของต่าง ๆ ให้ดีขึ้น	๑๒	๒๔.๐๐	๑	๒.๕๗	-	-	-	-	๑๓	๒๔.๐๐	
		๓	๖.๐๐	๒	๕.๗๑	๒	๕๐.๐๐	-	-	๗	๗.๐๐	
๑.๕	เพื่อทำความเข้าใจในเนื้อหาวิชา ให้ดีขึ้น และรับข้อเสนอแนะใหม่ ๆ ที่ควรรู้ เพื่อปรับปรุงการเรียนการ สอนวิชาสังคมศึกษาให้ดียิ่งขึ้น	๑๒	๒๔.๐๐	๑	๒.๕๗	-	-	-	-	๑๓	๒๔.๐๐	
		๓	๖.๐๐	๒	๕.๗๑	๒	๕๐.๐๐	-	-	๗	๗.๐๐	
๑.๖	ไม่ออกความเห็น	๑๒	๒๔.๐๐	๑	๒.๕๗	-	-	-	-	๑๓	๒๔.๐๐	
		๓	๖.๐๐	๒	๕.๗๑	๒	๕๐.๐๐	-	-	๗	๗.๐๐	
๒.	สาเหตุที่ควรสงวนศึกษาไม่ต้องการให้มี ทุนรับทุนและการนิเทศการศึกษา	๑	๒.๐๐	๑	๒.๕๗	-	-	-	-	๒	๒.๐๐	
	๒.๑ การขอรับทุนและการนิเทศการศึกษา แต่ละครั้งไม่ได้ได้ประโยชน์และเสียค่าใช้จ่าย	๑	๒.๐๐	๑	๒.๕๗	-	-	-	-	๒	๒.๐๐	

ตารางที่ ๒๕ (ต่อ) การอบรมครูและการนิเทศการศึกษา

ชื่อ	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๒.๒ สิ่งที่ได้รับจากการอบรมและการนิเทศการศึกษาไม่สามารถนำไปใช้กับการสอนในโรงเรียนได้	๑	๒๐.๐๐	-	-	-	-	-	-	๑	๑๐.๐๐
๒.๓ ครูผู้หลักการสอนอยู่แล้ว การอบรมและการนิเทศการศึกษาทำให้เสียเวลาเปล่าประโยชน์	๑	๒๐.๐๐	-	-	-	-	-	-	๑	๑๐.๐๐
๒.๔ ไม่ออกความเห็น	๔	๑๖.๐๐	๔	๒๒.๘๖	-	-	๓	๓๐.๐๐	๑๑	๑๑.๐๐

จากตารางที่ ๒๕ จะเห็นวาทกรรมใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๒๔.๐๐ ให้ความเห็นว่าโครงการที่จะให้มีการอบรมครูและนิเทศการศึกษาเพื่อต้องการให้ตัวอย่างและแนวการสอนที่ดีเพื่อนำมาปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น ครูกลุ่มเล็กที่สุดคือร้อยละ ๓.๐๐ ให้ความเห็นว่าต้องการให้มีการอบรมครูและนิเทศการศึกษาเพื่อปรับปรุงขอบเขตของต่าง ๆ ให้ดีขึ้น ครูร้อยละ ๒.๐๐ ไม่ต้องการให้มีการอบรมครูและการนิเทศการศึกษาเพราะการอบรมและการนิเทศการศึกษาแต่ละครั้งไม่เกิดประโยชน์และผลดีเท่าที่

ควร .

๑๓. เวลาของการอบรมและการนิเทศการศึกษาที่ครูผู้สังเกตต้องการ ครูสังเกตศึกษาบางตอนต้องการใหม่ การอบรมและการนิเทศการศึกษาเพิ่มเติมครั้ง บางคนต้องการให้มีการอบรมและการนิเทศการศึกษาปีละครั้ง มีรายละเอียด ดังตารางที่ ๒๖

ตารางที่ ๒๖ เวลาของการอบรมและการนิเทศการศึกษาที่ครูผู้สังเกตต้องการ

ข้อที่	ระยะเวลา	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	เพิ่มเติมครั้ง	๑๗	๓๔.๐๐	๒๓	๒๐.๐๐	๓	๒๐.๐๐	๓	๓๐.๐๐	๔๔	๔๔.๐๐
๒	ปีละครั้ง	๓๓	๖๖.๐๐	๑๔	๔๐.๐๐	๒	๔๐.๐๐	๗	๗๐.๐๐	๕๖	๕๖.๐๐

จากตารางที่ ๒๖ จะเห็นว่าครูกลุ่มใหญ่คือร้อยละ ๕๖.๐๐ ต้องการให้มีการอบรมครูและการนิเทศการศึกษาปีละครั้ง ครูกลุ่มเล็กคือร้อยละ ๔๔.๐๐ ต้องการให้มีการอบรมครูและการนิเทศการศึกษาเพิ่มเติมครั้ง

ขอเท็จจริงและความคิดเห็นของครูวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนวิชาสังคมศึกษา ได้แสดงไว้ในตารางที่

๒๗ - ๔๑

๑. การใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา รายละเอียดอยู่ในตารางที่ ๒๗ ตารางที่ ๒๗ การใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	การใช้อุปกรณ์	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
๑.	ทุกครั้ง	๗	๑๔.๐๐	๒	๕.๓๑	๑	๒๐.๐๐	-	๑๐	๑๐.๐๐
๒.	บางครั้ง	๔๓	๘๖.๐๐	๓๒	๘๑.๔๓	๘	๘๐.๐๐	๑๐	๑๐๐.๐๐	๘๕.๐๐
๓.	ไม่เคยใช้เลย	-	-	๑	๒.๔๖	-	-	-	๑	๑.๐๐

ตารางที่ ๒๗ จะเห็นว่าครูจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ ๘๕.๐๐ ที่ใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษาเป็นบางครั้ง ครูจำนวนมากรองลงมาคือร้อยละ ๑๐.๐๐ ใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษาบางครั้ง ครูจำนวนน้อยที่สุดคือร้อยละ ๑.๐๐ ไม่เคยใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนเลย

๒ วิชาในหมวดสังคมศึกษาที่ครูสังคมศึกษาสอนและอุปกรณ์ที่ครูสังคมศึกษาเคยใช้ประกอบการสอน รายละเอียด
ได้เสนอในตารางที่ ๒๔

ตารางที่ ๒๔ วิชาในหมวดสังคมศึกษาที่ครูสังคมศึกษาสอนและอุปกรณ์ที่ครูสังคมศึกษาเคยใช้ประกอบ
การสอน

ข้อที่	อุปกรณ์	วิชา		หน้าที่พลเมือง		ศีลธรรม		ภูมิศาสตร์		ประวัติศาสตร์		ทุกวิชา	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑	โสตทัศนวัสดุ	๓	๓.๐๐	๒	๒.๐๐	๒	๒.๐๐	๒	๒.๐๐	๒	๒.๐๐	๓	๓.๐๐
๒.	ทัศนวัสดุ	๔	๔.๐๐	๓	๓.๐๐	๓	๓.๐๐	๑๔	๑๔.๐๐	๔	๑๔.๐๐	๗	๗.๐๐
๓	สิ่งตีพิมพ์	๑๔	๑๔.๐๐	๑๑	๑๑.๐๐	๑๑	๑๑.๐๐	๒๐	๒๐.๐๐	๒๐	๒๐.๐๐	๑๔	๑๔.๐๐
๔.	วัสดุโศกเศร้า	๔	๔.๐๐	๒	๒.๐๐	๒	๒.๐๐	๒	๒.๐๐	๒	๒.๐๐	๒	๒.๐๐
๕.	ทุกอย่างดังกล่าวข้างต้น	๔	๔.๐๐	๓	๓.๐๐	๓	๓.๐๐	๑๕	๑๕.๐๐	๑๓	๑๓.๐๐	๕	๕.๐๐
๖.	ไม่มี	๑	๑.๐๐	๑	๑.๐๐	๑	๑.๐๐	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ ๒๔ จะเห็นว่าครูจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ ๒๐.๐๐ ที่สอนวิชาภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์และวิชา
สิ่งตีพิมพ์เป็นอุปกรณ์ประกอบการสอน ครูจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ ๑.๐๐ ที่สอนวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรมโดยไม่มีอุป-
กรณ์ประกอบการสอน

๓. อุบลกรณประเภทวิศวะได้แปลค่าที่ครูส่งกรมศึกษาเคยใช้ ครูส่งกรมศึกษาเคยใช้อุบลกรณประเภทวิศวะได้แปลค่าที่มีหลายอย่างด้วยกัน บางก็ซ้ำกัน บางก็ต่างกัน ครูส่วนใหญ่ใช้สิ่งที่เกิดจากความธรรมชาติ เช่น คิน คินไม่ ชาว แรชคูล ฯลฯ ส่วนครูที่ไม่ใช้อุบลกรณประเภทวิศวะจะไม่ออกความเห็นในเรื่องนี้ รายละเอียดในตารางที่ ๒๕

ตารางที่ ๒๕ อุบลกรณประเภทวิศวะที่ครูส่งกรมศึกษาเคยใช้

ข้อที่	วิศวะได้แปลค่า	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
๑.	รูปมาจากหนังสือพิมพ์และจากแหล่งวิทยากรต่าง ๆ เช่น สถานทูต USIS ฯลฯ	๒	๕.๐๐	๔	๑๑.๕๓	๒	๕.๐๐	-	๕	๕.๐๐
๒.	แบบมีจากแหล่งวิทยากรต่าง ๆ เช่น สถานทูต ฯลฯ	-	-	-	-	๑	๒.๐๐	-	๑	๑.๐๐
๓.	แบบมีจากแหล่งวิทยากรต่าง ๆ เช่น สถานทูต ฯลฯ	๕	๕.๐๐	๑	๒.๕๖	-	-	๑	๑๐.๐๐	๖.๐๐
๔.	เอกสารจากแหล่งวิทยากรต่าง ๆ เช่น องค์การสหประชาชาติ ฯลฯ	-	-	๒	๕.๗๑	-	-	-	-	๒.๐๐
๕.	สิ่งที่เกิดจากความธรรมชาติ เช่น คิน คินไม่ ชาว แรชคูล ฯลฯ	๕	๑๐.๐๐	๒	๕.๗๑	-	-	๓	๓๐.๐๐	๑๐.๐๐
๖.	อุบลกรณต่าง ๆ ที่ครูและนักเรียนช่วยกันสร้างขึ้นจากคณะวิศวะ	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	-	-	๑.๐๐
๗.	ทุกอย่างดังกล่าวข้างต้น	๑	๒.๐๐	๔	๑๑.๕๓	๒	๕.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๕.๐๐

จากตารางที่ ๒๔ จะเห็นว่าครุจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ ๑๐.๐๐ ไซสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ เช่น
 ดิน ต้นไม้ ชาว แร่ธาตุ ฯลฯ ครุจำนวนน้อยมากที่สุดคือร้อยละ ๑.๐๐ ไซแบบมาจากแหล่งวิวัฒนาการต่าง ๆ หรือ
 ไซอุปกรณ์สร้างขึ้นจากเศษวัสดุ

๔. อุปกรณการศึกษาสังคมศึกษา ครูกลุ่มใหญ่มีความเห็นว่าการสอนวิชาสังคมศึกษาจำเป็นต้องมีอุปกรณ์ประกอบการสอน เพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนดีขึ้น แมครูจะเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนก็ตาม แต่จำนวนอุปกรณ์ที่มีอยู่ในแต่ละโรงเรียนก็แตกต่างกันไป บางโรงเรียนมีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการของครู บางโรงเรียนมีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการของครู นอกจากนี้บางโรงเรียนได้ส่งเสริมและให้ความสะดวกแก่ครูในการใช้อุปกรณ์ แต่บางโรงเรียนก็ไม่ส่งเสริมและไม่ให้ความสะดวกแก่ครูนัก รายละเอียดดังตารางที่ ๓๐

ตารางที่ ๓๐ ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์ จำนวนอุปกรณ์และความสะดวกในการใช้อุปกรณ์
การสอน

ข้อที่	อุปกรณ	โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียน		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนใน		รวมยอด
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
๑.	ความเห็นของครูเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์ประกอบ การสอน	๓๔	๖๔.๐๐	๒๑	๖๐.๐๐	๕	๑๐.๐๐	๗	๗๐.๐๐	๖๗.๐๐
	๑.๑ ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนดีขึ้นมาก	๑๓	๓๖.๐๐	๑๒	๓๕.๒๙	-	-	๒	๒๐.๐๐	๒๗.๐๐
	๑.๒ ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนดีขึ้นบ้าง	๓	๘.๐๐	๒	๕.๗๑	-	-	๑	๑๐.๐๐	๖.๐๐
	๑.๓ ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนดีแต่เสียเวลา	๑๘	๕๒.๐๐	๗	๒๐.๐๐	๕	๑๐.๐๐	๔	๔๐.๐๐	๖๗.๐๐
๒.	จำนวนอุปกรณ์	๑๐	๒๐.๐๐	๖	๑๒.๐๐	-	-	๔	๔๐.๐๐	๒๐.๐๐
	๒.๑ เพียงพอต่อความต้องการ	๑๐	๑๐๐.๐๐	๖	๑๐๐.๐๐	-	-	๔	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐

ตารางที่ ๓๐ (ต่อ) ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์ จำนวนอุปกรณ์และความสะดวกในการใช้อุปกรณ์

การสอน

ข้อที่	อุปกรณ์	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๒.๒	ไม่เพียงพอตามความต้องการ	๕๐	๘๐.๐๐	๒๘	๘๒.๘๖	๕	๑๐๐	๖	๖๐.๐๐	๘๐	๘๐.๐๐
๓.	ความสะดวกในการใช้อุปกรณ์										
๓.๑	มาก	๗	๑๕.๐๐	๓	๘.๕๗	๑	๒๐.๐๐	๒	๒๐.๐๐	๑๓	๑๓.๐๐
๓.๒	ปานกลาง	๓๐	๖๐.๐๐	๑๕	๔๕.๒๘	๒	๔๐.๐๐	๕	๕๐.๐๐	๕๖	๕๖.๐๐
๓.๓	น้อย	๑๓	๒๖.๐๐	๗	๒๐.๐๐	๒	๔๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๒๓	๒๓.๐๐
๓.๔	ไม่ได้รับเลย	-	-	๖	๑๗.๑๔	-	-	๒	๒๐.๐๐	๘	๘.๐๐

จากตารางที่ ๓๐ จะเห็นว่าครูจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ ๖๗.๐๐ มีความเห็นว่าการใช้อุปกรณ์ประเภทการสอนวิชาสังคมศึกษาจะช่วยให้เด็กเรียนเข้าใจมากขึ้นมาก ครูจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ ๖.๐๐ มีความเห็นว่าการใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษาช่วยให้เด็กเรียนเข้าใจเร็วขึ้นแต่เสียเวลา ครูจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ ๘๐.๐๐ ให้ความเห็นว่าโรงเรียนมีอุปกรณ์การสอนวิชาสังคมศึกษาไม่เพียงพอตามความต้องการของครูและครูจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ ๕๖.๐๐ ให้ความเห็นว่าครูวิชาสังคมศึกษาได้รับความสะดวกในการใช้อุปกรณ์ปานกลาง ครูจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ ๘.๐๐ ให้ความเห็นว่าครูไม่ได้รับความสะดวกในการใช้อุปกรณ์เลย.

๕. การสำรวจอุปกรณ์การสอนวิชาสังคมศึกษาของครูสังคมศึกษาองค์การไอซี ครูส่วนใหญ่สำรวจอุปกรณ์การสอนก่อนการไอซี แต่เวลาในการสำรวจต่างกัน บางคนสำรวจทุกครั้งที่ไอซี บางคนสำรวจนาน ๆ ครั้งหนึ่ง บางคนสำรวจปีละครั้ง ครูส่วนน้อยที่ไม่เคยสำรวจอุปกรณ์การสอนเลย รายละเอียดดังตารางที่ ๓๑

ตารางที่ ๓๑ การสำรวจอุปกรณ์การสอนวิชาสังคมศึกษาของครูสังคมศึกษาองค์การไอซี

ข้อที่	เวลาสำรวจ	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
๑.	ทุกครั้งที่ไอซี	๓๓	๙๕.๖๐๐	๒๑	๖๐.๐๐	๔	๘๐.๐๐	๖	๖๐.๐๐	๖๔.๐๐
๒.	นาน ๆ ครั้ง	๑๒	๒๘.๐๐	๘	๒๒.๘๖	๑	๒๐.๐๐	๓	๓๐.๐๐	๒๘.๐๐
๓.	ปีละครั้ง	-	-	-	-	-	-	๑	๑๐.๐๐	๑.๐๐
๔.	ไม่เคยเลย	๑	๒.๐๐	๖	๑๗.๑๔	-	-	-	-	๗.๐๐

จากตารางที่ ๓๑ จะเห็นว่าครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่คือร้อยละ ๖๔.๐๐ ที่สำรวจอุปกรณ์การสอนไอซีทุกครั้ง ครูกลุ่มเด็กคือร้อยละ ๑.๐๐ ที่สำรวจอุปกรณ์การสอนปีละครั้ง ครูกลุ่มเด็กเขตนครร้อยละ ๗.๐๐ ที่ไม่เคยสำรวจอุปกรณ์การสอนเลย โรงเรียนสาธิตและครูโรงเรียนในโครงการปรับปรุงของกรมวิสามัญศึกษาไม่มีครูที่ไม่เคยสำรวจอุปกรณ์การสอนเลย.

๒. ครูสังคมนาวิชาโรงเรียนประถมศึกษาในเขต ๑ เดือน อุบลราชธานีหลายอย่าง เช่น แผนที่ ลูกโลก
 รูปภาพ ของจริง ฯลฯ ครูสังคมนาวิชามัธยมศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาอุบลราชธานีในระยะเวลา ๑ เดือน
 ครูโรงเรียนประถมศึกษาอุบลราชธานี ๕๐ ครั้ง ซึ่งไปจนถึงไม่ได้ใช้เลย มีรายละเอียดดังตารางที่ ๓๒

ตารางที่ ๓๒ ครูสังคมนาวิชาโรงเรียนประถมศึกษาในเขต ๑ เดือน

ข้อที่	จำนวนครั้ง	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสตรี		โรงเรียนสตรี		โรงเรียนสตรี		โรงเรียนสตรี		โรงเรียนสตรี		โรงเรียนสตรี		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๑.	๕๑ ครั้งและมากกว่า	๖	๑๒.๐๐	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	๗	๓.๐๐
๒.	๔๑ - ๕๐ ครั้ง	๑	๒.๐๐	๑	๒.๐๐	๑	๒.๐๐	๑	๒.๐๐	๑	๒.๐๐	๑	๒.๐๐	๑	๒.๐๐	๑	๒.๐๐	๒	๒.๐๐
๓.	๓๑ - ๔๐ ครั้ง	๒	๔.๐๐	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	๓	๓.๐๐
๔.	๒๑ - ๓๐ ครั้ง	๑	๒.๐๐	๑	๒.๐๐	๑	๒.๐๐	๑	๒.๐๐	๑	๒.๐๐	๑	๒.๐๐	๑	๒.๐๐	๑	๒.๐๐	๒	๒.๐๐
๕.	๑๑ - ๒๐ ครั้ง	๔	๘.๐๐	๒	๔.๐๐	๒	๔.๐๐	๒	๔.๐๐	๒	๔.๐๐	๒	๔.๐๐	๒	๔.๐๐	๒	๔.๐๐	๑๐	๑๐.๐๐
๖.	๑ - ๑๐ ครั้ง	๒๖	๕๒.๐๐	๒๑	๔๒.๐๐	๒๑	๔๒.๐๐	๒๑	๔๒.๐๐	๒๑	๔๒.๐๐	๒๑	๔๒.๐๐	๒๑	๔๒.๐๐	๒๑	๔๒.๐๐	๕๖	๕๖.๐๐
๗.	ไม่ได้ใช้เลย	-	-	๑	๒.๐๐	๑	๒.๐๐	๑	๒.๐๐	๑	๒.๐๐	๑	๒.๐๐	๑	๒.๐๐	๑	๒.๐๐	๑	๑.๐๐
๘.	ไม่ออกความเห็น	๑๐	๒๐.๐๐	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	๑๕	๑๕.๐๐

จากตารางที่ ๓๒ จะเห็นว่าครูจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ ๕๒.๐๐ ใช้รูปพรรณษาประเภทเดียวคือ ๑ - ๑๐ ครั้ง
 ครูจำนวนน้อยที่สุดคือร้อยละ ๑.๐๐ ไม่ได้ใช้รูปพรรณษาประเภทเดียว ครูโรงเรียนสตรีใช้รูปพรรณษาประเภทเดียวคือ ๑ -
 ๒๐ ครั้ง และไม่มีครูที่ไม่ได้ใช้รูปพรรณษาประเภทเดียว

๗. อุปกรณ์ประเภทวัสดุที่ครูสังคมศึกษาใช้โดยผลมากที่สุด อุปกรณ์ประเภทวัสดุที่มีหลายอย่างด้วยกัน เช่น แผนที่ รูปภาพ ของจริง ลูกโลก แผนที่ สิ่งตีพิมพ์ ฯลฯ ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่าแผนที่เป็นอุปกรณ์ประเภทวัสดุที่ใช้โดยผลมากที่สุด มีรายละเอียดดังตารางที่ ๓๓

ตารางที่ ๓๓ อุปกรณ์ประเภทวัสดุที่ครูสังคมศึกษาใช้โดยผลมากที่สุด

ข้อที่	อุปกรณ์	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๑.	แผนที่	๑๔	๓๖.๐๐	๑๖	๔๕.๗๑	๒	๕๐.๐๐	๕	๕๐.๐๐	๔๑	๕๑.๐๐
๒.	รูปภาพ	๑๐	๒๐.๐๐	๔	๑๑.๑๑	-	-	๒	๒๐.๐๐	๒๐	๒๐.๐๐
๓.	ของจริง	๔	๘.๐๐	๔	๑๑.๑๑	๑	๒๕.๐๐	-	-	๑๕	๑๕.๐๐
๔.	ลูกโลก	๕	๑๐.๐๐	-	-	๒	๕๐.๐๐	-	-	๗	๗.๐๐
๕.	แผนที่	๒	๔.๐๐	-	-	-	-	-	-	๒	๒.๐๐
๖.	สิ่งตีพิมพ์	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๗.	ไม่ออกความเห็น	๕	๑๐.๐๐	๖	๑๗.๑๔	-	-	๓	๓๐.๐๐	๑๕	๑๕.๐๐

จากตารางที่ ๓๓ จะเห็นว่าครูจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ ๔๑.๐๐ ที่ให้ความเห็นว่าแผนที่ใช้โดยผลมากที่สุด ครูจำนวนมากรองลงมาคือร้อยละ ๒๐.๐๐ ที่ให้ความเห็นว่ารูปภาพใช้โดยผลมากที่สุด ครูจำนวนน้อยที่สุดคือร้อยละ ๑.๐๐ ที่ให้ความเห็นว่าสิ่งตีพิมพ์ใช้โดยผลมากที่สุด.

๔. อุปกรณ์ประเภทสุดท้ายที่ครูสั่งคนศึกษาใบมอญที่สุด อุปกรณ์ประเภทสุดท้ายหลายอย่าง เช่น แผนที่ รูปภาพ ของจริง ลูกโลก แผนที่ บัตรคำ สิ่งพิมพ์ ฯลฯ ครูส่วนใหญ่ใ้แผนที่ย่อยที่สุด ครูส่วนน้อยมากใ้บัตรคำและสิ่งพิมพ์ มอญที่ใ้รายละเอียดทั้งตารางที่ ๓๔

ตารางที่ ๓๔ อุปกรณ์ประเภทสุดท้ายที่ครูสั่งคนศึกษาใบมอญที่สุด

ชนิดที่	อุปกรณ์	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนใน		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
											โรงเรียน
๑.	แผนที่	๒๗	๕๔.๐๐	๑๖	๕๓.๓๓	๒	๕๐.๐๐	๔	๕๐.๐๐	๕๕	๕๕.๐๐
๒.	รูปภาพ	๑๐	๒๐.๐๐	๑๐	๒๔.๕๗	๒	๕๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๒๓	๒๓.๐๐
๓.	ของจริง	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	๑	๑๐.๐๐	๒	๒.๐๐
๔.	ลูกโลก	๕	๘.๐๐	๒	๕.๗๑	-	-	๑	๑๐.๐๐	๗	๗.๐๐
๕.	แผนที่	๒	๔.๐๐	-	-	-	-	-	-	๒	๒.๐๐
๖.	บัตรคำ	-	-	-	-	๑	๒๐.๐๐	-	-	๑	๑.๐๐
๗.	สิ่งพิมพ์	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๘.	ไม่ออกความเห็น	๕	๑๐.๐๐	๖	๑๗.๑๔	-	-	๓	๓๐.๐๐	๑๕	๑๕.๐๐

จากตารางที่ ๓๔ จะเห็นว่าครูจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ ๕๕.๐๐ ใ้แผนที่ย่อยที่สุด ครูจำนวนมากรองลงมาคือร้อยละ ๒๓.๐๐ ใ้รูปภาพมอญที่สุด ครูจำนวนมากคือร้อยละ ๑.๐๐ ใ้บัตรคำและสิ่งพิมพ์มอญที่สุด

๔. ครูสังคมนาวิชาโรงเรียนประชาบาลโรงเรียนประชาบาล ๑ เดือน อุปกรณ์โรงเรียนประชาบาลมีอยู่มากมาย เช่น วิทยุ เครื่องเล่นจานเสียง ภาพยนต์ ภาพนิ่ง ฯลฯ ครูสังคมนาวิชาโรงเรียนประชาบาลโรงเรียนประชาบาลกว่าอุปกรณประเภทวัสดุ ในระยะเวลา ๑ เดือน ครูโรงเรียนประชาบาลโรงเรียนประชาบาล ตั้งแต่ ๑ - ๕ ครั้ง จนถึงไม่ได้ใช้เลย มีรายละเอียดดังตารางที่ ๓๕

ตารางที่ ๓๕ ครูสังคมนาวิชาโรงเรียนประชาบาลโรงเรียนประชาบาล ๑ เดือน

ข้อที่	จำนวนครั้ง	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๑.	๑ - ๕ ครั้ง	๑๑	๒๒.๐๐	๒	๑๗.๑๔	๓	๒๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๒๑	๒๑.๐๐
๒.	ไม่ได้ใช้เลย	๓๓	๖๖.๐๐	๒๕	๗๑.๔๓	๑	๒๐.๐๐	๔	๔๐.๐๐	๖๖	๖๖.๐๐
๓.	ไม่ออกความเห็น	๒	๑๒.๐๐	๔	๑๑.๔๓	๑	๒๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๑๓	๑๓.๐๐

จากตารางที่ ๓๕ จะเห็นว่าครูกลุ่มใหญ่คือร้อยละ ๖๖.๐๐ ไม่ได้ใช้อุปกรณ์ประเภทโรงเรียนประชาบาล ครูกลุ่มเล็กคือ ร้อยละ ๒๑.๐๐ ที่ใช้อุปกรณ์ประเภทโรงเรียนประชาบาลเพียงอย่างเดียว ๑ - ๕ ครั้ง แต่ครูโรงเรียนสาธิตกลุ่มใหญ่คือร้อยละ ๒๐.๐๐ ใช้ อุปกรณ์ประเภทโรงเรียนประชาบาลเพียงอย่างเดียว ๑ - ๕ ครั้ง และครูกลุ่มเล็กคือร้อยละ ๒๐.๐๐ ที่ไม่ใช้อุปกรณ์ประเภทโรงเรียนประชาบาลเลย

๑๐. อุปกรณ์ประเภทโสตทัศนศึกษาที่ครูผู้สอนศึกษาใช้โดยมากที่สุด อุปกรณ์ประเภทโสตทัศนศึกษามีอยู่มากมาย เช่น ภาพยนตร์ ภาพนิ่ง วิดีโอ ภาา ภาคา ครูผู้สอนศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเป็นอุปกรณ์ประเภทโสตทัศนศึกษาที่ใช้โดยมากที่สุด มีรายละเอียดดังตารางที่ ๓๒

ตารางที่ ๓๒ อุปกรณ์ประเภทโสตทัศนศึกษาที่ใช้โดยมากที่สุด

ข้อที่	อุปกรณ์	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๑.	ภาพยนตร์	๑๐	๒๐.๐๐	๖	๑๗.๑๔	๒	๕๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๑๙	๒๖.๐๐
๒.	ภาพนิ่ง	๕	๘.๐๐	๓	๘.๕๗	๑	๒๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๕	๖.๐๐
๓.	วิดีโอ	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๔.	แถวแคบทีวี	-	-	-	-	๑	๒๐.๐๐	-	-	๑	๑.๐๐
๕.	ไม้ออกความถี่	๒	๔.๐๐	๑	๒.๘๖	-	-	-	-	๓	๓.๐๐

จากตารางที่ ๓๒ จะเห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๑๕.๐๐ ให้ความสำคัญกับภาพยนตร์ โดยมากที่สุด ครูผู้สอนเลือกร้อยละ ๑.๐๐ ให้ความสำคัญกับวิดีโอ โดยมากที่สุดหรือมีคะแนนที่ถูกต้องตามบทเรียนว่าบทเรียนใดควรถูกใช้ อุปกรณ์ประเภทโสตทัศนศึกษานิดหน่อยอาจจะเป็นภาพยนตร์ หรือ ภาพนิ่งหรือ วิดีโอก็ได้

๑๑. อุปกรณ์ประเภท โสตทัศนศึกษาที่ครูส่งคืนศึกษาใช้บ่อยที่สุด อุปกรณ์ประเภท โสตทัศนศึกษาที่หายบ่อยอย่างเช่น ภาพยนตร์ ภาชนะ วิดีโอ ครูส่วนใหญ่นำภาพนิ่งบ่อยที่สุด ครูส่วนน้อยใช้วิดีโอ มีรายละเอียดตารางที่ (๓๖)

ตารางที่ ๓๖) อุปกรณ์ประเภท โสตทัศนศึกษาที่ครูส่งคืนศึกษาใช้บ่อยที่สุด

ชนิดที่	อุปกรณ์	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	ภาพยนตร์	๕	๑๐.๐๐	๒	๕.๗๖	๑	๒๐.๐๐	-	-	๘	๘.๐๐
๒.	ภาพนิ่ง	๗	๑๔.๐๐	๒	๕.๗๖	๓	๖๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๑๓	๑๓.๐๐
๓.	วิดีโอ	๒	๔.๐๐	๒	๕.๗๖	-	-	-	-	๔	๔.๐๐
๔.	ไม่ออกความเห็น	๓	๖.๐๐	๔	๑๑.๕๓	-	-	๑	๑๐.๐๐	๘	๘.๐๐

จากการตารางที่ ๓๖ จะเห็นว่าครูส่วนใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๑๓.๐๐ นำภาพนิ่งบ่อยที่สุด ครูส่วนน้อยที่สุดคือร้อยละ ๔.๐๐ ใช้วิดีโอบ่อยที่สุด

๑๒. การติดต่อเพื่อนำภาพยนต์มาฉายประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษาของครูสังคมศึกษา ครูส่วนใหญ่ได้ให้ความเห็นว่าภาพยนต์เป็นอุปกรณ์ประเภทสื่อทัศนศึกษาที่ใช้ได้มากที่สุด แต่ครูส่วนใหญ่ใช้ภาพนิ่งบ่อยที่สุด การที่ครูไม่ใช้ภาพยนต์ประกอบการสอนมีสาเหตุหลายประการด้วยกัน สาเหตุอย่างหนึ่งก็คือครูไม่ทราบว่าจะติดต่อกับใครและที่ไหน ครูส่วนมากก็อธิบาย ๖๔.๐๐ ไม่ทราบว่าจะติดต่อกับใครและที่ไหน เพื่อนำภาพยนต์มาฉายประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา

ศึกษา

ครูส่วนน้อยก็อธิบาย ๓๖.๐๐ ทราบว่าจะติดต่อกับใครและที่ไหน เพื่อนำภาพยนต์มาฉายประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา

ศึกษา

ครูในโรงเรียนสาธิตร้อยละ ๑๐๐.๐๐ รู้จักแหล่งที่จะไปติดต่อเพื่อนำภาพยนต์มาฉายประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา สถานที่ที่ครูไปติดต่อเพื่อนำภาพยนต์มาฉายประกอบการสอน วิชาสังคมศึกษามีอยู่มากมาย ครูส่วนใหญ่ไปติดต่อที่ USIS รายละเอียดมีในตารางที่ ๓๔

ตารางที่ ๓๔ สถานที่ที่ครูไปติดต่อเพื่อนำภาพยนต์มาฉายประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	สถานที่	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	แผนกทัศนศึกษาของโรงเรียน	๒	๔.๐๐	-	-	๒	๔๐.๐๐	-	-	๔	๔.๐๐
๒.	แผนกทัศนศึกษาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	-	-	-	-	๓	๖๐.๐๐	-	-	๓	๓.๐๐

ตารางที่ ๓๔ (ต่อ) สถานที่ที่ครูไม่ติดข้อเพื่อบำบาทพัฒนาตนตามจ่ายประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	สถานที่	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๓.	แผนกโสตทัศนศึกษาของวิทยาลัยวิชาการศึกษาปทุมวัน	-	-	๑	๒.๘๖	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๔.	กองอุปกรณ์โสตทัศนศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ	๔	๑๔.๐๐	-	-	๑	๒๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๑๑	๑๑.๐๐
๕.	สถานทูตของประเทศไทยต่าง ๆ	๕	๑๐.๐๐	๑	๒.๘๖	๑	๒๐.๐๐	๒	๒๐.๐๐	๕	๕.๐๐
๖.	สถานีโทรทัศน์(ท.ท.ท.และท.ท.บ.)	๑	๒.๐๐	-	-	๒	๔๐.๐๐	-	-	๓	๓.๐๐
๗.	สำนักข่าวสารของต่างประเทศต่าง ๆ	๓	๖.๐๐	๑	๒.๘๖	๑	๒๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๖	๖.๐๐
๘.	ศาลาอเมวิกิน	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๙.	กรมประชาสัมพันธ์	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๑๐.	สภาคริสตจักร	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๑๑.	ECAFE	-	-	-	-	-	-	๑	๑๐๐.๐๐	๑	๑.๐๐
๑๒.	USIS	๑๑	๒๒.๐๐	๒	๕.๗๑	๒	๔๐.๐๐	-	-	๑๕	๑๕.๐๐
๑๓.	British Council	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	-	-	๑	๑.๐๐

ตารางที่ ๓๔ (ต่อ) สถานที่ตั้งไปติดต่อเพื่อนำภาพยนต์มาฉายประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา

ข้อ	สถานที่	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑๕.	B.I.S.	๑	๒๐.๐๐	๑	๒.๘๖	-	-	-	-	๒	๒.๐๐
๑๖	บริษัทน้ำมันต่าง ๆ เช่น ESSO, SHELL, CALTEX	-	-	-	-	๕	๑๐๐.๐๐	-	-	๕	๕.๐๐

จากตารางที่ ๓๔ จะเห็นว่าครูจำนวนมากที่ยุติการรับราชการ จะเห็นว่าการสอนวิชาสังคมศึกษา ครูจำนวนมากของลงมาคือร้อยละ ๑๐.๐๐ ไปติดต่อที่กองอุปการณีสถาบันศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ครูจำนวนมากคือร้อยละ ๑๐.๐๐ ไปติดต่อที่แผนกโสตทัศนศึกษาของวิทยาลัยวิชาการศึกษาปทุมวัน ศาลาอเมริกัน กรมประชาสัมพันธ์ กรมโฆษณาการ สภาการศึกษา ECAPE และ BRITISH COUNCIL เพื่อนำภาพยนต์มาฉายประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา

๑๓. ปฏิบัติการของนักเรียนเมื่อออกจากรวมและใช้ข้อมูลจากรวมและการสอนวิชาสังคมศึกษา เมื่อครูใช้ข้อมูลประกอบ
 การสอนวิชาสังคมศึกษานักเรียนจะมีปฏิริยาต่าง ๆ นักเรียนส่วนใหญ่จะมีความกระตือรือร้นในบทเรียนดีขึ้น รายละเอียดอยู่ใน
 ตารางที่ ๓๕

ตารางที่ ๓๕ ปฏิบัติการของนักเรียนเมื่อออกจากรวมและใช้ข้อมูลจากรวมและการสอนวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	ปฏิบัติการ	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	นักเรียนแสดงความเป็นผู้นำ	-	-	๑	๒๐.๘๖	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๒.	นักเรียนไม่แสดงกิริยาโต้ตอบเลย	๑	๒๑.๐๐	-	-	-	-	๒	๒๐.๐๐	๓	๓.๐๐
๓.	ผลการเรียนเหมือนบทที่สอน โดยไม่มีข้อมูลกรณ	๒	๕.๐๐	๑	๒๐.๘๖	-	-	-	-	๓	๓.๐๐
๔.	นักเรียนมีความกระตือรือร้นในบทเรียนดีขึ้น	๓๔	๖๘.๐๐	๒๖	๗๕.๒๘	๔	๘๐.๐๐	๓	๓๐.๐๐	๖๗	๖๗.๐๐
๕.	ผลการเรียนของนักเรียนไม่ดีขึ้นมากนัก แต่										
	นักเรียนมีความสนใจต่อการสอนของครู	๑๑	๒๒.๐๐	๕	๑๕.๒๘	-	-	๕	๕๐.๐๐	๒๑	๒๑.๐๐
๖.	นักเรียนสนใจบ้างไม่สนใจบ้าง	๒	๕.๐๐	๒	๕.๗๑	-	-	-	-	๔	๔.๐๐
๗.	นักเรียนกระตือรือร้นในบทเรียนดีขึ้นและยอด										
	การเรียนของนักเรียนดีขึ้นด้วย	-	-	-	-	๑	๒๐.๐๐	-	-	๑	๑.๐๐

จากตารางที่ ๓๕ จะเห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๒๗.๐๐ ให้ความสำคัญเห็นว่าเมื่อครูใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษาล้วนแล้วนักเรียนมีความกระตือรือร้นในบทเรียนดีขึ้น ครูจำนวนมากมองว่าร้อยละ ๒๑.๐๐ ให้ความสำคัญเห็นว่าเมื่อครูใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษาล้วนแล้วนักเรียนมีความสนใจต่อการสอนของครู ครูเป็นจำนวนมากที่ร้อยละ ๑.๐๐ ให้ความสำคัญเห็นว่าเมื่อครูใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนแล้วนักเรียนแสดงความเป็นอยู่ดี และครูจำนวนมากที่ร้อยละ ๑.๐๐ เห็นว่านักเรียนกระตือรือร้นในบทเรียนดีขึ้นและผลการเรียนของนักเรียนก็ดีขึ้นด้วย.

๑๘. การใช้และการสร้างอุปกรณ์ประกอบการศึกษา การศึกษาระดับมัธยมศึกษา ครูแต่ละคนย่อมมีความสามารถในการใช้และ
 การสร้างอุปกรณ์ต่างกัน มีรายละเอียดดังตารางที่ ๕๐

ตารางที่ ๕๐ การใช้และการสร้างอุปกรณ์ประกอบการศึกษาของครูผู้สอนมัธยมศึกษา

ข้อที่	การใช้และการสร้างอุปกรณ์	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียน ราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนใน โครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	มีความลำบากในการนำวัสดุเพราะไม่มีความ ชำนาญและไม่เคยฝึกมาก่อน	๒	๒.๐๐	๕	๑๔.๒๘	-	-	-	๑๐.๐๐	๕	๕.๐๐
๒.	มีความคุ้นเคยในการใช้อุปกรณ์เป็นอย่างดี	๔	๔.๐๐	๑	๒.๕๖	-	-	-	-	๕	๕.๐๐
๓.	สนใจกับสิ่งรอบตัวและคิดที่จะนำมาเป็นอุปกรณ์ เสมอ	๑๕	๓๐.๐๐	๑๑	๓๑.๕๓	๒	๕.๐๐	๔	๕๐.๐๐	๓๒	๓๒.๐๐
๔.	คิดอยากจะทำอุปกรณ์อย่างง่าย ๆ ใด แต่ไม่มี ความสามารถในการประดิษฐ์เลย	๑๕	๓๐.๐๐	๒	๕.๗๑	-	-	๒	๒๐.๐๐	๑๙	๑๙.๐๐
๕.	สามารถทำอุปกรณ์อย่างง่าย ๆ ใด และทำได้ อย่างประหยัดด้วย	๕	๑๐.๐๐	๕	๑๔.๒๘	-	-	๑	๑๐.๐๐	๑๑	๑๑.๐๐
๖.	ไม่รู้สิ่งลำบากในการใช้อุปกรณ์เพราะได้เตรียม ก่อนการใช้เสมอ	-	-	๑	๒.๕๖	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๗.	มีความคุ้นเคยในการใช้อุปกรณ์เป็นอย่างดีและ สามารถทำอุปกรณ์อย่างง่าย ๆ ใดอย่างประหยัด	-	-	-	-	-	-	-	-	๑	๑.๐๐

ตารางที่ ๔๔๑) การใช้และการสร้างอุปกรณ์ประกอบการสอนของครูผู้สอนศึกษา

ข้อที่	การใช้และการสร้างอุปกรณ์	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๔.	คิดที่จะทำอุปกรณ์ต่าง ๆ ใดแต่ไม่มีเวลาดำเนินการ	-	-	๒	๕.๖๑	-	-	-	-	๒	๒.๐๐
๕.	มีความลำบากในการนำอุปกรณ์มาใช้เพราะขาดความชำนาญและการฝึกหัดแต่สนใจสิ่งรอบตัวและคิดที่จะนำมาเป็นอุปกรณ์เสริม	-	-	-	-	๑	๒๐.๐๐	-	-	๑	๑.๐๐
๑๐.	สนใจสิ่งรอบตัวและคิดที่จะนำมาเป็นอุปกรณ์เสริม ครั้นนักเรียนและนิสิตฝึกสอนช่วยกันทำอุปกรณ์การสอน	-	-	-	-	๑	๒๐.๐๐	-	-	๑	๑.๐๐
๑๑.	สนใจสิ่งรอบตัวคิดที่จะนำมาเป็นอุปกรณ์เสริมและสามารถทำอุปกรณ์อย่างง่าย ๆ ใดอย่างประหลาด	-	-	-	-	-	-	๑	๑๐.๐๐	๑	๑.๐๐
๑๒.	สนใจสิ่งรอบตัวคิดที่จะนำมาเป็นอุปกรณ์เสริมและคิดอยากจะทำอุปกรณ์อย่างง่าย ๆ ใดแต่ไม่มีความสามารถในการประดิษฐ์	๒	๕.๐๐	๑	๒.๕๖	-	-	-	-	๓	๓.๐๐
๑๓.	มีความลำบากในการนำอุปกรณ์มาใช้ เพราะไม่มีความชำนาญและไม่เคยฝึกหัดมาก่อน คิดอยากจะทำ										

ตารางที่ ๔๐ (ต่อ) การใช้และการสร้างอุปกรณ์ประกอบการสอนของครูผู้คุมศึกษา

ข้อที่	การใช้และการสร้างอุปกรณ์	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑๔.	ทำอุปกรณ์อย่างง่าย ๆ ได้แก่ไม่มีความสามารถในการประดิษฐ์เลย มีความคุ้นเคยในการใช้อุปกรณ์เป็นอย่างดี สนใจสิ่งรอบตัวที่นำมาเป็นอุปกรณ์เสมอและสามารถทำอุปกรณ์อย่างง่าย ๆ ได้อย่างประณีต	๔	๔.๐๐	๗	๒๐.๐๐	-	-	๑	๑๐.๐๐	๑๒	๑๒.๐๐
		๒	๕.๐๐	-	-	-	-	-	-	๒	๒.๐๐

จากตารางที่ ๔๐ จะเห็นว่าครูจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ ๓๒.๐๐ ที่ให้ความเห็นว่าสนใจกับสิ่งรอบตัว และคิดที่จะนำมาเป็นอุปกรณ์เสมอ ครูจำนวนมากรองลงมาคือร้อยละ ๑๕.๐๐ ที่ให้ความเห็นว่ากักตุนจะทำอุปกรณ์อย่างง่าย ๆ ได้แต่ไม่มีความสามารถในการประดิษฐ์เลย.

๑๕. สาเหตุที่ครูไม่ใช้อุปกรณ์ประกอบวิชาสังคมศึกษา ครูที่ใช้อุปกรณ์ประกอบวิชาสังคมศึกษา ในบางครั้งหรือไม่ใช้เลยได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับสาเหตุที่ตนไม่ใช้อุปกรณ์ประกอบวิชาสังคมศึกษา เห็นว่าที่ตนไม่ใช้อุปกรณ์ประกอบวิชาสังคมศึกษา เพราะโรงเรียนมีอุปกรณ์ไม่เพียงพอแก่ความต้องการทั้งจำนวน และชนิดของอุปกรณ์ มีรายละเอียดดังตารางที่ ๕๑

ตารางที่ ๕๑ สาเหตุที่ครูไม่ใช้อุปกรณ์ประกอบวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	สาเหตุ	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	โรงเรียนมีอุปกรณ์น้อยไม่เพียงพอแก่ความต้องการทั้งจำนวนและชนิดของอุปกรณ์	๓๒	๖๔.๐๐	๒๘	๘๒.๘๖	๓	๖๐.๐๐	๔	๘๐.๐๐	๓๒	๗๒.๐๐
๒.	โรงเรียนไม่ให้ความสะดวกในการนำอุปกรณ์มาใช้	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	๑	๑๐.๐๐	๒	๒.๐๐
๓.	ไม่มีเวลาเตรียมจัดหาและเตรียมการใช้อุปกรณ์	๔	๘.๐๐	๑	๒.๘๖	-	-	-	-	๕	๕.๐๐
๔.	การใช้อุปกรณ์ทำให้การสอนสาขาไม่ทันหลักสูตร	-	-	๑	๒.๘๖	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๕.	ทำอุปกรณ์ไม่เป็นต้องซื้อสิ้นเปลืองเงิน	๔	๘.๐๐	๒	๕.๗๑	-	-	๑	๑๐.๐๐	๗	๑๖.๐๐
๖.	เมื่อใช้อุปกรณ์ประกอบวิชาสังคมศึกษาไม่คุ้มกับที่นักเรียนเสีย	๒	๔.๐๐	-	-	-	-	-	-	๒	๒.๐๐
๗.	ในกรณีที่ไม้จำเป็นเพราะนักเรียนฉลาดและมีความรู้กว้างขวางใช้ตัวอย่างจากประสบการณ์ได้	-	-	-	-	๑	๒๐.๐๐	-	-	๑	๑.๐๐

จากตารางที่ ๔๑ จะเห็นว่าคณาจารย์ใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๗๒.๐๐ ให้ความสำคัญแก่การที่ไม่ใช่ของอุปการะ การสอนวิชาสังคมศึกษานั้นเป็นเพราะโรงเรียนมีอุปการะน้อยไม่เพียงพอแก่ความต้องการทั้งจำนวนและชนิดของอุปการะ ครู จำนวนน้อยมากคือร้อยละ ๑.๐๐ ให้ความสำคัญแก่การสอนวิชาสังคมศึกษาเป็นเพราะการใช่ของอุปการะ ทำให้การสอนวิชาไม่ทันหลักสูตร หรือ เพราะนักเรียนฉลาดและมีความรู้กว้างขวางช่วยจากประสิทธิภาพแทนอุปการะ ได้

ข้อเท็จจริงและความคิดเห็นของครูวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรได้
แสดงไว้ในตารางที่ ๕๒ - ๕๐

๑. การสอนและกิจกรรมประกอบการสอน ครูนอกจากจะอธิบายความรู้ต่าง ๆ ให้นักเรียนเข้าใจแล้ว ยังจะต้อง
มีคำแนะนำบางอย่างสำหรับนักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น และจะต้องจัดกิจกรรม
ประกอบการสอนเพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสอนของครูจะได้ไม่เบื่อหน่ายและมีความเข้าใจบทเรียนดียิ่งขึ้น ครูบางคนให้
คำแนะนำนักเรียนและจัดกิจกรรมเสมอ ๆ บางครั้งปฏิบัติเป็นครั้งคราว แต่บางคนไม่ปฏิบัติเลยมีรายละเอียดดังตารางที่ ๕๒

ตารางที่ ๕๒ การสอนและกิจกรรมประกอบการสอน

ข้อที่	การสอนและกิจกรรม	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียน ราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครง การปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	ครูแนะนำให้นักเรียนคิดตามเหตุการณ์ตามเคลื่อน ไหวประจำวันจากหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ	๓๔	๖๔.๐๐	๒๒	๖๒.๘๖	๔	๔๐.๐๐	๕	๕๐.๐๐	๒๕	๖๕.๐๐
		๑๖	๓๒.๐๐	๑๓	๓๗.๑๔	๑	๒๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๓๑	๓๑.๐๐
๒.	ครูสอนให้นักเรียนรู้จักแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ ชีวิตประจำวัน	๑๕	๓๐.๐๐	๔	๒๒.๘๖	๓	๖๐.๐๐	๔	๕๐.๐๐	๓๐	๓๐.๐๐
		๓๕	๗๐.๐๐	๒๗	๗๗.๑๔	๒	๔๐.๐๐	๒	๒๐.๐๐	๗๐	๗๐.๐๐

ตารางที่ ๘๒ (ต่อ) การสอนและกิจการรวมประกอบการสอน

ชนิดที่	การสอนและกิจการรวม	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๓.	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและความสามารถด้านต่าง ๆ เช่นอภิปรายโต้วาที ร่ายงาน ฯลฯ	๕	๑๘.๐๐	๕	๑๑.๕๓	๓	๖๐.๐๐	๒	๒๐.๐๐	๑๔	๑๘.๐๐
	๓.๑ เสมอ	๕	๑๘.๐๐	๓๐	๘๕.๓๑	๒	๕๐.๐๐	๔	๘๐.๐๐	๘๒	๘๑.๐๐
	๓.๒ เป็นครั้งคราว	-	-	๑	๒.๔๖	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
	๓.๓ ไม่เคยเลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๔.	ครูสอนให้นักเรียนรู้จักไปค้นหาความรู้เพิ่มเติมเกินจากห้องสมุดหรือห้องส่งคมศึกษา หรือพิพิธภัณฑ์ส่งคมศึกษา	๑๑	๒๒.๐๐	๗	๒๐.๐๐	๓	๖๐.๐๐	๒	๒๐.๐๐	๒๓	๒๓.๐๐
	๔.๑ ทุกครั้งที่สอน	๑๑	๒๒.๐๐	๗	๒๐.๐๐	๓	๖๐.๐๐	๒	๒๐.๐๐	๒๓	๒๓.๐๐
	๔.๒ บางครั้ง	๓๕	๗๘.๐๐	๒๔	๘๐.๐๐	๒	๕๐.๐๐	๔	๘๐.๐๐	๕๗	๗๗.๐๐
๕.	ครูสอนให้นักเรียนรู้จักใช้หนังสืออ่านประกอบ	๑๗	๓๕.๐๐	๖	๑๗.๑๕	๓	๖๐.๐๐	๕	๕๐.๐๐	๓๑	๓๑.๐๐
	๕.๑ ทุกครั้งที่สอน	๑๗	๓๕.๐๐	๖	๑๗.๑๕	๓	๖๐.๐๐	๕	๕๐.๐๐	๓๑	๓๑.๐๐
	๕.๒ บางครั้ง	๓๓	๖๖.๐๐	๒๕	๘๒.๘๕	๒	๕๐.๐๐	๕	๕๐.๐๐	๕๕	๖๙.๐๐

จากตารางที่ ๔๒ จะเห็นว่าครูกลุ่มใหญ่คือร้อยละ ๒๔.๐๐ ได้แนะนำให้นักเรียนตีความเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวประจำวันจากหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ เสมอ ๆ กลุ่มเล็กคือร้อยละ ๓๑.๐๐ ได้แนะนำให้นักเรียนตีความเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวประจำวันจากหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ เป็นครั้งคราว ไม่มีครูที่ไม่เคยแนะนำให้นักเรียนตีความเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวประจำวันเลย ครูกลุ่มใหญ่คือร้อยละ ๗๐.๐๐ ได้สอนให้นักเรียนรู้จักแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวประจำวันเป็นบางครั้ง ครูกลุ่มเล็กคือร้อยละ ๓๐.๐๐ ที่สอนให้นักเรียนรู้จักแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน ทุกครั้งทั้งสิ้น ไม่มีครูที่ไม่เคยสอนให้นักเรียนรู้จักการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิตประจำวันเลยครูกลุ่มใหญ่คือร้อยละ ๔๑.๐๐ ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและสามารถถามต่าง ๆ เช่น อภิปราย ครูกลุ่มเล็กที่สุดคือร้อยละ ๑.๐๐ ไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและความสามารถถามต่าง ๆ เช่น อภิปราย ใตว่าที่ รายงาน ฯลฯ ครูกลุ่มใหญ่คือร้อยละ ๗๖.๐๐ ที่สอนให้นักเรียนรู้จะไปค้นหาหาความรู้เพิ่มเติมจากของสมุด หรือหนังสือพิมพ์หรือสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ฯลฯ เป็นบางครั้ง ครูกลุ่มเล็กคือร้อยละ ๒๓.๐๐ ที่สอนให้นักเรียนรู้จัก ค้นหาหาความรู้เพิ่มเติมจากของสมุดหรือสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ฯลฯ ไม่มีครูที่ไม่เคยสอนให้นักเรียนรู้จะไปค้นหาหาความรู้เพิ่มเติมเลย ครูกลุ่มใหญ่คือร้อยละ ๖๔.๐๐ ได้สอนให้นักเรียนรู้จักใช้อ่านประกอบเป็นบางครั้ง ครูกลุ่มเล็กคือร้อยละ ๓๑.๐๐ ได้ สอนให้นักเรียนรู้จักใช้อ่านประกอบทุกครั้งที่ยสอน ไม่มีครูที่ไม่เคยสอนให้นักเรียน รู้จักใช้อ่านประกอบเลย

๒. ประเภทของกิจกรรมสำหรับกรเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาที่ครูสังคมศึกษาเคยจัด ครูสังคมศึกษาเคยจัด กิจกรรมสำหรับกรเรียนการสอนวิชาพลศึกษาด้วยกัน ครูบางคนจัดหลายอย่าง บางคนรวมกันแต่เวลาครูส่วน ใหญ่ที่สุดนิยมจัดการที่สนาม มีรายละเอียดดังตารางที่ ๔๓

ตารางที่ ๔๓ ประเภทของกิจกรรมสำหรับกรเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาที่ครูสังคมศึกษาเคยจัด

ข้อที่	กิจกรรม	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑	ไปหาความรู้จากสถานที่ต่าง ๆ เช่น สถานทูต สำนักแถลงข่าว หอสมุด-แห่งชาติ ฯลฯ	๒๔	๔๔.๐๐	๑๒	๓๔.๒๙	๕	๑๐๐.๐๐	๗	๗๐.๐๐	๔๘	๔๘.๐๐
๒.	ไปทัศนจร	๒๑	๔๒.๐๐	๑๗	๔๘.๕๗	๔	๘๐.๐๐	๗	๗๐.๐๐	๔๙	๔๙.๐๐
๓.	ไปชมภาพยนตร์หรือภาพนิ่ง	๒๔	๔๘.๐๐	๘	๒๒.๘๖	๕	๑๐๐.๐๐	๕	๕๐.๐๐	๔๒	๔๒.๐๐
๔.	ไปฟังปาฐกถา โต้เวที อภิปราย	๒๕	๕๐.๐๐	๑๒	๓๔.๒๙	๓	๖๐.๐๐	๗	๗๐.๐๐	๔๗	๔๗.๐๐
๕.	รวบรวมข่าว ภาพข่าว ภาพบุคคล	๓๒	๖๔.๐๐	๒๑	๖๐.๐๐	๕	๑๐๐.๐๐	๗	๗๐.๐๐	๖๕	๖๕.๐๐
๖.	สำคัญ ภาพสถานที่สำคัญ	๑๕	๓๐.๐๐	๖	๑๗.๑๔	๔	๘๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๒๖	๒๖.๐๐
๗.	สะสมเงินเหรียญ	๕	๑๐.๐๐	๒	๕.๗๑	-	-	๒	๒๐.๐๐	๙	๙.๐๐
๘.	สะสมตุ๊กตานิวนาชาติ	๒	๔.๐๐	๑	๒.๘๖	๑	๒๐.๐๐	-	-	๔	๔.๐๐

ตารางที่ ๔๓ (ต่อ) ประเภทของกิจกรรมสำหรับกรเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาที่รัฐสังคมศึกษาเขต

ข้อที่	กิจกรรม	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๔.	จัดรายการแสดงละคร	-	-	๔	๑๑.๕๓	๒	๕๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๗	๗.๐๐
๑๐.	จัดนิทรรศการ แสดงหุ่น และเวทีจำลอง	๑๖	๓๒.๐๐	๗	๒๐.๐๐	๔	๘๐.๐๐	๒	๒๐.๐๐	๒๙	๒๙.๐๐
๑๑.	จัดรายการแสดงทางวิทยุและโทรทัศน์	๓	๖.๐๐	๑	๒.๘๖	๑	๒๐.๐๐	-	-	๕	๕.๐๐
๑๒.	เก็บสถิติอุณหภูมิตามบ้าน ฯลฯ	๒	๔.๐๐	๑	๒.๘๖	๒	๕๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๖	๖.๐๐
๑๓.	ฝึกการอภิปราย	-	-	๑	๒.๘๖	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๑๔.	ฝึกการรายงานปากเปล่าและขอเขียน	-	-	๑	๒.๘๖	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๑๕.	รวบรวมและวิจารณ์ข่าวต่าง ๆ	๕	๑๐.๐๐	๖	๑๗.๑๔	๑	๒๐.๐๐	-	-	๑๒	๑๒.๐๐

จากตารางที่ ๔๓ จะเห็นว่ารัฐสังคมศึกษาคณะใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๔๔.๐๐ ได้จัดทำนักเรียนไปทัศนจาร ๓๖ ครั้ง จำนวนมากคือร้อยละ ๔๔.๐๐ ได้จัดทำนักเรียนไปหาความรู้จากสถานี่ต่าง ๆ เช่น สถานทูต สำนักแถลงข่าวและหอสมุดแห่งชาติ ๓๖ ครั้ง ๑.๐๐ ได้ฝึกนักเรียนเกี่ยวกับการอภิปราย การรายงานปากเปล่าและขอเขียน

๓. การจัดป๋ายนิเทศหรือป๋ายประกาสเกี่ยวกับวิชาสังคตศึกษาของครูสังคตศึกษา ครูสังคตศึกษาบางคนจัดท๋ายป๋ายนิเทศหรือป๋ายประกาสเสมอ ๆ บางคนจัดท๋ายบางเป็นบางครั้ง แต่บางคนไม่ได้อจัดท๋ายเลย มีรายละเอียดดังตารางที่ ๔๔

ตารางที่ ๔๔ การจัดป๋ายนิเทศหรือป๋ายประกาสเกี่ยวกับวิชาสังคตศึกษาของครูสังคตศึกษา

บชที่	การจัด	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนใน		รวมยอด	
		โรงเรียน		โรงเรียน		โรงเรียน		โรงเรียน			
		จำนวน	รอยละ	จำนวน	รอยละ	จำนวน	รอยละ	จำนวน	รอยละ		
๑.	จัดท๋ายนิเทศหรือป๋ายประกาส										
	๑.๑ ทุกครั้งที่มีการสอน	-	-	๑	๒.๘๖	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
	๑.๒ เค็ดอนละครัง	๕	๑๐.๐๐	-	-	-	-	๑	๑๐.๐๐	๖	๖.๐๐
	๑.๓ เทยมละครัง	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	๑	๑๐.๐๐	๒	๒.๐๐
	๑.๔ ปีละครัง	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	๑	๑๐.๐๐	๒	๒.๐๐
	๑.๕ บางครั้งทีสอนถึงเรื่องทีสำคัญ	๑๘	๓๖.๐๐	๑๕	๕๒.๘๖	๓	๖๐.๐๐	๓	๓๐.๐๐	๓๙	๓๙.๐๐
	๑.๖ บางครั้งทีสอนถึงเรื่องทีสำคัญและเมื่อมีเหตุการณทีสำคัญเกิดขึ้น	๑	๒.๐๐	๑	๒.๘๖	๒	๕๐.๐๐	-	-	๔	๔.๐๐
๒.	ไม่ได้จัดท๋ายนิเทศหรือป๋ายประกาส										
	๒.๑ ไม่มีเงินและอุปกรณ์	๕	๘.๐๐	๑	๒.๘๖	-	-	-	-	๕	๕.๐๐
	๒.๒ ไม่มีเวลา	๒๐	๔๐.๐๐	๑๖	๕๕.๗๑	-	-	๓	๓๐.๐๐	๓๙	๓๙.๐๐
	๒.๓ ไม่มีเงิน อุปกรณ์และเวลา	-	-	๑	๒.๘๖	-	-	๑	๑๐.๐๐	๒	๒.๐๐

จากตารางที่ ๔๔ จะเห็นว่าครุฑหมู่ใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๓๔.๐๐ ได้จัดทำป้ายนิเทศหรือป้ายประกาศในบางครั้ง
ที่สอนถึงเรื่องที่สำคัญ และครุฑหมู่เล็กที่สุดคือร้อยละ ๑.๐๐ ได้จัดทำป้ายนิเทศหรือป้ายประกาศทุกครั้งที่มีการสอน ครุฑส่วน
ใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๓๔.๐๐ ไม่ได้จัดทำป้ายนิเทศหรือป้ายประกาศ เพราะไม่มีเวลา และครุฑส่วนน้อยที่สุดคือร้อยละ ๒.๐๐
ไม่ได้จัดทำป้ายประกาศเพราะไม่มีเงิน อุปกรณ์ และเวลา

๔. การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ทางสังคมศึกษาของครูสังคมศึกษา ครูสังคมส่วนใหญ่ไม่เคยเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เลย ครูบางคนก็เคยเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ต่าง ๆ แก่นักเรียน ระยะเวลาในการเชิญวิทยากรมานั้นแตกต่างกัน ตั้งแต่เดือนละครั้งจนถึง ๒ ปีต่อครั้ง มีรายละเอียดในตารางที่ ๔๕

ตารางที่ ๔๕ เวลาในการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ทางสังคมศึกษาของครูสังคมศึกษา

ข้อที่	เวลา	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	เดือนละ	๑	๒๐.๐๐	๓	๔.๕๗	-	-	-	-	๔	๕.๐๐
๒.	เดือนละครั้ง	๔	๑๖.๐๐	๖	๑๗.๑๔	๑	๒๐.๐๐	๒	๒๐.๐๐	๑๓	๑๗.๐๐
๓.	ปีละ ๒ ครั้ง	-	-	๑	๒.๘๖	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๔.	ปีละครั้ง	๒	๘.๐๐	๑	๒.๘๖	๑	๒๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๕	๕.๐๐
๕.	๒ ปี ต่อ ครั้ง	-	-	๑	๒.๘๖	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๖.	นาน ๆ ครั้งแล้วแต่โอกาส	๑	๑๘.๐๐	๓	๘.๕๗	๒	๔๐.๐๐	๒	๒๐.๐๐	๑๖	๑๖.๐๐
๗.	ไม่เคยเลย	๓๐	๖๐.๐๐	๒๐	๕๗.๑๔	๑	๒๐.๐๐	๕	๕๐.๐๐	๕๖	๕๖.๐๐

จากตารางที่ ๔๕ จะเห็นว่าครูวิชาสังคมศึกษามหาวิทยาลัยที่สุดคือร้อยละ ๕๖.๐๐ ไม่เคยเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เลย ครูวิชาสังคมศึกษามหาวิทยาลัยร้อยละ ๑๗.๐๐ ได้เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ทางวิชาสังคมศึกษา เทอมละครั้ง ครูกลุ่มเล็กที่สุดคือร้อยละ ๑.๐๐ ได้เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ทางสังคมศึกษาปีละ ๒ ครั้งหรือ ๒ ปี ต่อครั้ง

๕. การศึกษาออกสถานที่ หรือ การที่ตนอาจ คุมตั้งคุมศึกษาได้พำนักเรียนไปศึกษาออกสถานที่หรือที่ตนอาจหลาย
 แห่งแต่ละแห่งล้วนแต่สนใจทั้งนั้น คุมบงคนจัดพาไปบ่อยครั้ง คุมบางคนก็เดินทางไปเที่ยวบางครั้ง คุมบางคนก็นำไปวันเดียว
 ไปเอง และคุมบางคนก็ไม่เคยจัดพาไปเลย ระยะเวลาในการจัดพาไปก็แตกต่างกัน คุมบางคนนิยมจัดพาไปวันเดียว
 กลับ คุมบางคนจัดพาไปหลายวัน ยานพาหนะซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการนำคุมและนักเรียนไปศึกษาออกสถานที่นั้นมีมากมายต่าง ๆ
 กัน เช่น รถมอเตอร์ เรือ รถไฟ เมื่อดูจากการศึกษาออกสถานที่หรือที่ตนอาจแล้วคุมได้จัดให้มีการวัดผลต่าง ๆ กัน ราย
 ละเดือนดังตารางที่ ๕๖

ตารางที่ ๕๖ การศึกษาออกสถานที่หรือการที่ตนอาจ

ชื่อที่	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียน ราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนอื่น		รวมยอด
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
๑. สถาบันที่									
๑.๑ ที่ตนอาจรวมสถานที่ต่าง ๆ	๑๕	๓๔.๐๐	๑๕	๕๐.๐๐	๑๐๐๐๐๐	๖	๖๐.๐๐	๕๕	๕๕.๐๐
๑.๒ พิพิธภัณฑ์	๑๓	๒๖.๐๐	๖	๑๗.๑๕	๔๐.๐๐	๓	๓๐.๐๐	๒๖	๒๖.๐๐
๑.๓ วัด	๒๒	๔๔.๐๐	๑๑	๓๑.๕๓	๖๐.๐๐	๕	๕.๐๐	๕๑	๕๑.๐๐
๑.๔ ของสมุด	๕	๑๐.๐๐	๕	๑๕.๒๔	๒๐.๐๐	๓	๓๐.๐๐	๑๘	๑๘.๐๐
๑.๕ ละคร ภาพยนตร์	๒๑	๔๒.๐๐	๗	๒๐.๐๐	๖๐.๐๐	๖	๖๐.๐๐	๓๗	๓๗.๐๐
๑.๖ นิทรรศการ	๑๗	๓๔.๐๐	๗	๒๐.๐๐	๑๐๐.๐๐	๓	๓๐.๐๐	๓๐	๓๐.๐๐

ตารางที่ ๘ (ต่อ) การศึกษาออกสถานที่หรือการทัศนจาร

ชนิดที่	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.๓ โรงเรียนอุตสาหกรรม	๑๐	๒๐.๐๐	๕	๑๔.๒๘	๕	๑๐๐.๐๐	-	-	๒๐	๒๐.๐๐
๑.๔ โรงเรียนพยาบาล	๓	๖.๐๐	๑	๒.๘๖	-	-	๒	๒๐.๐๐	๖	๖.๐๐
๑.๕ โรงเรียนเด็ก	-	-	๑	๒.๘๖	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๑.๑๐ โรงเรียน	๒	๔.๐๐	-	-	-	-	๑	๑๐.๐๐	๓	๓.๐๐
๑.๑๑ ทองฟ้าจำลอง	๒	๔.๐๐	๓	๘.๕๗	๓	๖๐.๐๐	-	-	๘	๘.๐๐
๑.๑๒ กรมทรัพย์สินทางพาณิชย์	-	-	-	-	๒	๔๐.๐๐	-	-	๒	๒.๐๐
๑.๑๓ พระบรมมหาราชวัง	-	-	๑	๒.๘๖	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๑.๑๔ ศาสนาวันเด็ก	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๑.๑๕ ศาลากลาง	-	-	-	-	-	-	๑	๑๐.๐๐	๑	๑.๐๐
๒. การจัดทำ										
๒.๑ ทุกครั้งที่พิมพ์เรียนเกี่ยวกับของ	๓	๖.๐๐	๑	๒.๘๖	-	-	-	-	๔	๔.๐๐
๒.๒ บางครั้งแล้วแต่ความเหมาะสม	๒๓	๔๖.๐๐	๑๓	๓๗.๑๔	๔	๘๐.๐๐	๘	๘๐.๐๐	๔๘	๔๘.๐๐
๒.๓ ไม่เคยจัดทำเลย	๓	๖.๐๐	๕	๑๔.๒๘	-	-	๑	๑๐.๐๐	๘	๘.๐๐
๒.๔ แนะนำให้เด็กเรียนไปเอง	๒๑	๔๒.๐๐	๑๖	๔๕.๗๑	๑	๒๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๓๘	๓๘.๐๐

ตารางที่ ๘๖ (ต่อ) การศึกษาสถานประกอบการที่ขาด

ชนิด	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนใน		รวมยอด	
	จำนวน		รวมระยะ		จำนวน		รวมระยะ		จำนวน	
	จำนวน	ระยะ	จำนวน	ระยะ	จำนวน	ระยะ	จำนวน	ระยะ	จำนวน	ระยะ
๑.๘ โรงงานอุตสาหกรรม	๑๐	๒๐.๐๐	๕	๑๕.๒๕	๕	๑๐๐.๐๐	-	-	๒๐	๒๐.๐๐
๑.๙ โรงพยาบาล	๓	๖.๐๐	๑	๒.๕๖	-	-	๒	๒๐.๐๐	๖	๖.๐๐
๑.๑๐ โรงเรียนเด็ก	-	-	๑	๒.๕๖	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๑.๑๑ โรงเรียน	๒	๕.๐๐	-	-	-	-	๑	๑๐.๐๐	๓	๓.๐๐
๑.๑๒ ทองฟ้าจำลอง	๒	๕.๐๐	๓	๕.๕๗	๓	๖๐.๐๐	-	-	๕	๕.๐๐
๑.๑๓ กรมทรัพย์สินทางปัญญา	-	-	-	-	๒	๕๐.๐๐	-	-	๒	๒.๐๐
๑.๑๔ พระบรมมหาราชวัง	-	-	๑	๒.๕๖	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๑.๑๕ ศาลวันเด็ก	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๑.๑๖ ค่าลูกเสือ	-	-	-	-	-	-	๑	๑๐.๐๐	๑	๑.๐๐
๒. การจัด										
๒.๑ ทุกครั้งที่มีการเรียนเกี่ยวกับของ	๓	๖.๐๐	๑	๒.๕๖	-	-	-	-	๔	๕.๐๐
๒.๒ บางครั้งแล้วแต่ความเหมาะสม	๒๓	๕๖.๐๐	๑๓	๓๗.๑๕	๕	๕๐.๐๐	๕	๕๐.๐๐	๕๕	๕๕.๐๐
๒.๓ ไม่เคยจัดไปเลย	๓	๖.๐๐	๕	๑๕.๒๕	-	-	๑	๑๐.๐๐	๙	๙.๐๐
๒.๔ แนะนำให้เด็กเรียนไปเอง	๒๑	๕๒.๐๐	๑๖	๕๕.๗๑	๑	๒๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๓๙	๓๙.๐๐

ตารางที่ ๕๖ (ต่อ) การศึกษาออกสถานที่หรือการพัฒนา

ชนิดที่	การศึกษาออกสถานที่	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๓.	<u>วัด</u>										
๓.๑	วัดเดียวถัม	๒๒	๕๒.๐๐	๑๔	๔๐.๐๐	๒	๕.๐๐	๗	๓๐.๐๐	๔๕	๕๕.๐๐
๓.๒	บางครั้งร่วมเทียวถัม บางครั้งหลายวัน พึ่งไปแล้วความมุ่งหมายของกาวิจัย	-	-	-	-	๒	๕.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๓	๓.๐๐
๔.	<u>หาพระ</u>										
๔.๑	ร้อยละของโรงเรียน	๔	๘.๐๐	๔	๑๑.๕๓	๒	๕.๐๐	-	-	๑๐	๑๐.๐๐
๔.๒	วัดศรัทธาธรรมที่โรงเรียนเขามา	๒๑	๕๒.๐๐	๑๐	๒๘.๕๗	๑	๒.๕๐	๘	๘๐.๐๐	๔๐	๕๐.๐๐
๔.๓	รณงค์ตัวของครูและนักเขียน	๑	๒.๐๐	-	-	๑	๒.๕๐	-	-	๒	๒.๐๐
๕.	<u>การวัดผล</u>										
๕.๑	อธิบายในชั้นหรือในที่ประชุม	๒	๕.๐๐	๒	๕.๗๑	-	-	๒	๒๐.๐๐	๒	๒.๐๐
๕.๒	ให้เด็กเขียนเขียนรายงาน	๑๘	๓๖.๐๐	๕	๑๔.๒๘	๒	๕.๐๐	๔	๕๐.๐๐	๒๘	๒๘.๐๐
๕.๓	ให้เด็กเขียนทำรายงานเพื่อนำมาอธิบายในชั้นหรือในที่ประชุม	๔	๘.๐๐	๓	๘.๕๗	๒	๕.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๑๐	๑๐.๐๐

ตารางที่ ๘ (ต่อ) การศึกษาออกสถานที่หรือการพัฒนา

ชนิดที่	การศึกษาออกสถานที่	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๕.๔	ให้นักเรียนเขียนรายงานและแสดงนิทรรศการด้วย	๑	๒.๐๐	๒	๕.๗๑	-	-	-	-	๓	๓.๐๐
๕.๕	ให้นักเรียนเขียนรายงานนำมาอภิปรายในชั้นหรือในที่ประชุมและแสดงนิทรรศการด้วย	๑	๒.๐๐	๒	๕.๗๑	-	-	๑	๑๐.๐๐	๔	๔.๐๐

จากตารางที่ ๘ จะเห็นว่าครูส่งมอบศึกษาจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ ๕๕.๐๐ ได้พานักเรียนไปทัศนศึกษาชมสถานที่ต่าง ๆ ครูจำนวนมากรองลงมาคือร้อยละ ๔๑.๐๘ ได้พานักเรียนไปชมวัด ครูจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ ๑.๐๐ ได้พานักเรียนไปชมโรงเรียนเด็ก พระบรมหาราชวัง ศาลวันเด็ก และศาลอุทธรณ์ ไม่มีครูคนใดพานักเรียนไปชมละครหรือชมการประจักษ์ศิลปา ธนาคาร และโรงพิมพ์

ครูกลุ่มใหญ่ที่สุด คือร้อยละ ๕๕.๐๐ ได้จัดพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่เป็นบางครั้งแล้วแต่ความเหมาะสม ครูกลุ่มเล็กที่สุดคือร้อยละ ๑.๐๐ ได้พานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ทุกครั้งที่มีนักเรียนเกี่ยวข้อง ครูกลุ่มใหญ่คือร้อยละ ๕๕.๐๐ พานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่เป็นเวลาวันเดียวแล้วกลับ ครูกลุ่มเล็กคือร้อยละ ๓.๐๐ ได้พานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่เป็นเวลาวันเดียวแล้วแต่ความมุ่งหมายของงานจัด ไม่มีครูคนใดเคยที่พานักเรียน

ไปศึกษานอกสถานที่เป็นเวลาหลายวันทุกครั้ง

ครูสุดมใหญ่คือร้อยละ ๔๐.๐๐ ได้จัดทำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ด้วยรถยนต์โดยสารที่เช่ามา ไม่มีใครคนใดเลยที่พานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ด้วยรถไฟและเรือ

ครูกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๒๕.๐๐ ได้จัดผลการไปศึกษานอกสถานที่ด้วยการให้นักเรียนเขียนรายงาน ครูกลุ่มเล็กที่สุด คือร้อยละ ๓.๐๐ ที่จัดการวัดผลการไปศึกษานอกสถานที่ด้วยการให้นักเรียนเขียนรายงานและแสดงนิทรรศการด้วย

๒. สิ่งที่ดีครูได้ปฏิบัติก่อนการพำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ก่อนที่ครูจะพำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ครูจำต้องปฏิบัติบางสิ่งบางอย่างเพื่อช่วยให้การศึกษานอกสถานที่ประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น ครูส่วนใหญ่ได้อธิบายและชี้แจงให้ความรู้แก่นักเรียนก่อนที่จะพำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ มีรายละเอียดดังตารางที่ ๔๗

ตารางที่ ๔๗ สิ่งที่ดีครูได้ปฏิบัติก่อนการพำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่

ข้อที่	การปฏิบัติ	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	แจกใบรายการหรือแผนที่หรือแผนผังเกี่ยวกับสถานที่ที่จะไป	๑	๒.๐๐	๒	๕.๗๑	-	-	๑	๑๐.๐๐	๔	๕.๐๐
๒.	อธิบายและชี้แจงให้ความรู้	๑๕	๓๕.๐๐	๖	๑๗.๑๔	-	-	๒	๒๐.๐๐	๓๑	๓๑.๐๐
๓.	ให้นักเรียนดูรูปภาพเกี่ยวกับสถานที่ที่จะไป	๑	๒.๐๐	๑	๒.๘๖	-	-	๑	๑๐.๐๐	๓	๓.๐๐
๔.	แจกใบรายการหรือแผนที่ หรือ แผนผังเกี่ยวกับสถานที่ที่จะไปพร้อมกับชี้แจงไปพร้อมกับอธิบายชี้แจงให้ความรู้	๒	๕.๐๐	๑	๒.๘๖	๒	๕.๐๐	-	-	๕	๕.๐๐
๕.	ให้นักเรียนดูรูปภาพเกี่ยวกับสถานที่ที่จะไปพร้อมทั้งอธิบายและชี้แจงให้ความรู้	๑	๒.๐๐	๓	๘.๕๗	-	-	-	-	๔	๕.๐๐
๖.	ให้นักเรียนดูรูปภาพ ภาพนิ่ง และภาพยนต์เกี่ยวกับสถานที่ที่จะไป	-	-	-	-	-	-	๑	๑๐.๐๐	๑	๑.๐๐
๗.	ให้นักเรียนดูใบรายการแผนที่ แผนผัง รูปภาพ ภาพนิ่ง และภาพยนต์เกี่ยวกับสถานที่ที่จะไป	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๘.	ให้นักเรียนดูใบรายการแผนที่ แผนผัง ภาพนิ่ง และภาพยนต์เกี่ยวกับสถานที่ที่จะไปพร้อมทั้งอธิบายและชี้แจงให้ความรู้	๑	๒.๐๐	๑	๒.๘๖	-	-	๑	๑๐.๐๐	๓	๓.๐๐

จากตารางที่ ๕๗ จะเห็นว่ภาคภูมิใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๓๑.๐๐ โดยนิยามและชี้แจงให้ควมรู้เกี่ยวกับ
สถานที่ที่จะไปก่อนที่จะพำนักเรียนไปศึกษาออกสถานที่ นึกเรียนกลุ่มเด็กที่สุดคือร้อยละ ๑.๐๐ ที่ไหนก็เรียนดูใบรายการ
แผนที่ แผนที่ รูปถ่าย ภาพนิ่ง และภาพยนตร์เกี่ยวกับสถานที่ที่จะไป ก่อนที่จะพำนักเรียนไปศึกษาออกสถานที่

๒. ความเห็นของครูสังคมนิยมเกี่ยวกับการพำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรพำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่จะช่วยให้เด็กเรียนเข้าใจบทเรียนที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ต่าง ๆ ดีขึ้น ไม่มีครูคนใดที่เห็นว่าการพำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่เป็นการเสียเวลาโดยไร้ประโยชน์ มีรายละเอียดดังตารางที่ ๔๔

ตารางที่ ๔๔ ความเห็นของครูสังคมนิยมเกี่ยวกับการพำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่

ข้อที่	ความเห็น	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๑.	ช่วยให้เด็กเรียนเข้าใจบทเรียนที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ต่าง ๆ ดีขึ้น	๓๒	๒๔.๐๐	๒๐	๕๗.๑๔	๒	๕๐.๐๐	๒	๒๐.๐๐	๒๐	๒๐.๐๐
๒.	ชอบเรียนวิชาสังคมนิยมมากขึ้น	๑๑	๒๒.๐๐	๗	๒๐.๐๐	-	-	๒	๒๐.๐๐	๒๐	๒๐.๐๐
๓.	ช่วยให้เด็กเรียนเข้าใจบทเรียนที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ต่าง ๆ ดีขึ้นและชอบเรียนวิชาสังคมนิยมมากขึ้น	๑	๑๔.๐๐	๔	๒๒.๕๖	๓	๒๐.๐๐	๒	๒๐.๐๐	๒๐	๒๐.๐๐

จากตารางที่ ๔๔ จะเห็นว่าครูจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ ๒๐.๐๐ มีความเห็นว่าการพำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ จะช่วยให้เด็กเรียนเข้าใจบทเรียนที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ต่าง ๆ ดีขึ้น ครูจำนวนมากเท่ากันคือร้อยละ ๒๐.๐๐ ให้ความเห็นว่าการพำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่จะช่วยให้เด็กเรียนชอบเรียนวิชาสังคมนิยมมากขึ้น และช่วยให้เด็กเรียนเข้าใจบทเรียนที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ต่าง ๆ ดีขึ้นและชอบเรียนวิชาสังคมนิยมมากขึ้น

๔. ชุมมณีสังคมศึกษา ครูสังคมนาถศึกษา กิจการรวมของชุมชน และตำแหน่งหน้าที่ของครูสังคมนาถศึกษาในชุมชน

สังคมนาถศึกษา

โรงเรียนสวนนอยศอรอยละ ๓๕.๐๐ มีชุมชนสังคมนาถศึกษาโรงเรียนส่วนใหญ่คือ รอยละ ๒๕.๐๐ ไม่มีชุมชนสังคมนาถศึกษา

ศึกษา

ครูกลุ่มใหญ่ศอรอยละ ๒๕.๐๐ ของครูในโรงเรียนที่มีชุมชนสังคมนาถศึกษาเข้าร่วมในกิจการรวมของชุมชนสังคมนาถศึกษา ส่วนครูกลุ่มเล็กคือเป็นรอยละ ๒.๐๐ ของครูในโรงเรียนที่มีชุมชนสังคมนาถศึกษาไม่เข้าร่วมในกิจการรวมของชุมชนสังคมนาถศึกษา

ครูที่มีส่วนร่วมในกิจการรวมของชุมชนสังคมนาถศึกษาได้มีตำแหน่งและหน้าที่ต่าง ๆ กัน มีรายละเอียดมีดังตารางที่ ๔๕

ตารางที่ ๔๕ ตำแหน่งและหน้าที่ของครูสังคมนาถศึกษาในชุมชนสังคมนาถศึกษา

ข้อที่	ตำแหน่งและหน้าที่	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	รอยละ	จำนวน	รอยละ	จำนวน	รอยละ	จำนวน	รอยละ	จำนวน	รอยละ
๑.	หัวหน้ามหาวิทยาลัยสังคมนาถศึกษา	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๒.	ช่วยหัวหน้ามหาวิทยาลัยสังคมนาถศึกษา	๒	๔.๐๐	-	-	-	-	-	-	๒	๒.๐๐
๓.	ช่วยหัวหน้ามหาวิทยาลัยสังคมนาถศึกษาและกรรมกร	-	-	-	-	-	-	๑	๑๐.๐๐	๑	๑.๐๐
๔.	กรรมกร	๒	๔.๐๐	-	-	-	-	-	-	๔	๔.๐๐

ตารางที่ ๕๕ (ต่อ) ค่าแห่งและค่าที่ของครูผู้สอนในชั้นมัธยมศึกษา

ชนิดที่	ค่าแห่งและค่าที่	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๕.	ผู้ช่วยเหลือทั่วไปของชุมชน	๒	๕.๐๐	-	-	-	-	๒	๒๐.๐๐	๔	๕.๐๐
๖.	ที่ปรึกษาชุมชนมัธยมศึกษา	๒	๕.๐๐	-	-	๒	๕๐.๐๐	-	-	๒	๒.๐๐
๗.	ผู้สอนวิชาสามัญ	๕	๑๘.๐๐	๕	๑๑.๕๓	๑	๒๐.๐๐	๒	๒๐.๐๐	๑๖	๑๖.๐๐

จากตารางที่ ๕๕ จะเห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๑๖.๐๐ ได้มีส่วนร่วมในชุมชนมัธยมศึกษาในฐานะผู้สอนวิชาสามัญ ครูกลุ่มเล็กที่สุดคือร้อยละ ๑.๐๐ ได้มีส่วนร่วมในชุมชนมัธยมศึกษาในฐานะหัวหน้าหมวดวิชาสามัญมัธยมศึกษา หรือผู้ช่วยหัวหน้าหมวดวิชาสามัญมัธยมศึกษาและกรรมการ

๙. ปัญหาที่ครูผู้สอนสามารถพบในการทำกิจกรรม ครูซึ่งจัดกิจกรรมของชุมนุมสังคมศึกษาขึ้นเพื่อเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษานั้นได้ประสบปัญหาต่าง ๆ กัน ครูบางคนประสบปัญหามาก ครูบางคนประสบปัญหาน้อย แต่ครูบางคนไม่เคยประสบปัญหาเลย มีรายละเอียดดังตารางที่ ๕๐

ตารางที่ ๕๐ ปัญหาที่ครูผู้สอนสังคมศึกษาประสบในการทำกิจกรรม

ข้อที่	ปัญหา	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	ไม่ทราบว่าจะทำกิจกรรมอะไรให้	๔	๑๖.๐๐	๒	๕.๗๑	๑	๒๐.๐๐	๒	๒๐.๐๐	๑๓	๑๓.๐๐
๒.	เหมาะสมควรกับบทเรียน	๑๔	๒๘.๐๐	๗	๒๐.๐๐	๒	๔๐.๐๐	๔	๔๐.๐๐	๒๗	๒๗.๐๐
๓.	นักเรียนบางคนไม่ค่อยร่วมกิจกรรม	๔	๘.๐๐	๑	๒.๘๖	-	-	-	-	๕	๕.๐๐
๔.	เสียระเบียบวินัยในชั้นเรียน	๑	๒.๐๐	๑	๒.๘๖	-	-	-	-	๒	๒.๐๐
๕.	เป็นที่รำคาญแก่ของข้างเคียง	๑๔	๒๘.๐๐	๕	๑๔.๒๙	-	-	-	-	๒๓	๒๓.๐๐
๖.	สภาพของห้องเรียนไม่อยู่ในลักษณะที่จะจัดกิจกรรมได้	๑	๒.๐๐	๑	๒.๘๖	-	-	-	-	๒	๒.๐๐
๗.	ไม่รู้แหล่งอุปกรณ์	๒	๑๒.๐๐	-	-	-	-	-	-	๒	๒.๐๐
๘.	ทำอุปกรณ์ไม่ได้ตามต้องการ	๑	๕.๐๐	-	-	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๙.	นักเรียนทำไม่ตรงตามวัตถุประสงค์	-	-	-	-	๑	๒๐.๐๐	-	-	๑	๑.๐๐
๑๐.	ที่ว่างไว้	-	-	-	-	๑	๒๐.๐๐	-	-	๑	๑.๐๐

ตารางที่ ๕๐ (ต่อ) ปัญหาที่ครูสังคมศึกษาประสบในการทำกิจกรรม

ข้อที่	ปัญหา	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๕.	ประสบปัญหาขัดข้องกลางทางตน	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๑๐.	ไม่ประสบปัญหา	-	-	๑๕	๔๐.๐๐	-	-	๓	๓๐.๐๐	๑๗	๑๗.๐๐

จากตารางที่ ๕๐ จะเห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๒๗.๐๐ มีปัญหาว่านักเรียนบางคนไม่ค่อยรวมในกิจกรรม ครูกลุ่มเด็กที่สุดคือร้อยละ ๑.๐๐ มีปัญหาว่าไม่รุนแรงอุปสรรค หรือ นักเรียนทำไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ข้อเท็จจริงและความคิดเห็นของครูวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับการวัดผลการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ได้แสดงไว้ในตารางที่ ๕๑

การวัดผล การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ครูสังคมศึกษาแต่ละคนจะใช้วิธีการวัดผลเวลาในการวัดผลและแบบของการวัดผลที่แตกต่างกันบ้าง แม้แต่วิธีการของครูก่อนการวัดผลก็แตกต่างกัน มีรายละเอียดดังตารางที่ ๕๑

ตารางที่ ๕๑ การผลการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	การวัดผล	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑. <u>วิธีการวัดผล</u>	๑.๑ เก็บคะแนนตลอดปีจากการทำ	๕	๑๘.๐๐	๑๖	๔๕.๗๑	-	-	๔	๕๐.๐๐	๒๕	๒๕.๐๐
	งานของนักเรียน										
	๑.๒ รวมคะแนนการทำงานของนักเรียนคะแนนทดสอบและทำแบบ	๕๑	๘๒.๐๐	๑๕	๔๔.๒๘	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐	๖	๖๐.๐๐	๗๑	๗๑.๐๐
	สอบได้										
๒. <u>เวลาในการวัดผล</u>	๒.๑ เฉพาะเวลาสอน	๒	๕.๐๐	๒	๕.๗๑	-	-	๒	๒๐.๐๐	๖	๖.๐๐
	๒.๒ ทุกครั้งเมื่อสอนจบแต่ละชั่วโมง	๓	๖.๐๐	๖	๑๗.๑๔	-	-	-	-	๕	๕.๐๐
	๒.๓ ทุกครั้งเมื่อสอนจบแต่ละเรื่อง	๔๔	๘๘.๐๐	๒๗	๗๗.๑๔	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐	๗	๗๐.๐๐	๘๐	๘๐.๐๐

ตารางที่ ๕๑ (ต่อ) การวัดผลการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	การวัดผล	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด			
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๒.๔	ทั้งในเวลาสอนและนอกเวลาสอนทั้งในแง่วิชาการและการปฏิบัติ	-	-	-	-	๒	๕๐.๐๐	-	-	๒	๒๐.๐๐	๒	๒๐.๐๐
๒.๕	ทุกครั้งเมื่อสอนจบแต่ละชั่วโมงและแต่เรื่อง	-	-	-	-	๑	๒๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๒	๒๐.๐๐	๒	๒๐.๐๐
๒.๖	ทุกเทอม (เทอมต้น ๒ ครั้ง เทอมกลาง ๒ ครั้ง และ เทอมปลาย ๑ ครั้ง)	๑	๒๐.๐๐	-	-	-	-	-	-	-	-	๑	๑๐.๐๐
๑.	แบบของการวัดผล	๔	๘.๐๐	๑	๒.๕๖	๕	๒๐.๐๐	-	-	๖	๒๐.๐๐	๑๑	๒๐.๐๐
๓.๑	ปรนัย	๔๔	๘๘.๐๐	๓๑	๘๘.๕๗	๕	๑๐๐.๐๐	๑๐	๑๐๐.๐๐	๕๐	๑๐๐.๐๐	๙๐	๙๐.๐๐
๓.๒	ปรนัยและอัตนัยผสมกัน	๒๔	๕๘.๐๐	๑๖	๕๕.๗๑	๔	๘๐.๐๐	๗	๗๐.๐๐	๔๑	๕๑.๐๐	๖๒	๖๒.๐๐
๓.๓	ถามตอบปากเปล่า	๑๑	๒๒.๐๐	๑๐	๒๘.๕๗	๒	๔๐.๐๐	๔	๔๐.๐๐	๒๗	๒๗.๐๐	๕๔	๕๔.๐๐
๓.๔	ทำแบบฝึกหัด	๕	๑๐.๐๐	๖	๑๗.๑๔	๔	๘๐.๐๐	๓	๓๐.๐๐	๑๘	๑๘.๐๐	๓๖	๓๖.๐๐
๓.๕	ทำหัวข้อสำคัญของเรื่อง												

ตารางที่ ๕๑ (ต่อ) การวัดผลการเรียนรู้การสอนวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	การวัดผล	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๓.๖	อภิปราย	๑๐	๒๐.๐๐	๑๑	๓๑.๕๓	๓	๖๐.๐๐	๔	๔๐.๐๐	๒๘	๒๘.๐๐
๓.๗	วาดภาพ	๖	๑๒.๐๐	๗	๒๐.๐๐	๒	๔๐.๐๐	๓	๓๐.๐๐	๑๘	๑๘.๐๐
๓.๘	แสดงละคร	-	-	-	-	๑	๒๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๒	๒.๐๐
๓.๙	แต่งคำประพันธ์	-	-	๓	๘.๕๗	-	-	๑	๑๐.๐๐	๔	๔.๐๐
๓.๑๐	เขียนแผนที่	๑	๒.๐๐	๓	๗.๖๙	-	-	๓	๓๐.๐๐	๑๔	๑๔.๐๐
๓.๑๑	ศึกษาค้นคว้าและทำรายงาน	-	-	๑	๒.๘๖	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๔.	วิธีการวัดผลของครูก่อนการวัดผล										
๔.๑	บอกให้นักเรียนทราบล่วงหน้า	๒๖	๕๒.๐๐	๒๔	๖๘.๕๗	๒	๔๐.๐๐	๖	๖๐.๐๐	๕๘	๕๘.๐๐
๔.๒	ไม่บอกให้นักเรียนทราบล่วงหน้า	๑๖	๓๒.๐๐	๕	๑๔.๒๘	-	-	๑	๑๐.๐๐	๒๒	๒๒.๐๐
๔.๓	บางครั้งบอกบ้างครั้งไม่บอก	๘	๑๖.๐๐	๖	๑๗.๑๔	๓	๖๐.๐๐	๓	๓๐.๐๐	๒๐	๒๐.๐๐

จากตารางที่ ๕๑ จะเห็นว่าครูวิชาสังคมศึกษากลุ่มใหญ่ร้อยละ ๗๑.๐๐ ใช้วิธีการวัดผลด้วยการรวมคะแนนการทำ
 งานของนักเรียนคะแนนทดสอบและคะแนนสอบได้ ครูกลุ่มเล็กร้อยละ ๒๘.๐๐ ใช้วิธีการวัดผลด้วยการเก็บคะแนนตลอดปีจากการ
 ทำงานของนักเรียน ครูไม่โรงเรียนสาธิต ร้อยละ ๑๐๐ ใช้วิธีการวัดผลด้วยการรวมคะแนนการทำงานของนักเรียน คะแนนทดสอบ
 และคะแนนสอบได้

ครูวิชาสังคมศึกษาคณะใหญ่ที่สุทรอยละ ๕๐.๐๐ วัตถุประสงค์เมื่อสอนจบแต่ละเรื่อง ครูกลุ่มเด็กที่สุทรอยละ ๑.๐๐ วัตถุประสงค์ (เทอมต้น ๒ ครั้ง เทอมกลาง ๒ ครั้ง และ เทอมปลาย ๑ ครั้ง)

ครูสังคมศึกษาคณะใหญ่ที่สุทรอยละ ๕๐.๐๐ ใช้การวัดผลแบบวิธีผสมและอัตรันยสัมพันธ์กัน ไม่มีครูวิชาสังคมศึกษา คนใดที่ใช้การทดสอบแบบอัตนัยอย่างเดียว

ครูสังคมศึกษาคณะใหญ่ที่สุทรอยละ ๕๕.๐๐ บอกให้เด็กเรียนทราบล่วงหน้าว่าจะมีการทดสอบ ครูกลุ่มเด็กที่สุทรอยละ ๒๐.๐๐ ใช้บอกล่วงหน้าว่าจะมีการทดสอบในบางครั้งก็ไม่บอกล่วงหน้าว่าจะมีการทดสอบ

ข้อเท็จจริงและความคิดเห็นของครูวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรและประมวลการสอนวิชาสังคมศึกษาได้แสดงไว้ใน ตารางที่ ๕๒ - ๕๘

๑. ความเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าหลักสูตรของ วิชาสังคมศึกษาที่ใช้อยู่เหมาะสมกับชั้นเรียนแล้ว มีรายละเอียดอยู่ในตารางที่ ๕๒

ตารางที่ ๕๒ ความเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	หลักสูตร	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	ดีเยี่ยม	๕	๑๐.๐๐	-	-	-	-	-	-	๕	๕.๐๐
๒.	ดี	๘	๑๖.๐๐	๘	๒๒.๘๖	๑	๒๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๑๘	๑๘.๐๐
๓.	พอใช้	๑๕	๓๐.๐๐	๕	๑๔.๒๘	๒	๔๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๒๓	๒๓.๐๐
๔.	ไม่เหมาะสมกับชั้นเรียน	๑๗	๓๔.๐๐	๑๗	๔๘.๕๗	-	-	๖	๖๐.๐๐	๔๐	๔๐.๐๐
๕.	ไม่เหมาะสมกับชั้นเรียน	๓	๖.๐๐	๑	๒.๘๖	-	-	๑	๑๐.๐๐	๕	๕.๐๐
๖.	กว้างขวางเกินไปไม่ทราบว่ามิชอบเขตที่สำคัญเพียงไร	๒	๔.๐๐	๑	๒.๘๖	๑	๒๐.๐๐	-	-	๔	๔.๐๐
๗.	เรื่องที่จัดให้เรียนในแต่ละชั้นชั้นกันจนน่าเบื่อ	-	-	-	-	๒	๔๐.๐๐	-	-	๒	๒.๐๐

ตารางที่ ๕๒ (ต่อ) ความเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	หลักสูตร	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๔.	หลักสูตรเขียนย่อเกินสมควร การจัดลำดับเรื่องไม่เหมาะสม	-	-	๒	๕.๗๑	-	-	-	-	๒	๒.๐๐
๕.	บางเรื่องเหมาะสม บางเรื่องไม่เหมาะสมกับสภาพของนักเรียนในกรุงเทพฯ	-	-	๑	๒.๕๖	-	-	-	-	๑	๑.๐๐

จากตารางที่ ๕๒ จะเห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๕๐.๐๐ มีความเห็นว่าหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาเหมาะสมกับชั้นเรียนแล้ว
ครูกลุ่มเล็กที่สุดคือร้อยละ ๑.๐๐ มีความเห็นว่าบางเรื่องไม่เหมาะสมกับสภาพของนักเรียนในกรุงเทพฯ

๒. การมีส่วนร่วมในการทำประชาพิจารณ์ของครูผู้สอน ครูบางคนมีส่วนร่วมในการทำประชาพิจารณ์สอนทุกครั้ง ครูบางคนมีส่วนร่วมเพียงครั้ง แต่ครูผู้สอนบางคนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการทำประชาพิจารณ์สอน มีรายละเอียดในตารางที่ ๕๓

ตารางที่ ๕๓ การมีส่วนร่วมในการทำประชาพิจารณ์ของครูผู้สอน

ข้อที่	ส่วนร่วมในการทำประชาพิจารณ์	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๑.	ทุกครั้ง	๓	๖.๐๐	๕	๑๕.๖๓	๒	๕.๐๐	-	-	๑๐	๑๐.๐๐
๒.	บางครั้ง	๗	๑๕.๐๐	๔	๑๒.๕๐	๒	๕.๐๐	๕	๕๐.๐๐	๒๑	๒๑.๐๐
๓.	ไม่เคยเลย	๕๐	๕๐.๐๐	๒๒	๖๖.๕๖	๑	๒.๕๐	๖	๖๐.๐๐	๖๙	๖๙.๐๐

จากตารางที่ ๕๓ จะเห็นว่าครูผู้สอนที่ศึกษาคณะใหญ่ที่สุดร้อยละ ๖๕.๐๐ ไม่เคยมีส่วนร่วมในการทำประชาพิจารณ์วิชาสังคมนาโดย ครูกลุ่มเล็กที่สุดร้อยละ ๑๐.๐๐ มีส่วนร่วมในการทำประชาพิจารณ์สอนทุกครั้ง

๓. การทำประมวลการสอนวิชาสังคมศึกษา ครูวิชาสังคมศึกษาบางคนต้องการมีส่วนร่วมในการทำประมวล การสอน บางคนไม่ต้องการมีส่วนร่วมในการทำประมวลการสอน

ครูวิชาสังคมศึกษากลุ่มใหญ่คือร้อยละ ๗๒.๐๐ ต้องการมีส่วนร่วมในการทำประมวลการสอนวิชาสังคมศึกษา ครูวิชาสังคมศึกษากลุ่มเล็กคือร้อยละ ๑๗.๐๐ ไม่ต้องการมีส่วนร่วมในการทำประมวลการสอนวิชาสังคมศึกษา และครูร้อยละ ๑๑.๐๐ ไม่ออกความเห็นว่าการมีส่วนร่วมในการทำประมวลการสอนวิชาสังคมศึกษา

ครูแต่ละคนต่างไปเหตุผลเกี่ยวกับการหรือไม่ต้องการมีส่วนร่วมในการทำประมวลการสอนวิชาสังคม ศึกษา ครูวิชาสังคมศึกษาที่ต้องการมีส่วนร่วมในการทำประมวลการสอนวิชาสังคมศึกษาเห็นว่าการสอนวิชาสังคม ครูวิชาสังคมศึกษาที่ไม่ต้องการมีส่วนร่วมในการทำประมวลการสอนวิชาสังคมเห็นว่าเบียดเบียน มีรายละเอียด

ในตารางที่ ๕๔

ตารางที่ ๕๔ การทำประมวลการสอนวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	การทำประมวลการสอน	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	ต้องการมีส่วนร่วมในการทำประมวลการสอนวิชาสังคมศึกษา	๓	๒.๖๐	๕	๑๔.๒๙	-	-	๑	๑๐.๐๐	๕	๕.๐๐
	๑.๑ ยายากออกความเห็น	๔	๔.๐๐	-	-	-	-	๑	๑๐.๐๐	๕	๕.๐๐
	๑.๒ มีปัญหาจะเสนอมาก	๒๗	๕๔.๐๐	๑๗	๔๘.๕๗	๓	๒๐.๐๐	๓	๓๐.๐๐	๕๐	๕๐.๐๐
	๑.๓ ยายากแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	-	-	๑	๒.๘๖	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
	๑.๔ ใ้กรับเชิญ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ ๕๔ (ต่อ) การทำประมวลการสอนวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	การทำประมวลการสอน	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๑.๕	อยากแลกเปลี่ยนความคิดเห็นประสพ	๒	๕.๐๐	๒	๕.๗๑	๒	๕๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๗	๗.๐๐
๒.	ไม่ต้องการมีส่วนร่วมในการทำประมวลการสอนวิชาสังคมศึกษา	๒	๕.๐๐	๒	๕.๗๑	-	-	-	-	๔	๔.๐๐
๒.๑	ไม่ต้องการออกความเห็น	๓	๖.๐๐	๔	๑๑.๕๓	-	-	๕	๕๐.๐๐	๑๑	๑๑.๐๐
๒.๒	เพื่อหนายศถกการฉกเจียงกัน	-	-	๑	๒.๕๖	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๒.๓	เสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์	๑	๒.๕๐	-	-	-	-	-	-	๑	๑.๐๐

จากตารางที่ ๕๔ จะเห็นว่าครูสังคมศึกษาคณะใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๕๐.๐๐ ต้องการมีส่วนร่วมการทำประมวลการสอนวิชาสังคมศึกษา เพราะอยากแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ครูกลุ่มเล็กที่สุดคือร้อยละ ๑.๐๐ ได้รับเชิญให้รวมในการทำประมวลการสอนวิชาสังคมศึกษา ครูกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๑๑.๐๐ ไม่ต้องการมีส่วนร่วมในการทำประมวลการสอนวิชาสังคมศึกษาเพราะเบื่อหน่ายต่อการฉกเจียงกัน ครูกลุ่มเล็กที่สุดคือคิดเป็นร้อยละ ๑.๐๐ ไม่ต้องการมีส่วนร่วมในการทำประมวลการสอนวิชาสังคมศึกษาเพราะเห็นว่าเป็นการเสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์หรือเป็นครูที่มีวุฒิอันเกินไป

ข้อเท็จจริงและความคิดเห็นของครูวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา ได้แสดงไว้ในตารางที่ ๕๕ - ๕๗

๑. ความเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาที่ใช้อยู่ ครูวิชาสังคมศึกษากลุ่มใหญ่ร้อยละ ๖๐.๐๐ มีความเห็นว่าแบบเรียนที่ใช้อยู่ไม่เหมาะสม ครูวิชาสังคมศึกษากลุ่มเล็กอีกร้อยละ ๔๐.๐๐ มีความเห็นว่าแบบเรียนที่ใช้อยู่เหมาะสมแล้ว ครูวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนสาธิตทั้งหมดร้อยละ ๑๐๐ มีความเห็นว่าแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาที่ใช้อยู่ยังไม่เหมาะสม

ครูวิชาสังคมศึกษาที่มีความเห็นว่าแบบเรียนวิชาสังคมศึกษายังไม่เหมาะสมนั้นได้เหตุผลแตกต่างกัน มีรายละเอียดในตารางที่ ๕๕

ตารางที่ ๕๕ ความเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับแบบเรียนที่ใช้อยู่ไม่เหมาะสม

ข้อที่	แบบเรียน	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
		๑.	๑๐	๒๐๐.๐๐	๖	๑๗.๑๔	๑	๒๐.๐๐	๒	๔๐.๐๐	๑๕
๒.	๓	๖.๐๐	๑	๒.๕๖	-	-	๒	๔๐.๐๐	๖	๖.๐๐	
๓.	๑	๒.๐๐	๕	๑๕.๒๕	-	-	-	-	๖	๖.๐๐	
๔.	๒	๔.๐๐	๑	๒.๕๖	-	-	๑	๒๐.๐๐	๔	๔.๐๐	
๕.	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	-	-	๑	๑.๐๐	

ตารางที่ ๕๕ (ต่อ) ความเห็นของครูผู้คุมศึกษาเกี่ยวกับแบบเรียนที่ใช้ยังไม่เหมาะสม

ข้อที่	แบบเรียน	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๒.	การจัดลำดับเรื่องไม่ดี เนื้อเรื่องไม่ละเอียดพอ ภาพประกอบน้อยและไม่มีแบบฝึกหัดสำหรับนักเรียน	๒	๕.๐๐	๑	๒.๕๖	-	-	-	-	๓	๓.๐๐
๓.	เนื้อเรื่องไม่ละเอียดพอทางตอนกลางตกเกินไปไปจากความเป็นจริงและพิมพ์ไม่ชัดเจน	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๔.	เนื้อเรื่องไม่ละเอียด บางตอนกลางตกเกินไปจากความจริงภาพประกอบน้อย	-	-	๑	๒.๕๖	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๕.	เนื้อเรื่องไม่ละเอียด มีภาพประกอบน้อย และไม่มีแบบฝึกหัดสำหรับนักเรียน	๔	๘.๐๐	-	-	-	-	-	-	๔	๔.๐๐
๑๐.	เนื้อเรื่องไม่ละเอียดพอ ตัวสกนดิคบางเป็นบางตอน และ ภาพประกอบน้อย	๒	๕.๐๐	-	-	-	-	-	-	๒	๒.๐๐
๑๑.	เนื้อเรื่องไม่ละเอียดพอ และไม่ตรงตามข้อเท็จจริง	๑	๒.๐๐	-	-	๑	๒๐.๐๐	-	-	๒	๒.๐๐

ตารางที่ ๕๕ (ต่อ) ความเห็นของครูผู้สังเกตศึกษาเกี่ยวกับแบบเรียนที่ใช้ยังไม่เหมาะสม

ข้อที่	แบบเรียน	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๑๒.	เนื้อเรื่องบางตอนคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง แผนที่และภาพประกอบมีน้อย บางภาพล้าสมัยและไม่เป็นปัจจุบันสำหรับนักเรียน	๒	๕.๐๐	-	-	-	-	-	-	๒	๗.๐๐
๑๓.	ไม่มีแบบฝึกหัดสำหรับนักเรียนภาพประกอบน้อยมาก	๑	๒.๐๐	-	-	๑	๒๐.๐๐	-	-	๒	๒.๐๐
๑๔.	เนื้อเรื่องไม่ละเอียดพอ บางตอนคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง การพิมพ์ไม่ชัดเจน และภาพประกอบน้อยมาก	-	-	๑	๒.๕๖	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๑๕.	เนื้อเรื่องยากเกินไป บางตอนไม่ตรงตามข้อเท็จจริง	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๑๖.	ตัวละครผิดเพี้ยนบ้าง ภาพประกอบน้อยและไม่เป็นปัจจุบันสำหรับนักเรียน	๓	๖.๐๐	-	-	-	-	-	-	๓	๙.๐๐

ตารางที่ ๕๕ (ต่อ) ความเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับแบบเรียนที่ใช้อยู่ไม่เหมาะสม

ข้อที่	แบบเรียน	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนเอกชน		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด			
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๑๑	เนื้อเรื่องไม่ละเอียดพอ บางตอนยากเกินไป บางตอนไม่ตรงตามข้อเท็จจริง ตัวสะกดบางตอนผิด การพิมพ์ ไม่ชัดเจน ภาพประกอบน้อยและไม่เหมาะสม ตัวสำหรับนักเรียน	-	-	-	-	๒	๕๐.๐๐	-	-	๒	๒๐.๐๐

จากตารางที่ ๕๕ จะเห็นว่าครูผู้สอนใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๑๕.๐๐ ให้ความเห็นว่าแบบเรียนที่ใช้อยู่ไม่เหมาะสม เพราะเนื้อเรื่องไม่ละเอียดพอ รองลงมาคือร้อยละ ๒.๐๐ ให้ความเห็นว่าหนังสือแบบเรียนยังไม่เหมาะสมเพราะไม่มีภาพประกอบ และไม่มีแบบฝึกสำหรับนักเรียน

เรียน

๒. ขอผู้แต่งแบบเรียนวิชาสังคมศึกษา (ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง และศีลธรรม) ผู้แต่งแบบเรียนสังคมศึกษามีอยู่มากมาย มีรายละเอียดในตารางที่ ๕๖

ตารางที่ ๕๖ ขอผู้แต่งแบบเรียนวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	ชื่อผู้แต่ง	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสหชาติ		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๑.	<u>แบบเรียนวิชาภูมิศาสตร์</u>										
	๑.๑ ประเสริฐ วิทยารัฐ	๑	๒๐.๐๐	๑๖	๔๕.๗๑	๑	๒๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๑๘	๑๕.๐๐
	๑.๒ พูนพล อาสจินดา	๒๓	๕๒.๐๐	๑	๒.๘๖	๔	๘๐.๐๐	๕	๕๐.๐๐	๓๓	๓๓.๐๐
	๑.๓ เจริญ ไชยชนะ	-	-	๓	๘.๕๗	-	-	-	-	๓	๓.๐๐
	๑.๔ มาลี ธรรมครองอาคม	๗	๑๕.๐๐	-	-	-	-	-	-	๗	๗.๐๐
	๑.๕ หลวงวิจิตรวาทการ	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
	๑.๖ ไพฑูรย์ พงศ์บุตร	๒	๔.๐๐	-	-	-	-	-	-	๒	๒.๐๐
	๑.๗ ไร่ เรืองศิลป์	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
	๑.๘ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
	๑.๙ ทุกเดม	๕	๑๐.๐๐	๕	๑๔.๒๘	-	-	-	-	๑๐	๑๐.๐๐
๒.	<u>แบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์</u>										
	๒.๑ ม.ร.ว.แสง โสภ เกษมศรี	๒	๔.๐๐	-	-	๕	๑๐๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๘	๘.๐๐

ตารางที่ ๕๖ (ต่อ) ข้อมูลคงแบบเรียนวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	ชื่อผู้แต่ง	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๒.๒	กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ	๒๔	๔๔.๐๐	๑๔	๔๐.๐๐	-	-	๔๘	๔๒.๐๐
๒.๓	หลวงวิจิตรวาทการ	๑	๒.๐๐	๑	๒.๘๖	-	-	๒	๒.๐๐
๒.๔	มานี บรรณกรของอาคม	-	-	๑	๒.๘๖	-	-	๑	๑.๐๐
๒.๕	เจริญ ไชยชนะ	๕	๑๐.๐๐	๒	๕.๗๑	-	-	๗	๖.๐๐
๒.๖	ประสาท พัทธกิตตา	๒	๔.๐๐	-	-	-	-	๒	๒.๐๐
๒.๗	อิมใจ วุฒิกุล	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๒.๘	เสถียร พุกโสภณ	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๒.๙	สมเด็จพระบรมราชูปถัมภ์	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๒.๑๐	ทุกเล่ม	๖	๑๒.๐๐	๕	๑๔.๒๘	-	-	๑๑	๑๑.๐๐
๓.	แบบเรียนวิชาหน้าที่พลเมือง								
๓.๑	ปิ่น มุฑกันต์	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๓.๒	วิจิตรวงศ์ ณ ป้อมเพชร์	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
๓.๓	กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ	๒๐	๔๐.๐๐	๑๕	๔๒.๘๖	๘	๘๐.๐๐	๔๕	๔๕.๐๐
๓.๔	ทุกเล่ม	๕	๑๐.๐๐	๕	๑๑.๔๓	-	-	๑๐	๑๐.๐๐

ตารางที่ ๘ (ต่อ) ข้อมูลแบบเรียนวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	ชื่อผู้แต่ง	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนใน สังกัด		โครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๔.	แบบเรียนวิชาศีลธรรม										
	๔.๑ วิสิษฐ์ พุทธิบัณฑิต	-	-	-	-	๒๐.๐๐	-	-	-	๑	๑.๐๐
	๔.๒ แปลก สนิธิรักษ์	๑	๒.๐๐	๑	๒.๕๖	-	-	๕	๕๐.๐๐	๗	๗.๐๐
	๔.๓ เปลอง น นคร	๑	๒.๐๐	๑	๒.๕๖	-	-	-	-	๒	๒.๐๐
	๔.๔ ปิ่น มุทุกันต์	๑	๒.๐๐	-	-	-	-	-	-	๑	๑.๐๐
	๔.๕ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ	๑๕	๓๕.๐๐	๑๕	๕๐.๐๐	๓	๖๐.๐๐	-	-	๓๖	๓๖.๐๐
	๔.๖ ทุกเล่ม	๒	๕.๐๐	๒	๕.๗๑	-	-	-	-	๔	๓.๐๐

จากตารางที่ ๘ จะเห็นว่าครูภูมิปัญญาที่สุดคือร้อยละ ๓๓.๐๐ นิยมใช้แบบเรียนวิชาภูมิศาสตร์ของ " พงศ
 อาสนจินดา " ครูภูมิปัญญาที่สุดคือร้อยละ ๕๒.๐๐ นิยมใช้แบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของ " กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ "
 ครูภูมิปัญญาที่สุดคือร้อยละ ๕๕.๐๐ นิยมใช้แบบเรียนวิชาที่แปลเมืองของ " กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ " ครูภูมิปัญญา
 ที่สุดคือร้อยละ ๓๖.๐๐ นิยมใช้แบบเรียนวิชาศีลธรรมของ " กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ "

๓. ประเภทและชนิดของหนังสือที่ครูวิชาสังคมศึกษาใช้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อนำมาประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา ครูวิชาสังคมศึกษาคณะใหญ่ที่สุดร้อยละ ๒๔.๐๐ นิยมใช้หนังสือประเภทที่มีใจความละเอียดเป็นหนังสืออ่านประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา ครูร้อยละ ๑๔.๐๐ นิยมใช้หนังสือคู่มือเป็นหนังสืออ่านประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา ครูร้อยละ ๑๑.๐๐ นิยมใช้หนังสือทั้ง ๓ ประเภท คือ คู่มือ หรือ ย่อ หรือหนังสือที่มีใจความละเอียดเป็นหนังสืออ่านประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา ครูกลุ่มเล็กที่สุดก็ร้อยละ ๑.๐๐ นิยมใช้หนังสือเป็นหนังสืออ่านประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา หนังสือที่เกี่ยวข้องกับวิชาสังคมศึกษานั้นมีอยู่มากมาย ครูวิชาสังคมศึกษานิยมอ่านหนังสือต่าง ๆ เพื่อรวบรวมความรู้มาใช้ประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษาเมื่อแยกเป็นชนิดต่าง ๆ แล้วยังมีอยู่หลายชนิดด้วยกันประมาณ ๑๔ ชนิด รายละเอียดดังตารางที่ ๕๗

ตารางที่ ๕๗ ชนิดของหนังสือที่ครูวิชาสังคมศึกษาใช้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อนำมาประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา

ชนิดของหนังสือ	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๑. ตำรานและนิทานพื้นเมือง	๔	๔.๐๐	๓	๔.๕๗	๒	๕๐.๐๐	๓	๓๐.๐๐	๑๒	๑๒.๐๐
๒. นวนิยาย (ทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ)	๓	๒.๐๐	๕	๑๔.๒๘	-	-	๒	๒๐.๐๐	๑๐	๑๐.๐๐
๓. ชีวิตประวัติบุคคลสำคัญ (ทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ)	๒๗	๕๔.๐๐	๒๐	๕๗.๑๔	๓	๖๐.๐๐	๔	๔๐.๐๐	๕๔	๕๔.๐๐

ตารางที่ ๕ รายชื่อของหนังสือที่ครูวิชาสังคมศึกษาใช้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อนำมาประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา

ชนิดของหนังสือ	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
	จำนวน	ยอดรวม	จำนวน	ยอดรวม	จำนวน	ยอดรวม	จำนวน	ยอดรวม		
๔. หนังสืออันเกี่ยวกับทฤษฎีภูมิศาสตร์, ประวัติศาสตร์, หน้าที่พลเมือง, คีตกรรม, ศาสนา และปรัชญา (ทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ)	๑๖	๗๒.๐๐	๔	๒๕.๗๑	๓	๖๐.๐๐	๒	๒๐.๐๐	๓๐	๓๐.๐๐
๕. แบบเรียนวิชาสังคมศึกษาอื่น ๆ นอกเหนือจากเล่มที่ใช้เป็นประจำ	๓๔	๗๖.๐๐	๒๐	๕๗.๑๕	๓	๖๐.๐๐	๓	๓๐.๐๐	๖๔	๖๕.๐๐
๖. หนังสือสารคดีเกี่ยวกับภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์ (ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษประเทศ)	๒๐	๕๐.๐๐	๑๕	๕๕.๒๕	๓	๖๐.๐๐	๔	๕๐.๐๐	๕๖	๕๖.๐๐
๗. สมุทภาพ และสมุดแผนที่ (ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษประเทศ)	๑๖	๒๐.๐๐	๕	๑๑.๕๓	๑	๒๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๑๖	๑๖.๐๐
๘. เอกสารจากหน่วยงานราชการต่าง ๆ (ทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ)	๕	๕.๐๐	๑	๒.๕๖	๑	๒๐.๐๐	-	-	๖	๖.๐๐
๙. บทความต่าง ๆ (ทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ)	๓	๖.๐๐	๖	๑๗.๑๕	๒	๕๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๑๒	๑๒.๐๐
๑๐. นิตยสาร วารสาร และหนังสือพิมพ์ (ทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ)	๕	๕.๐๐	๑๐	๒๔.๕๗	๒	๕๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๑๗	๑๗.๐๐

ตารางที่ ๕๗ (ต่อ) ชนิดของหนังสือที่ครูวิชาสังคมศึกษาใช้ศึกษาตามควาเพิ่มเติม เพื่อนำมาประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	ชนิดของหนังสือ	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑๑.	ความรู้ที่ได้จากหนังสือที่ระลึกที่มอบให้	-	-	๓	๘.๕๗	๑	๒๐.๐๐	-	-	๔	๕.๐๐
๑๒.	หนังสือประชุมพงศาวดาร	๒	๑๒.๐๐	๔	๑๑.๕๓	๓	๖๐.๐๐	-	-	๑๓	๑๓.๐๐
๑๓.	หนังสืออ้างอิง (ทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ) เช่น สารานุกรม Encyclopedia าลา	๑	๒.๐๐	๑	๒.๘๖	-	-	-	-	๒	๒.๐๐
๑๔.	ตำราและโน้ตเกี่ยวกับความรู้ต่าง ๆ ที่ได้เรียบรมา	๑๐	๒๐.๐๐	๔	๑๑.๕๓	๔	๘๐.๐๐	๒	๒๐.๐๐	๒๔	๒๔.๐๐
๑๕.	ทุกอย่างถึงกล่าวขางตน										

จากตารางที่ ๕๗ จะเห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๒๔.๐๐ ได้ศึกษาความรู้จากแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากเล่มที่ใช้เป็นประจำเพื่อประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา ครูกลุ่มเล็กที่สุดคือร้อยละ ๒.๐๐ ได้ศึกษาค้นคว้าจากตำราและโน้ตเกี่ยวกับความรู้ต่าง ๆ ที่ได้เรียบรมาเพื่อประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา

ขอเท็จจริงและความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสถานที่ บรรรยากาศ และสิ่งแวดล้อม ใต้แสงไว้ในตารางที่ ๕๔-๒๐

๑. สถานที่ในโรงเรียนซึ่งมีความสำคัญต่อการสอนวิชาสังคมศึกษา จำนวนหนังสือและเอกสารสำหรับค้นคว้าประกอบ
/ ใช
การสอนวิชาสังคมศึกษา และสิทธิของครูในการใช้ของสมุดหรือของสังคมศึกษา
สถานที่ในโรงเรียนซึ่งมีความสำคัญต่อการสอนวิชาสังคมศึกษานั้นมีอยู่มากมาย เช่น ของสมุด ของสังคมศึกษา พิธีภัณฑ์
สังคมศึกษา มุมหนังสือสังคมศึกษา เป็นต้น โรงเรียนส่วนใหญ่ที่สุคคอรอยละ ๕๕.๐๐ มีห้องสมุด โรงเรียนจำนวนมากรองลงมา
คือ รอยละ ๔๗.๕๐ มีห้องสังคมศึกษา ส่วนโรงเรียนราษฎร์ไม่มีห้องสังคมศึกษาเลย โรงเรียนสาธิตและโรงเรียนในโครงการปรับ
ปรุง รอยละ ๑๐๐ มีห้องสมุด ครูวิชาสังคมศึกษารอยละ ๑๕.๐๐ ได้จัดมุมหนังสือสังคมศึกษาขึ้นในห้องเรียนของตน โรงเรียนหนึ่ง
ส่วนน้อยที่สุคคอรอยละ ๑.๐๐ ที่มีสถานที่ต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้วทั้งหมดหรือไม่มีเลย

ครูกลุ่มใหญ่ที่สุคคอรอยละ ๒๒.๐๐ ให้ความเห็นว่าจำนวนหนังสือและเอกสารสำหรับค้นคว้าประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา
ที่มีอยู่ในโรงเรียนต่าง ๆ มีจำนวนปานกลาง ครูรอยละ ๒๑.๐๐ ให้ความเห็นว่าจำนวนหนังสือและเอกสารสำหรับค้นคว้าประกอบ
การสอนวิชาสังคมศึกษาที่มีอยู่ในโรงเรียนต่าง ๆ มีจำนวนน้อย ครูรอยละ ๑๖.๐๐ ให้ความเห็นว่าจำนวนหนังสือและเอกสารสำหรับ
ค้นคว้าประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษาที่มีอยู่ในโรงเรียนต่าง ๆ มีจำนวนมาก และครูกลุ่มเล็กที่สุคคอรอยละ ๑.๐๐ ให้ความเห็นว่า
ในโรงเรียนไม่มีหนังสือและเอกสารสำหรับค้นคว้าประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา ส่วนครูในโรงเรียนสาธิตและโรงเรียนในโครงการ-
การปรับปรุงคือ รอยละ ๑๐๐ ให้ความเห็นว่าไม่มีหนังสือและเอกสารสำหรับค้นคว้าประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษาเป็นจำนวนปานกลาง

สิทธิของครูสังคมศึกษาในการใช้ของสมุดหรือของสังคมศึกษามีอยู่ต่าง ๆ กัน รายละเอียดมีดังตารางที่ ๕๕

ตารางที่ ๔๘ สิทธิของครูในการใช้ของสมุทรวรหรือของสังคมนตรีศึกษา

ข้อที่	สิทธิของครู	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๑.	ยืมหนังสือไว้ใช้ตลอดปี	๒๒	๔๕.๐๐	๒๐	๕๗.๑๕	-	-	๕	๕๐.๐๐	๔๗	๕๗.๐๐
๒.	ยืมโต๊ะเฉพาะเวลาเปิดเทอมและตามเวลาที่กำหนด	๒๔	๕๖.๐๐	๑๐	๒๘.๕๗	๕	๑๐๐.๐๐	๕	๕๐.๐๐	๔๔	๕๔.๐๐
๓.	มีสิทธิแต่เพียงไปนั่งอ่านในห้องสมุทรวรหรือของสังคมนตรีศึกษา	-	-	๒	๕.๗๑	-	-	-	-	๒	๒.๐๐

จากตารางที่ ๔๘ จะเห็นว่าครูกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๕๔.๐๐ มีสิทธิยืมหนังสือในห้องสมุทรวรหรือของสังคมนตรีศึกษาได้ เฉพาะเวลาเปิดเทอมและตามเวลาที่กำหนด ครรร้อยละ ๕๗.๐๐ มีสิทธิยืมหนังสือในห้องสมุทรวรหรือของสังคมนตรีศึกษาไว้ใช้ตลอดปี ส่วนครูกลุ่มเล็กที่สุดคือร้อยละ ๒.๐๐ ที่มีสิทธิแต่เพียงไปนั่งอ่านหนังสือในห้องสมุทรวรหรือของสังคมนตรีศึกษา

๒. ความเห็นของครูเกี่ยวกับการสอนวิชาสังคมศึกษาในท้องถิ่นของสังคมศึกษา ครูบางคนก็เห็นว่ามีความเหมาะสมมาก บางคนก็เห็นว่าไม่เหมาะสมเลย แต่ไม่มีครูคนใดที่ให้ความเห็นว่าการสอนวิชาสังคมศึกษาไม่เหมาะสมเลย รายละเอียดในตารางที่ ๕๕

ตารางที่ ๕๕ ความเห็นของครูเกี่ยวกับการสอนวิชาสังคมศึกษาในท้องถิ่นของสังคมศึกษา

ชนิดที่	ความเห็น	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๑	มีประโยชน์มาก	๕๒	๘๕.๐๐	๒๕	๗๑.๔๓	๕	๑๐๐.๐๐	๗	๗๐.๐๐	๗๙	๗๙.๐๐
๒	มีประโยชน์ปานกลาง	๔	๑๖.๐๐	๑๐	๒๘.๕๗	-	-	๓	๓๐.๐๐	๒๑	๒๑.๐๐

จากตารางที่ ๕๕ นี้ จะเห็นว่าครูส่วนใหญ่ที่มีความเห็นว่าการสอนวิชาสังคมศึกษาในท้องถิ่นของสังคมศึกษาโดยประโยชน์มาก มีจำนวนมากถึงร้อยละ ๗๙.๐๐ ส่วนครูที่มีความเห็นว่าการสอนวิชาสังคมศึกษาในท้องถิ่นของสังคมศึกษาไม่เหมาะสมปานกลาง มีจำนวนร้อยละ ๒๑.๐๐

๓. ประโยชน์ของห้องสังคมศึกษา โรงเรียนที่มีห้องสังคมศึกษาได้ใช้ของสังคมศึกษาเพื่อประโยชน์ต่าง ๆ กัน รายละเอียดมีในตารางที่ ๒๐

ตารางที่ ๒๐ ประโยชน์ของสังคมศึกษา

ข้อที่	ประโยชน์	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๑.	นักเรียนศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา	๑๓	๒๒.๐๐	-	-	๓	๒๐.๐๐	๓	๓๐.๐๐	๑๙	๑๙.๐๐
๒.	ทำอุปกรณ์การสอนวิชาสังคมศึกษา	๑	๒.๐๐	-	-	๑	๒๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๓	๓.๐๐
๓.	เก็บอุปกรณ์การสอนสังคมศึกษา	๔	๘.๐๐	-	-	๒	๘๐.๐๐	๒	๒๐.๐๐	๘	๘.๐๐
๔.	ห้องเรียนวิชาสังคมศึกษา	๑๐	๒๐.๐๐	-	-	๑	๒๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๑๒	๑๒.๐๐
๕.	ฉายภาพยนตร์ ภาพนิ่ง ฯลฯ ในห้องเรียนชม	๓	๖.๐๐	-	-	-	-	-	-	๓	๓.๐๐
๖.	จัดนิทรรศการและป้ายนิเทศ	๒	๑๒.๐๐	-	-	๑	๒๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๔	๔.๐๐
๗.	จัดชุมนุมวิชาสังคมศึกษา	๑	๒.๐๐	-	-	๑	๒๐.๐๐	-	-	๒	๒.๐๐
๘.	ทุกอย่างดังกล่าวข้างตน	๗	๑๔.๐๐	-	-	-	-	-	-	๗	๗.๐๐

จากตารางที่ ๒๐ จะเห็นว่าครูจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ ๑๙.๐๐ ได้ใช้ของสังคมศึกษาสำหรับให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา ครูจำนวนมากรองลงมาคือร้อยละ ๑๒.๐๐ ได้ใช้ของสังคมศึกษาสำหรับเป็นห้องเรียนวิชาสังคมศึกษา ครูจำนวนน้อยที่สุดคือร้อยละ ๒.๐๐ ได้ใช้ของสังคมศึกษาสำหรับจัดชุมนุมสังคมศึกษา ส่วนครูโรงเรียนราษฎร์ไม่ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของสังคมศึกษาเพราะไม่มีห้องสังคมศึกษาในโรงเรียน

ปัญหาและอุปสรรคในการสอนวิชาสังคมศึกษา และข้อเสนอแนะของครูวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับกรปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษา

๑. สิ่งที่ดีครูวิชาสังคมศึกษาต้องการปรับปรุงเกี่ยวกับกรเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาเรียงตามลำดับความต้องการมากที่สุด
น้อย ครูวิชาสังคมศึกษาส่วนใหญ่ต้องการที่จะปรับปรุงกรเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาให้ดีขึ้น ครูแต่ละคนยอมรับการปรับปรุง
บางสิ่งบางอย่างก่อนและต้องการปรับปรุงบางอย่างในภายหลัง รายละเอียดมีในตารางที่ ๒๑

ตารางที่ ๒๑ สิ่งที่ดีครูวิชาสังคมศึกษาต้องการปรับปรุงเกี่ยวกับกรเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาเรียงตามลำดับ
ความต้องการมากที่สุด

ข้อที่	สิ่งที่ต้องการปรับปรุง	ลำดับที่	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๑.	อุปกรณ์	๑	๘	๑๖.๐๐	๗	๒๐.๐๐	-	-	๒	๒๐.๐๐	๑๗	๑๗.๐๐
		๒	๑๑	๒๓.๐๐	๘	๒๔.๗๑	๑	๒๐.๐๐	๔	๔๐.๐๐	๒๔	๒๔.๐๐
		๓	๑๑	๒๓.๐๐	๕	๑๔.๒๘	๒	๔๐.๐๐	-	-	๑๘	๑๘.๐๐
		๔	๘	๑๘.๐๐	๕	๑๔.๒๘	๒	๔๐.๐๐	๒	๒๐.๐๐	๑๘	๑๘.๐๐
		๕	๓	๖.๐๐	๒	๕.๗๑	-	-	-	-	๕	๕.๐๐
		๖	-	-	๑	๒.๘๖	-	-	๑	๑๐.๐๐	๒	๒.๐๐
๒.	หลักสูตรและประมวลการสอน	๑	๑๗	๓๘.๐๐	๖	๑๗.๑๔	๒	๔๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๒๖	๒๖.๐๐

ตารางที่ ๒๑๒ สิ่งทีศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ การปรับปรุงเกี่ยวกับ การเรียนการสอน วิชาสังคมศึกษา วิชาภาษาอังกฤษ
 ความต้องการมากมาย

ข้อที่	สิ่งที่ต้องการปรับปรุง	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
๓. หนังสือแบบเรียน	๒	๔	๔.๐๐	๑	๒.๘๖	-	-	-	๑	๑๐.๐๐	๖	๖.๐๐
	๓	๔	๑๖.๐๐	-	-	-	-	๓	๓๐.๐๐	๑๔	๑๔.๐๐	
	๔	๕	๑๐.๐๐	๓	๒๕.๗๑	๓	๖๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๑๔	๑๔.๐๐	
	๕	๕	๑๐.๐๐	๒	๕.๗๑	-	-	-	-	๗	๗.๐๐	
	๖	๓	๖.๐๐	๓	๔.๕๗	-	-	๓	๓๐.๐๐	๔	๔.๐๐	
	๗	๔	๔.๐๐	๔	๑๑.๕๓	-	-	๒	๒๐.๐๐	๑๐	๑๐.๐๐	
	๘	๑๗	๓๔.๐๐	๔	๒๒.๗๑	๕	๒๐.๐๐	๒	๒๐.๐๐	๒๔	๒๔.๐๐	
	๙	๖	๑๒.๐๐	๑	๒.๘๖	-	-	-	-	๗	๗.๐๐	
	๑๐	๗	๑๔.๐๐	๔	๒๒.๗๑	๓	๒๐.๐๐	๒	๒๐.๐๐	๑๔	๑๔.๐๐	
	๑๑	๗	๑๔.๐๐	๕	๑๔.๒๘	๓	๖๐.๐๐	๓	๓๐.๐๐	๑๔	๑๔.๐๐	
	๑๒	๑	๒.๐๐	๑	๒.๘๖	-	-	-	-	๒	๒.๐๐	
	๔. หนังสืออ่านประกอบ	๑	๒	๔.๐๐	๒	๕.๗๑	๒	๕๐.๐๐	๑	๒๐.๐๐	๗	๗.๐๐
๒		๒	๔.๐๐	๓	๔.๕๗	-	-	-	-	๕	๕.๐๐	

ตารางที่ ๒๑ (ต่อ) สิ่งทีศรวิศรศึกษตั้งศคศศึกษการปรับรุงเก็ยวักยการ เร็ยการศนอวิศรศึกษตั้งศคศศึกษา
เร็ยตามล่ำค้ำควมศองการมากนอຍ

รยที่	สิ่งทีศองการปรับรุง	ล่ำค้ำที่	เร็ยเร็ยรฐบล		เร็ยเร็ย- ราชกร		เร็ยเร็ยสาคิ		เร็ยเร็ยใน ศองการปรับรุง		รวมยศ	
			จำนวน	รยค	จำนวน	รยค	จำนวน	รยค	จำนวน	รยค	จำนวน	รยค
๕. วิศอน		๓	๓	๑๕.๐๐	๔	๑๑.๕๓	-	-	๔	๔๐.๐๐	๑๕	๑๕.๐๐
		๔	๑๓	๒๒.๐๐	๓	๘.๕๓	-	-	๑	๑๐.๐๐	๑๓	๑๓.๐๐
		๕	๔	๑๘.๐๐	๑๐	๒๘.๕๓	๑	๒๐.๐๐	๒	๒๐.๐๐	๒๒	๒๒.๐๐
		๖	๔	๑๘.๐๐	๓	๒๐.๐๐	๒	๔๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๑๕	๑๕.๐๐
		๑	๕	๑๐.๐๐	๔	๑๓.๕๓	-	-	๑	๑๐.๐๐	๑๐	๑๐.๐๐
		๒	๓	๒.๐๐	๒	๕.๓๑	๒	๔๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๔	๔.๐๐
		๓	๓	๑๕.๐๐	๔	๒๒.๘๖	๑	๒๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๑๓	๑๓.๐๐
		๔	๓	๖.๐๐	๑	๒.๘๖	-	-	๒	๒๐.๐๐	๖	๖.๐๐
		๕	๑๖	๓๒.๐๐	๑๑	๒๘.๕๓	-	-	๓	๓๐.๐๐	๒๒	๒๒.๐๐
๖. การจกศองเร็ยและศองตั้งศคศศึกษา		๖	๘	๑๖.๐๐	๔	๑๑.๕๓	๑	๒๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๑๕	๑๕.๐๐
		๗	-	-	-	-	๑	๒๐.๐๐	-	-	๑	๒.๐๐
		๕	๕	๑๐.๐๐	๖	๑๓.๑๕	-	-	๑	๑๐.๐๐	๑๒	๑๒.๐๐

ตารางที่ ๒๑ (ต่อ) สิ่งทีศึกษาคณะศึกษาศาสตร์การปรับปรุงเกี่ยวกับการศึกษาสงคมศึกษาเรียง
ตามลำดับความตองการมากนอย

ข้อที่	สิ่งทีต้องการปรับปรุง	ลำดับที่	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียน-ราษฎร		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
			จำนวน	รอยละ	จำนวน	รอยละ	จำนวน	รอยละ	จำนวน	รอยละ	จำนวน	รอยละ
๑	การจกักรวมเสริมหลักสูตร	๒	๒	๑๒.๐๐	๕	๑๕.๒๕	๑	๒๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๑๓	๑๓.๐๐
๒	จัดหาอาจารย์สอนวิชาสังคมศึกษาให้เพียงพอ ไม่วิวโมงสอนของครูแต่ละคนมากเกินไป	๓	๓	๒.๐๐	๒	๕.๗๑	๒	๔๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๕	๕.๐๐
๓	จะไคมีเวลาเตรียมการสอนมาก	๔	๒	๑๒.๐๐	๒	๕.๗๑	-	-	๒	๒๐.๐๐	๑๐	๑๐.๐๐
๔	ไม่ออกความเห็น	๕	๒	๕.๐๐	๑	๒.๕๖	-	-	-	-	๓	๓.๐๐
๕		๖	๒๐	๕๐.๐๐	๑๓	๓๗.๑๕	๒	๔๐.๐๐	๔	๔๐.๐๐	๓๙	๓๙.๐๐
๖		๗	-	-	-	-	๑	๒๐.๐๐	-	-	๑	๑.๐๐
๗		-	๔	๑๖.๐๐	๖	๑๗.๑๕	-	-	๑	๑๐.๐๐	๑๕	๑๕.๐๐

จากตารางที่ ๒๑ จะเห็นว่าครูวิชาสังคมศึกษากลุ่มใหญ่คือร้อยละ ๒๕.๐๐ ต้องการที่จะปรับปรุงอุปกรณ์เป็นอันดับที่ ๒ ครูวิชาสังคมศึกษากลุ่มเล็กคือร้อยละ ๒.๐๐ ต้องการปรับปรุงอุปกรณ์เป็นอันดับที่ ๒ ครูวิชาสังคมศึกษากลุ่มเล็ก คือร้อยละ ๒.๐๐ ต้องการปรับปรุงหลักสูตรและประมวลการสอนเป็นอันดับที่ ๑ ครูวิชาสังคมศึกษากลุ่มใหญ่คือร้อยละ ๒.๐๐ ต้องการปรับปรุงหลักสูตรและประมวลการสอนวิชาสังคมศึกษาเป็นอันดับที่ ๒ ครูวิชาสังคมศึกษากลุ่มใหญ่คือร้อยละ ๒๕.๐๐ ต้องการที่จะปรับปรุงหนังสือแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาเป็นอันดับที่ ๒ ครูวิชาสังคมศึกษากลุ่มเล็ก คือร้อยละ ๒.๐๐ ต้องการปรับปรุงหนังสือแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาเป็นอันดับที่ ๒ ครูวิชาสังคมศึกษากลุ่มเล็กคือร้อยละ ๒๒.๐๐ ต้องการปรับปรุงเนื้อหาประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษาเป็นอันดับที่ ๕ ครูวิชาสังคมศึกษากลุ่มเล็กคือร้อยละ ๕.๐๐ ต้องการปรับปรุงเนื้อหาประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษาเป็นอันดับที่ ๒ ครูวิชาสังคมศึกษากลุ่มใหญ่คือร้อยละ ๒๕.๐๐ ต้องการปรับปรุงวิธีสอนวิชาสังคมศึกษาเป็นอันดับที่ ๕ ครูวิชาสังคมศึกษากลุ่มเล็กคือร้อยละ ๑.๐๐ ต้องการปรับปรุงวิธีสอนวิชาสังคมศึกษาเป็นอันดับที่ ๗ ครูสังคมศึกษากลุ่มใหญ่คือร้อยละ ๓๕.๐๐ ต้องการปรับปรุงการจัดทงเรียนและห้องสังคมศึกษาเป็นอันดับที่ ๒ ครูกลุ่มเด็กคือร้อยละ ๓.๐๐ ต้องการปรับปรุงการจัดทงเรียนและห้องสังคมศึกษาเป็นอันดับที่ ๗ ครูสังคมศึกษาอีกกลุ่มหนึ่งคือร้อยละ ๑.๐๐ ต้องการปรับปรุงกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นอันดับที่ ๗ ไม่มีผู้ออกความเห็นว่าการปรับปรุงกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นอันดับที่นอกเหนือจากอันดับที่ ๑-๑๐๐ ต้องการปรับปรุงการจัดอาจารย์สอนวิชาสังคมศึกษาให้เพียงพอ ไม่ให้ว่างสอนของครูแต่ละคนมากเกินไปเป็นอันดับที่ ๑ ไม่มีผู้แสดงความเห็นว่าต้องการปรับปรุงการจัดอาจารย์สอนวิชาสังคมศึกษาให้เพียงพอเป็นอันดับที่นอกเหนือจากอันดับที่ ๑ ครูวิชาสังคมศึกษาร้อยละ ๑๕.๐๐ ไม่ออกความเห็นว่าการปรับปรุงสิ่งใดก่อนและหลัง.

๒. ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการสอนวิชาสังคมศึกษาซึ่งครูประจำชั้น ครูวิชาสังคมศึกษาได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ซึ่งตนได้ประสบอยู่ดังนี้ :-

๑. ทั่วครู

- ๑.๑ ครูขาดความรู้บางอย่าง เช่น กฎหมาย
- ๑.๒ ครูสอนหลายวิชาเกินไปทำให้ล้าสมัย

๒. วิธีสอน

- ๒.๑ ครูมีงานสอนมากเกินไป จึงไม่มีเวลาเตรียมการสอนให้ดีเท่าที่ควร และไม่มีเวลาตรวจงานของนักเรียนด้วย
- ๒.๒ ครูสอนวิชาที่ไม่ถนัด ทำให้การสอนไม่ดีเท่าที่ควร

๓. อุปกรณ์

- ๓.๑ โรงเรียนมีอุปกรณ์การสอนน้อย และ ล้าสมัย

๔. กิจกรรมประกอบการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร

- ๔.๑ เวลาเรียนวิชานี้น้อย บทเรียนมีมาก นักเรียนจึงไม่มีเวลาพอสำหรับไปศึกษานอกสถานที่หรือทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรอื่น ๆ

๕. การวัดผล

- ๕.๑ คะแนนวิชาสังคมศึกษาน้อยเกินไปไม่เหมาะสมกับความพยายามในการทำงานของนักเรียน นักเรียนจึงท้อถอยไม่สนใจในวิชาสังคมศึกษา

๖. หลักสูตรและประมวลการสอน

- ๖.๑ เนื้อหาเรื่องที่กำหนดให้เรียนบางเรื่องยากเกินไปไม่เหมาะกับนักเรียน

๗. แบบเรียน และหนังสืออ่านประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา

- ๗.๑ แบบเรียนไม่เหมาะสม เช่น บางตอนคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง และล้าสมัย ฯลฯ

๗.๒ ขาดแหล่งวิชาการและตำราสำหรับครูใช้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

๗.๓ มีการอบรมครูวิชาสังคมศึกษาน้อยเกินไป

๘. สถานที่ บรรยากาศ และสิ่งแวดล้อม

๘.๑ โรงเรียนไม่มีห้องสังคมศึกษาสำหรับเรียนวิชาสังคมศึกษาโดยเฉพาะ

๘.๒ จำนวนนักเรียนในแต่ละห้องมีมากเกินไป ครูดูแลไม่ทั่วถึง นักเรียนบางคนจึงขาดความสนใจขอบทเรียน

๘.๓ ชั่วโมงวิชาสังคมศึกษาอยู่หลังชั่วโมงพลศึกษา นักเรียนเหนื่อยและอ่อนเพลีย จึงขาดความสนใจต่อการเรียน

๙. นักเรียน

๙.๑ นักเรียนไม่นำความรู้ทางวิชาสังคมศึกษาไปใช้ในชีวิตประจำวัน

๙.๒ พื้นความรู้ของนักเรียนไม่ดีพอ ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายที่จะเรียนบทเรียนใหม่

๙.๓ นักเรียนขาดความนับถือและเกรงใจครูวิชาสังคมศึกษาเพราะคิดว่าวิชาสังคมศึกษาสอนง่าย ครูสังคมศึกษาขาดภูมิปัญญา ผู้ครูที่สอนวิชาอื่น ๆ ไม่ได้

๓. ข้อเสนอแนะของครูสังคมศึกษาในการ ขจัดปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ หรือการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษา ครูสังคมศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อขจัดปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ หรือเพื่อปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษาดังต่อไปนี้

๑. ตัวครู

๑.๑ ครูต้องหมั่นปรับปรุงตนเองให้มีความรู้ในวิชาที่ตนสอนอย่างแน่นแฟ้น และก้าวหน้าอยู่เสมอ

๑.๒ ครูต้องหมั่นติดตามข่าวคราวการเคลื่อนไหวของโลกในปัจจุบันอยู่เสมอ

๑.๓ ครูสังคมนาควรวัดการใช้อุปกรณ์โสตทัศนศึกษา เช่น การฉายภาพนิ่ง ภาพยนตร์

๒. วิธีสอน

๒.๑ ครูต้องเตรียมการสอนให้ถี่ทุกครั้งและเตรียมอุปกรณ์ประกอบการสอนที่จำเป็น

๒.๒ เวลาให้นักเรียนทำงานครูต้องชี้แจงวัตถุประสงค์ให้นักเรียนทราบ และติดตามผลตลอดเวลาอย่างใกล้ชิด เมื่อการสอนเสร็จสิ้นแล้วควรวัดผลทุกครั้ง

๒.๓ ครูควรหาเกร็ดความรู้ใหม่ ๆ และสนุกสนานมาเล่าให้นักเรียนฟัง เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจวิชาสังคมนามากขึ้น

๒.๔ ครูควรสอนวิชาสังคมนาให้ละเอียดพอสมควร เพื่อนักเรียนจะได้เข้าใจแจ่มแจ้งขึ้น

๒.๕ ผู้บริหาร โรงเรียนควรให้การสนับสนุนครูน้อยอย่างเต็มที่ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครูสอนวิชาสังคณา กับครูฝ่ายอื่น ๆ เช่น ฝ่ายห้องสมุด ฝ่ายศิลปะ

๒.๖ ผู้บริหาร โรงเรียนควรมุ่งงานตามความสามารถของครู และควรจัดชั่วโมงให้ครูสอนไม่เกินสัปดาห์ละ ๑๒ ชั่วโมง

๒.๗ ผู้บริหาร โรงเรียนควรจัดครูวิชาสังคณาให้สอนทุกวิชาในหมวดวิชาสังคณา เพื่อสอนวิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชาสังคณาให้สัมพันธ์กัน

๓. อุปกรณ์

๓.๑ โรงเรียนควรจัดหาอุปกรณ์การสอนทั้งประเภทโสตทัศนอุปกรณ์และวัสดุอุปกรณ์ที่อยู่ในสภาพดี เหมาะสม และทันสมัย ให้มีจำนวนมากพอกับความต้องการ

๓.๒ โรงเรียนควรมีศูนย์วัสดุอุปกรณ์สำหรับสร้างอุปกรณ์การสอนอย่างง่าย ๆ ขึ้นใช้เอง

๓.๓ กรมวิชาการควรจัดสร้างอุปกรณ์ให้สอดคล้องกับแบบเรียน

๔. กิจกรรมประกอบการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร

๔.๑ ครูควรจัดฉายภาพยนตร์หรือภาพนิ่งเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษาเทอมละครั้ง

๔.๒ ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ปกครองควรให้ความร่วมมือกับครูในการจัดพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ เมื่อกลับมาแล้วควรจัดการวัดผลนักเรียน เช่น ให้เขียนรายงานส่ง ฯลฯ

๔.๓ ครูควรเชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาการต่าง ๆ มาบรรยายให้นักเรียนฟังบ้าง

๔.๔ ผู้บริหารโรงเรียนและครูควรร่วมกันจัดชุมนุมสังคมศึกษา

๕. การวัดผล

๕.๑ การวัดผลนักเรียนควรมีทั้งแบบอัตนัยและปรนัยเพื่อนักเรียนจะได้ชินกับข้อทดสอบทั้งสองแบบ

๕.๒ ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดการอบรมครูวิชาสังคมศึกษาอย่างน้อยปีละครั้ง ทั้งด้านวิธีสอน การวัดผล การสร้างอุปกรณ์ ฯลฯ

๖. หลักสูตรและประมวลการสอน

๖.๑ ในหลักสูตรควรกำหนดเวลาสอนวิชาสังคมศึกษาให้เพียงพอที่ครูจะสอนให้ละเอียดพอทันตามหลักสูตร และได้ผลดี

๗. แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา

๗.๑ กรมวิชาการหรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ควรพิจารณาสร้างแบบเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรและประมวลการสอนและให้ทันสมัย เพื่อความสะดวกและผลดีของการการสอนวิชาสังคมศึกษา

๗.๒ แบบเรียนต้องตรงตามข้อเท็จจริง ตัวสะกดถูกต้อง ไม่ใช่พรรณนาโวหารมากเกินไป มีภาพประกอบมากพอควร พิมพ์ชัดเจน และทันสมัย

๘. สถานที่ บรรยายภาพ และสิ่งแวคล้อม

๘.๑ โรงเรียนควรจัดห้องสังคมศึกษาชั้นโดยเฉพาะ

๘.๒ โรงเรียนควรจัดห้องสมุดและมีหนังสือสำหรับครูและนักเรียนได้ใช้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมได้โดยสะดวก

๙. นักเรียน

๙.๑ ครูต้องส่งเสริมให้นักเรียน^{ได้}นำความรู้ทางสังคมศึกษาไปใช้ในชีวิตประจำวัน รู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รู้จักติดตามข่าวคราวการเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ปัจจุบัน รู้จักอภิปราย และ วิพากษ์วิจารณ์ตามสมควร

๙.๒ ครูประจำชั้นต้องให้ความร่วมมือกับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษาคอยกวาดขันผู้ที่ไม่ทำการบ้านวิชาสังคมศึกษาค้นคว้า หรือหนีเรียนชั่วโมงสังคมศึกษา

๙.๓ โรงเรียนควรจัดทำ **work - Book** ของวิชาสังคมศึกษาโดยเฉพาะสำหรับนักเรียน

๙.๔ ผู้บริหาร โรงเรียนควรลงโทษผู้เกียจคร้านไม่ทำการบ้านให้นัก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามนักเรียน มีดังนี้ :-

ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษาได้แสดงไว้ในตารางที่ ๖๒ - ๖๕

๑. ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการศึกษาวิชาสังคมศึกษา นักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับการเรียนวิชาสังคมศึกษาต่าง ๆ กัน รายละเอียดในตารางที่ ๖๒

ตารางที่ ๖๒ ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	ความคิดเห็น	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียน- ราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนใน โครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๑.	สนุกเพลิดเพลินใจ	๒๔	๒๓.๓๓	๒๔	๒๐.๐๐	๔	๒๖.๖๗	๑๐	๓๓.๓๓	๗๐	๒๓.๓๓
๒.	น่าเบื่อหน่าย	๓	๒.๕๐	๕	๔.๑๗	๒	๖.๖๗	๑	๓.๓๓	๑๑	๓.๖๗
๓.	เป็นประโยชน์มาก	๖๔	๕๓.๓๓	๖๓	๕๒.๕๐	๑๔	๔๖.๖๗	๑๕	๕๐.๐๐	๑๕๖	๕๒.๐๐
๔.	เข้าใจยาก	๔	๖.๖๗	๑๑	๙.๑๗	๒	๖.๖๗	๒	๖.๖๗	๒๓	๗.๖๗
๕.	เข้าใจง่าย	๕	๔.๑๗	๘	๗.๕๐	๒	๖.๖๗	๑	๓.๓๓	๑๗	๕.๖๗
๖.	สนุกเพลิดเพลินใจเข้าใจง่าย และเป็นประโยชน์มาก	๓	๒.๕๐	๒	๑.๖๗	-	-	-	๓.๓๓	๖	๒.๐๐
๗.	มีความสัมพันธ์กับวิชาอื่น	๒	๑.๖๗	-	-	-	-	-	-	๒	๐.๖๗
๘.	ได้รับความรู้รอบตัว	๓	๒.๕๐	๒	๑.๖๗	-	-	-	-	๕	๑.๖๗

ตารางที่ ๒๒ (ต่อ) ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับภาวเรียนวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	ความคิดเห็น	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๘.	บางครั้งก็สนใจบางครั้งก็ไม่น่าเบื่อ	๑	๐.๘๓	๑	๐.๘๓	๑	๓.๓๓	-	-	๓	๑.๐๐
๑๐.	เป็นวิชาที่ต้องใช้ความลำบาก แต่ก็สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้เป็นประจำ	๑	๐.๘๓	-	-	๑	๓.๓๓	-	-	๒	๐.๖๗
๑๑.	นโยบายในชีวิตประจำวันไม่ค่อยเข้าใจ บางตอนเข้าใจยาก	๑	๐.๘๓	-	-	-	-	-	-	๑	๐.๓๓
๑๒.	เป็นประโยชน์มาก	๑	๐.๘๓	๒	๑.๖๗	-	-	-	-	๑	๐.๓๓
๑๓.	เป็นวิชาที่มีคะแนนมากที่สุดวิชาหนึ่ง	-	-	๑	๐.๘๓	-	-	-	-	๑	๐.๓๓

จากตารางที่ ๒๒ จะเห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๘๒.๐๐ มีความเห็นว่าวิชาสังคมศึกษาเป็นประโยชน์มาก นักเรียนกลุ่มเด็กที่สุดคือร้อยละ ๐.๓๓ มีความเห็นว่าวิชาสังคมศึกษาบางตอนเข้าใจยากหรือเป็นประโยชน์บ้างหรือเป็นวิชาที่มีคะแนนมากที่สุดวิชาหนึ่ง

๒. สาเหตุที่นักเรียนไม่ชอบวิชาสังคมศึกษา การที่นักเรียนไม่ชอบวิชาสังคมศึกษานั้นเนื่องมาจากสาเหตุหลายอย่างต่าง ๆ กัน รายละเอียดมีในตารางที่ ๒๓

ตารางที่ ๒๓ สาเหตุที่นักเรียนไม่ชอบวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	สาเหตุ	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	ไม่มีประโยชน์	-	-	๑	๐.๘๓	-	-	๑	๓.๓๓	๒	๐.๖๗
๒.	เนื้อหาหนักเกินไป	๑๔	๑๑.๖๗	๑๒	๑๐.๐๐	๒	๖.๖๗	๒	๖.๖๗	๓๐	๑๐.๐๐
๓.	เนื้อหาซ้ำกับที่เคยเรียนมาแล้ว	๑๔	๑๔.๘๓	๓๐	๒๕.๐๐	๔	๑๓.๓๓	๔	๑๓.๓๓	๕๒	๑๖.๐๐
๔.	วิธีการสอนของครูไม่น่าสนใจ	๑๒	๑๐.๐๐	๑๓	๑๐.๘๓	๗	๒๒.๓๓	๕	๑๖.๖๗	๓๗	๑๒.๓๓
๕.	ไม่ถนัด	๒๓	๑๘.๑๗	๑๔	๑๕.๘๓	-	-	๓	๑๐.๐๐	๔๐	๑๕.๐๐
๖.	ทำการบ้านและการค้นคว้ามาก	๑	๐.๘๓	-	-	๓	๑๐.๐๐	-	-	๔	๑.๓๓
๗.	คะแนนเต็มน้อยกว่าวิชาอื่น ๆ	-	-	๑	๐.๘๓	-	-	๑	๓.๓๓	๒	๐.๖๗
๘.	สอบไล่คะแนนไม่ดี	๑๐	๘.๓๓	๗	๕.๘๓	๘	๒๖.๖๗	๕	๑๖.๖๗	๓๐	๑๐.๐๐
๙.	เป็นวิชาที่ไม่ทันสมัย	๔	๓.๓๓	๑	๐.๘๓	-	-	-	-	๕	๑.๖๗
๑๐.	บางเรื่องไม่เป็นประโยชน์	-	-	-	-	๑	๓.๓๓	-	-	๑	๐.๓๓
๑๑.	ไม่มีการพัฒนาการประกอบการเรียนวิชาสังคมศึกษา	๑	๐.๘๓	-	-	-	-	-	-	๑	๐.๓๓

ตารางที่ ๒๓ (ต่อ) สาขาที่นักเรียนไม่ชอบวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	สาเหตุ	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียน- ราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนใน โครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑๒.	เวลาเรียนน้อยทำให้เรียนเนื้อหาไม่ละเอียด	๑	๐.๘๓	-	-	-	-	-	-	๑	๐.๓๓
๑๓.	เนื้อหาหนักและยากเกินไปต้องท่องจำมากทำให้สับสน	๖	๕.๐๐	๒	๑.๖๗	๑	๓.๓๓	๒	๖.๖๗	๑๑	๓.๖๕
๑๔.	วิธีการสอนของครูบางครั้งที่บางครั้งไม่ถี่	-	-	-	-	๑	๓.๓๓	-	-	๑	๐.๓๓
๑๕.	ไม่ออกความเห็น (เพราะชอบเรียนวิชาสังคมศึกษา	๒๕	๒๕.๑๗	๓๔	๒๘.๓๓	๓	๑๐.๐๐	๗	๒๓.๓๓	๗๓	๒๕.๓๓

จากตารางที่ ๒๓ จะเห็นว่านักเรียนกลุ่มเล็กชอบเรียนวิชาสังคมศึกษาคือร้อยละ ๒๕.๓๓ นักเรียนกลุ่มใหญ่ไม่ชอบเรียนวิชาสังคมศึกษาในจำนวนผู้ที่ไม่ชอบเรียนวิชาสังคมศึกษานักเรียนกลุ่มใหญ่คือร้อยละ ๑๕.๐๐ ไม่ชอบเรียนวิชาสังคมศึกษาเพราะเนื้อหาที่เรียนมาแล้ว.

๓. วิชาในหมวดสังคมศึกษาที่นักเรียนชอบมากที่สุดและน้อยที่สุดนักเรียนแต่ละคนยอมรับว่ามีวิชาที่ชอบมากที่สุด และน้อยที่สุด หรือชอบเท่า ๆ กัน มีรายละเอียดดังในตารางที่ ๒๔

ตารางที่ ๒๔ วิชาในหมวดสังคมศึกษาที่นักเรียนชอบมากที่สุดและน้อยที่สุด

ข้อที่	วิชาที่ชอบมากที่สุด	ภูมิศาสตร์		ประวัติศาสตร์		หน้าที่พลเมือง		สังคม		ภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์		หน้าที่พลเมือง-ศีลธรรม		ไม่มีวิชาใดที่ชอบมากที่สุด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	ภูมิศาสตร์	-	-	๒๓	๗.๖๗	๓	๑.๐๐	๑	๐.๓๓	-	-	๒	๐.๖๗	๒	๐.๖๗
๒.	ประวัติศาสตร์	๑๕	๕.๐๐	-	-	๕	๑.๖๗	๒	๐.๖๗	-	-	๗	๒.๓๓	๑	๐.๓๓
๓.	หน้าที่พลเมือง	๓	๑.๐๐	๕๕	๑๘.๐๐	-	-	๕	๑.๖๗	๑๕	๕.๐๐	-	-	-	-
๔.	ศีลธรรม	๗	๒.๓๓	๑๕	๕.๖๗	-	-	-	-	๒	๒.๐๐	-	-	-	-
๕.	ภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์	-	-	-	-	๑	๐.๓๓	-	-	๒	๒.๐๐	๒	๒.๐๐	๑	๐.๓๓
๖.	หน้าที่พลเมือง-ศีลธรรม	๒	๐.๖๗	๒๓	๗.๖๗	-	-	-	-	๕	๑.๖๖	-	-	๑	๐.๓๓
๗.	ไม่มีวิชาใดที่ชอบมากที่สุด	๓	๑.๐๐	๑๗	๕.๖๗	๒	๐.๖๗	-	-	๑	๑.๐๐	๒	๐.๖๗	๑๕	๕.๐๐

จากตารางที่ ๒๔ จะเห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๑๔.๐๐ ชอบวิชาประวัติศาสตร์มากที่สุดและชอบวิชาหน้าที่พลเมืองน้อยที่สุด นักเรียนจำนวนมากรองมาคือร้อยละ ๑๕.๐๐ ชอบวิชาภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์มากที่สุดและชอบวิชาหน้าที่พลเมือง-ศีลธรรม นักเรียนจำนวนมากคือ ร้อยละ ๒.๓๓ ไม่มีวิชาที่ชอบมากที่สุดและน้อยที่สุด

๔. ความเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับเวลาที่ชอบเรียนวิชาสังคมศึกษาและจำนวนเวลาในการเรียนวิชาสังคมศึกษาใน ๑ สัปดาห์ แสดงอยู่ในตารางที่ ๒๕

ตารางที่ ๒๕ ความเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับเวลาที่ชอบเรียนวิชาสังคมศึกษาและจำนวนเวลาในการเรียนวิชาสังคมศึกษาใน ๑ สัปดาห์

ข้อที่	เวลา	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียน-ราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๑. เวลาที่นักเรียนชอบเรียนวิชาสังคมศึกษา	๑.๑ เช้า	๒๒	๕๑.๒๗	๒๔	๕๗.๕๐	๑๕	๕๐.๐๐	๒๐	๖๖.๖๗	๑๒๑	๕๕.๓๓
	๑.๒ บ่าย	๑๐	๑๖.๖๗	๑๒	๑๐.๐๐	๔	๒๖.๖๗	๑	๓.๓๓	๓๑	๑๐.๓๓
	๑.๓ เวลาใดก็ได้	๔๔	๕๐.๐๐	๓๕	๓๒.๕๐	๗	๒๓.๓๓	๕	๓๐.๐๐	๑๐๓	๓๕.๓๓
๒. จำนวนเวลาในการเรียนวิชาสังคมศึกษาใน ๑ สัปดาห์	๒.๑ ๑ ชั่วโมง	๓๑	๒๕.๘๓	๒๖	๒๑.๖๗	๑๕	๕๐.๐๐	๑๒	๔๐.๐๐	๘๔	๒๘.๐๐
	๒.๒ ๒ ชั่วโมง	๔๖	๓๘.๓๓	๓๔	๓๑.๕๐	๒	๖.๖๗	๕	๑๖.๖๗	๕๖	๑๙.๖๗
	๒.๓ มากกว่า ๒ ชั่วโมงขึ้นไป	๔๓	๓๕.๘๓	๕๕	๕๕.๘๓	๑๓	๔๓.๓๓	๑๓	๔๓.๓๓	๑๒๔	๔๑.๓๓

จากตารางที่ ๒๕ จะเห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๕๕.๓๓ ชอบเรียนวิชาสังคมศึกษาในตอนเช้า
นักเรียนกลุ่มเล็กที่สุดคือร้อยละ ๑๐.๓๓ ชอบเรียนวิชาสังคมศึกษาในตอนบ่าย นักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุดคือเป็นร้อยละ ๕๑.๓๓
ของการเรียนวิชาสังคมศึกษามากกว่า ๒ ชั่วโมง ๑ สัปดาห์ นักเรียนกลุ่มเล็กที่สุดคือร้อยละ ๒๔.๐๐ ของการเรียน
วิชาสังคมศึกษาต่ำกว่า ๑ ชั่วโมง

ขอเท็จจริงและความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับศรวิชาวังคศึกษาได้แสดงไว้ในตารางที่ ๖๖ - ๖๗

๑. ความเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับศรวิชาวังคศึกษา นักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับศรวิชาวังคศึกษาต่าง ๆ รายละเอียดอยู่ในตารางที่ ๖๖

ตารางที่ ๖๖ ความเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับศรวิชาวังคศึกษา

ข้อที่	ครูสังคศึกษา	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียน-ราษฎร		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	มีความรู้ดี	๓๐	๒๕.๐๐	๓๕	๒๘.๓๓	๑๓	๕๓.๓๓	๕	๒๓.๓๓	๘๔	๒๘.๐๐
๒.	มีวิธีการสอนดี	๓๐	๕๘.๓๓	๕๒	๓๕.๐๐	๕	๑๖.๖๗	๑๓	๕๓.๓๓	๑๓๐	๕๓.๓๓
๓.	มีบุคลิกดีลักษณะดี	๓	๒.๕๐	๑๕	๑๑.๖๗	๓	๑๐.๐๐	-	-	๒๐	๖.๖๗
๔.	ความรู้ไม่เพียงพอ	-	-	๑	๐.๘๓	-	-	-	-	๑	๐.๓๓
๕.	วิธีการสอนไม่เหมาะสมใจ	๓	๒.๕๐	๔	๖.๖๗	๒	๖.๖๗	๕	๑๓.๓๓	๑๕	๕.๖๗
๖.	บุคลิกดีลักษณะไม่ดี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๗.	มีความรู้และวิธีการสอนดี	๗	๕.๘๓	๖	๕.๐๐	๒	๖.๖๗	๒	๖.๖๗	๑๗	๕.๖๗
๘.	มีความรู้และบุคลิกดีลักษณะดี	-	-	๑	๐.๘๓	๑	๓.๓๓	๔	๑๓.๓๓	๖	๒.๐๐
๙.	มีวิธีการสอนและบุคลิกดีลักษณะดี	๑	๐.๘๓	๒	๑.๖๗	-	-	-	-	๓	๑.๐๐
๑๐.	มีความรู้ดีแต่วิธีการสอนไม่เหมาะสมใจ	-	-	๒	๑.๖๗	-	-	-	-	๒	๐.๖๗
๑๑.	วิธีการสอนไม่เหมาะสมใจและบุคลิกดีลักษณะไม่ดี	-	-	๒	๑.๖๗	-	-	-	-	๑	๐.๓๓
๑๒.	มีความรู้ วิธีการสอน และบุคลิกดีลักษณะดี	๖	๕.๐๐	๕	๓.๕๐	๔	๑๖.๖๗	-	-	๑๕	๖.๓๓

จากตารางที่ ๒๒ จะเห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๕๓.๓๓ ให้ความเห็นว่าครูวิชาสังคม-
ศึกษามีวิธีการสอนที่ดี นักเรียนกลุ่มเล็กคือร้อยละ ๐.๓๓ ให้ความเห็นว่าครูวิชาสังคมศึกษามีความรู้ไม่เพียงพอ วิธีการ
สอนไม่น่าสนใจและมีคุณลักษณะไม่ดี

๒. แบบของครูวิชาสังคมศึกษาที่นักเรียนต้องการ นักเรียนต้องการครูสังคมศึกษาแบบต่าง ๆ กัน นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการครูคู่สอนที่ รายละเอียดมีในตารางที่ ๒๗

ตารางที่ ๒๗ แบบของครูวิชาสังคมศึกษาที่นักเรียนต้องการ

ข้อที่	แบบของครู	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	คู่แต่เป็นระเบียบ	๑	๐.๘๓	-	-	-	-	๑	๓.๓๓	๒	๐.๒๗
๒.	คู่แต่สอนดี	๓๙	๓๒.๕๐	๔๔	๔๐.๐๐	๑๒	๑๒.๒๗	๔	๑๓.๓๓	๙๖	๓๒.๐๐
๓.	ใจดี	๒	๕.๐๐	๔	๓.๓๓	-	-	๓	๑๐.๐๐	๑๓	๔.๓๓
๔.	บุคคลิกลักษณะดี	๓	๒.๕๐	๓	๒.๕๐	๓	๑๐.๐๐	๑	๓.๓๓	๑๐	๓.๓๓
๕.	ความรู้ดี	๓๖	๓๐.๐๐	๒๔	๒๒.๓๓	๔	๒๒.๒๗	๕	๓๐.๐๐	๘๑	๒๗.๐๐
๖.	ใ้้หากรับานน้อย	๑	๐.๘๓	-	-	๑	๓.๓๓	-	-	๒	๐.๒๗
๗.	ใ้้หากรับานเสมอ	๕	๔.๑๗	๒	๑.๖๗	-	-	-	-	๗	๒.๓๓
๘.	ไม่ใ้้หากรับานเลย	๑	๐.๘๓	-	-	-	-	-	-	๑	๐.๓๓
๙.	ใจดี สอนดี และมีระเบียบ	๒	๕.๐๐	-	-	-	-	-	-	๒	๒.๐๐
๑๐.	คู่แต่สอนดี มีความรู้ดี และใ้้หากรับานเสมอ	๒	๕.๐๐	๔	๓.๓๓	๒	๒.๒๗	๒	๖.๖๗	๑๐	๓.๓๓
๑๑.	คู่แต่สอนดีและมีระเบียบ	-	-	๑	๐.๘๓	๓	๑๐.๐๐	๑	๓.๓๓	๕	๑.๖๗

ตารางที่ ๒๗(๒)แบบของครูวิชาสังคมศึกษาที่นักเรียนต้องการ

ข้อที่	แบบของครู	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียน- ราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนใน โครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑๒.	บุคคลิกลักษณะดีความรู้ดีและสอนที่ ใจดี สอนดี และให้การบ้านน้อย	๒	๕.๐๐	๑๓	๑๐.๔๓	๕	๑๖.๖๗	๒	๒๐.๐๐	๓๐	๑๐.๐๐
๑๓.	ใจดี สอนดี และให้การบ้านน้อย	๒	๑.๖๗	๒	๑.๖๗	๑	๓.๓๓	-	-	๕	๑.๖๗
๑๔.	ใจดี บุคคลิกลักษณะดี สอนดี และ ให้การบ้านพอสมควร	๔	๓.๓๓	๖	๕.๐๐	๒	๖.๖๗	๒	๖.๖๗	๑๔	๔.๖๗
๑๕.	สอนดีและมีควมเมเราใจนักเรียน	๔	๓.๓๓	๔	๓.๕๐	-	-	๑	๓.๓๓	๑๕	๔.๖๗

จากตารางที่ ๒๗ จะเห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๓๒.๐๐ ของการครูแต่ละคนที่นักเรียนกลุ่มเด็ก
ที่สุดคือร้อยละ ๐.๓๓ ของการครูที่ไม่ให้การบ้านเลย

ขอเท็จจริงและความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับวิธีสอน วิชาสังคมศึกษา ได้แสดงไว้ในตารางที่ ๒๔ - ๗๒

๑. ความเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการสอนวิชา ในหมวดสังคมศึกษาหรือการสอบวิชาสังคมศึกษาที่วิทยาลัยของครูวิทยาลัย
ศึกษา รายละเอียดในตารางที่ ๒๔

ตารางที่ ๒๔ ความเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการสอนวิชา ในหมวดสังคมศึกษา หรือการ สอบวิชาสังคมศึกษาที่วิทยาลัยของ
ครูวิทยาลัยสังคมศึกษา

ข้อที่	การสอน	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	การสอนวิชา ในหมวดสังคมศึกษา								
๑.๑	สัมพันธ์กันทุกครั้ง	๗๐	๕๔.๓๓	๒๐	๕๐.๐๐	๑๐	๓๓.๓๓	๑๐๐	๕๓.๓๓
๑.๒	สัมพันธ์กันบ้างเป็นบางครั้ง	๕๐	๔๑.๖๗	๒๐	๕๐.๐๐	๒๐	๖๖.๖๗	๑๕๐	๕๖.๖๗
๒.	การสอนวิชาสังคมศึกษาที่วิทยาลัยอื่น								
๒.๑	สัมพันธ์กันทุกครั้ง	๑๐	๔.๓๓	๑๐๐	๔๓.๓๓	๑๐	๓๓.๓๓	๑๒๐	๕๐.๐๐
๒.๒	สัมพันธ์กันบ้างเป็นบางครั้ง	๑๐๐	๔๓.๓๓	๒๐	๑๖.๖๗	๒๐	๖๖.๖๗	๑๒๐	๕๖.๖๗
๒.๒	ไม่สัมพันธ์กันเลย	๑๐	๔.๓๓	-	-	-	-	๑๐	๓.๓๓

จากตารางที่ ๒๔ จะเห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่คือร้อยละ ๕๓.๓๓ ให้ความเห็นว่าการสอนวิชา ในหมวดสังคมศึกษา ให้น่าสนใจมากที่สุด นักเรียนเรียนกลุ่มเล็กคือร้อยละ ๕๖.๖๗ ให้ความเห็นว่าการสอนวิชา ในหมวดสังคมศึกษา ให้น่าสนใจมากที่สุดนักเรียนเป็นบางครั้ง ไม่มีนักเรียนคนใดตอบว่าการสอนวิชาสังคมศึกษาไม่สัมพันธ์กันเลย ครูจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ ๕๖.๖๗ ให้ความเห็นว่าการสอนวิชาสังคมศึกษาสัมพันธ์กันบ้างเป็นบางครั้ง นักเรียนจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ ๓.๓๓ ให้ความเห็นว่าการสอนวิชาสังคมศึกษา ไม่สอนวิชาสังคมศึกษาที่สัมพันธ์กันเลย

๒. ความเห็นและความรู้สึกของนักเรียนเกี่ยวกับกาการสอนแบบมีอุปกรณ์ประกอบวิชาสังคมศึกษา

นักเรียนร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ชอบกาการสอนแบบมีอุปกรณ์ประกอบวิชาสังคมศึกษา
 แมว่านักเรียนจะชอบกาการสอนแบบมีอุปกรณ์ประกอบวิชาสังคมศึกษา แต่ครูสังคมศึกษาก็ไม่ได้ใช้อุปกรณ์ประกอบกาสอน
 เสมอไป นักเรียนกลุ่มใหญ่ร้อยละ ๗๖.๖๗ ให้ความเห็นว่าครูวิชาสังคมศึกษาใช้อุปกรณ์ประกอบกาสอนบ้างเป็นบางครั้ง
 นักเรียนร้อยละ ๑๓.๓๓ ให้ความเห็นว่าครูวิชาสังคมศึกษาไม่ได้ใช้อุปกรณ์ประกอบกาสอนเลย นักเรียนจำนวนน้อยที่สุด
 กักร้อยละ ๑๐.๐๐ ให้ความเห็นว่าครูวิชาสังคมศึกษาใช้อุปกรณ์ประกอบกาสอนทุกครั้งทีสอน
 เมื่อครูใช้อุปกรณ์ประกอบกาสอนวิชาสังคมศึกษานั้น นักเรียนมีความรู้สึกต่าง ๆ กัน มีรายละเอียดอยู่ในตารางที่ ๒๕

ตารางที่ ๒๕ ความรู้สึกของนักเรียนเกี่ยวกับกาการสอน แบบมีอุปกรณ์ประกอบกาสอน

ข้อที่	ความรู้สึก	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนใน		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	เข้าใจพร้อมดีขึ้น	๑๐๐	๘๓.๓๓	๗๔	๖๑.๖๗	๒๔	๘๓.๓๓	๒๔	๘๓.๓๓	๒๓๐	๗๖.๖๗
๒.	เข้าใจพร้อมบ้าง	๑๐	๘.๓๓	๑๖	๑๓.๓๓	๒	๖.๖๗	๒	๖.๖๗	๓๐	๑๐.๐๐

จากตารางที่ ๒๕ จะเห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่คือร้อยละ ๗๖.๖๗ ให้ความเห็นว่าเมื่อกูใช้อุปกรณ์ประกอบกาสอน
 แล้วรู้สึกเข้าใจพร้อมดีขึ้น นักเรียนกลุ่มเล็กคือร้อยละ ๑๐.๐๐ ให้ความเห็นว่าเมื่อกูใช้อุปกรณ์ประกอบกาสอนแล้วรู้สึกเข้าใจ
 พร้อมบ้าง

๓. ความเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการสอนแบบมีกิจกรรมและการร่วมกิจกรรมของนักเรียน นักเรียนกลุ่มใหญ่ร้อยละ ๔๓.๓๓ ขอรับการสอนแบบมีกิจกรรม นักเรียนกลุ่มเล็กร้อยละ ๑๖.๖๗ ไม่ขอรับการสอนแบบมีกิจกรรม นักเรียนในโรงเรียน สำนึกร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ขอรับการสอนแบบมีกิจกรรม แม้นักเรียนส่วนใหญ่จะขอรับการสอนแบบมีกิจกรรมก็ตาม แต่นักเรียนทุกคน ไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมเสมอไป รายละเอียดอยู่ในตารางที่ ๑๐

ตารางที่ ๑๐ การร่วมกิจกรรมของนักเรียน

ข้อที่	การร่วมกิจกรรม	โรงเรียนวิบูล		โรงเรียน-ราษฎร		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๑.	ทุกครั้ง	๑๖	๑๓.๓๓	๑๓	๑๐.๘๓	๗	๒๓.๓๓	๒	๖.๖๗	๓๘	๑๒.๖๗
๒.	บางครั้ง	๙๒	๗๖.๖๗	๘๕	๗๐.๘๓	๒๑	๗๐.๐๐	๒๔	๘๐.๐๐	๒๒๒	๗๕.๐๐
๓.	ไม่เคยเลย	๑๒	๑๐.๐๐	๒๒	๑๘.๓๓	๒	๖.๖๗	๔	๑๓.๓๓	๔๐	๑๓.๓๓

จากตารางที่ ๑๐ จะเห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๗๕.๐๐ ใ้ร่วมกิจกรรมเป็นบางครั้ง นักเรียนกลุ่มเด็ก ที่สุดคือร้อยละ ๑๓.๓๓ ไม่เคยร่วมกิจกรรมเลย

๔. ความรู้สึกของนักเรียนในขณะที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษาในขณะที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษานั้นนักเรียนมีความรู้สึก
ต่าง ๆ กัน รายละเอียดอยู่ในตารางที่ ๑๖

ตารางที่ ๑๖ ความรู้สึกของนักเรียนในขณะที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	ความรู้สึก	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	เข้าใจดี	๔๑	๕๒.๕๐	๕๐	๕๑.๓๐	๑๒	๕๐.๐๐	๑๒	๕๐.๐๐	๑๒๕	๕๑.๖๗
๒.	สนุกสนาน	๓๐	๓๘.๐๐	๓๑	๓๑.๕๓	๒	๖.๖๗	๓	๑๐.๐๐	๖๖	๒๖.๐๐
๓.	ไม่เข้าใจ	๓	๓.๗๕	๒	๒.๐๐	๑	๓.๓๓	๑	๓.๓๓	๑๑	๓.๖๗
๔.	เบื่อหน่าย	๕	๖.๓๕	๕	๕.๑๓	๓	๑๐.๐๐	๕	๑๖.๖๗	๒๑	๘.๐๐
๕.	สนุกสนานและเข้าใจดี	๕	๖.๓๕	๕	๕.๑๓	๒	๖.๖๗	๑	๓.๓๓	๑๓	๕.๓๓
๖.	เข้าใจและสนุกสนานบ้างบางครั้ง	๑๔	๑๘.๕๓	๑๒	๑๒.๐๐	๖	๒๐.๐๐	๖	๒๐.๐๐	๕๓	๑๙.๓๓
๗.	ไม่เข้าใจและรู้สึกเบื่อหน่าย	-	-	-	-	๑	๓.๓๓	-	-	๑	๐.๓๓
๘.	บางครั้งรู้สึกสนุกสนาน บางครั้งรู้สึกเบื่อหน่าย	๖	๗.๖๖	๗	๗.๑๓	๓	๑๐.๐๐	๓	๑๐.๐๐	๑๙	๖.๖๖
๙.	รู้สึกเฉย ๆ ไม่มีความรู้สึกถึงกวดวิชา	๑	๑.๒๖	-	-	-	-	-	-	๑	๐.๓๓

จากตารางที่ ๑๖ จะเห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๕๑.๖๗ มีความรู้สึกเข้าใจดีในขณะที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษา
นักเรียนกลุ่มเล็กที่สุดคือร้อยละ ๐.๓๓ มีความรู้สึกไม่เข้าใจและเบื่อหน่ายหรือมีความรู้สึกเฉย ๆ

ข้อเท็จจริงและความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนวิชาสังคมศึกษา ได้แสดงไว้ในตารางที่ ๑๓
 สภาพของอุปกรณ์ที่ครูใช้ประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา อุปกรณ์ที่ครูใช้ประกอบการสอนนั้นอยู่ในสภาพที่แตกตึกมาก

จนถึงไม่เต็ม รายละเอียดมีในตารางที่ ๑๓

ตารางที่ ๑๓ สภาพของอุปกรณ์ที่ครูใช้ประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา

ชนิดที่	สภาพของอุปกรณ์	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียน- ราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนใน โครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	รายละเอียด	จำนวน	รายละเอียด	จำนวน	รายละเอียด	จำนวน	รายละเอียด	จำนวน	รายละเอียด
๑.	ดีมาก	๔	๓.๓๓	๓	๒.๕๐	๓	๑๐.๐๐	๒	๒.๒๗	๑๒	๕.๐๐
๒.	ดี	๕๑	๕๒.๕๐	๒๑	๑๐.๕๐	๒๓	๗๒.๒๗	๑๑	๓๒.๒๗	๑๐๖	๓๕.๓๓
๓.	ปานกลาง	๕๔	๕๕.๐๐	๒๒	๕๖.๒๗	๔	๑๓.๓๓	๑๗	๕๖.๒๗	๑๓๗	๕๕.๒๗
๔.	ไม่เต็ม	๑	๐.๘๓	๔	๓.๓๓	-	-	-	-	๕	๑.๒๗

จากตารางที่ ๑๓ จะเห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๕๕.๒๗ ให้ความเห็นว่าอุปกรณ์ที่ครูใช้ประกอบการสอนอยู่ในสภาพปานกลาง นักเรียนกลุ่มเล็กที่สุดคือร้อยละ ๑.๒๗ ให้ความเห็นว่าอุปกรณ์ที่ครูใช้ประกอบการสอนอยู่ในสภาพไม่เต็ม นักเรียนในโรงเรียนในโครงการปรับปรุงของกรมวิสามัญศึกษาไม่ได้ให้ความเห็นว่าอุปกรณ์อยู่ในสภาพไม่เต็ม

ขอเท็จจริงและความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมวิชาการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาและกิจกรร
 เสริมหลักสูตร ได้แสดงไว้ในตารางที่ ๓๔ - ๔๔

๑. กิจกรรมประกอบกรเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาที่นักเรียนเคยรวมควย นักเรียนได้เคยรวมกิจกรรมประกอบ
 กรเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาหลายอย่างต่าง ๆ กัน มีรายละเอียดอยู่ในตารางที่ ๓๔

ตารางที่ ๓๔ กิจกรรมประกอบกรเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาที่นักเรียนเคยรวมควย

ข้อที่	กิจกรรม	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียน- ราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	ไปศึกษานอกสถานที่	๕๔	๕๔.๓๓	๕๐	๕๑.๖๗	๒๕	๕๓.๓๓	๑๕	๕๖.๖๗	๑๕๗	๕๔.๐๐
๒.	ไปชมภาพยนตร์หรือภาพนิ่ง	๕๐	๓๓.๓๓	๒๓	๑๕.๑๗	๑๔	๒๐.๐๐	๑๐	๓๓.๓๓	๕๗	๓๐.๓๓
๓.	ฟังปาฐกถา โต้วาที และอภิปราย	๓๖	๓๐.๐๐	๒๕	๒๐.๔๓	๑๗	๕๖.๖๗	๑๑	๓๖.๖๗	๘๕	๒๘.๖๗
๔.	รวบรวมข่าว ภาพข่าว ภาพบุคคลสำคัญ และภาพสถานที่สำคัญ	๕๒	๕๓.๓๓	๓๔	๖๕.๐๐	๒๓	๗๖.๖๗	๒๐	๖๖.๖๗	๑๑๗	๕๖.๖๗
๕.	สะสมแผ่นหนัง	๑๗	๑๕.๑๗	๑๗	๑๕.๑๗	๔	๒๖.๖๗	๖	๒๐.๐๐	๔๔	๑๖.๐๐
๖.	สะสมเงินเหรียญ	๔	๓.๓๓	๕	๕.๑๗	๕	๑๖.๖๗	๑	๓.๓๓	๑๕	๕.๐๐
๗.	สะสมตุ๊กตาดานาขนาดเล็ก	๓	๒.๕๐	๑	๐.๔๓	๒	๖.๖๗	๒	๖.๖๗	๘	๒.๖๗
๘.	แสดงละคร	๔	๖.๖๗	๑๖	๑๓.๓๓	๔	๑๓.๓๓	๑	๓.๓๓	๒๕	๘.๖๗
๙.	จัดนิทรรศการ แสดงหุ่นและเวทีจำลอง	๒๕	๒๐.๐๐	๕	๕.๑๗	๔	๑๓.๓๓	๑	๓.๓๓	๓๕	๑๑.๓๓

ตารางที่ ๑๕ (ต่อ) กิจกรรมประกอบกรเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาที่นักเรียนเคยรวมควย

ข้อที่	กิจกรรม	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียน- ราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนใน โครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑๐.	จัดการอภิปราย ไ้เวที	๒๓	๑๕.๑๗	๒๔	๒๐.๐๐	๑๔	๕๖.๖๗	๑๒	๔๐.๐๐	๗๓	๒๔.๓๓
๑๑.	จัดรายการแสดงทางวิทยุและ โทรทัศน์	๔	๓.๓๓	๒	๑.๖๗	๓	๑๐.๐๐	๒	๖.๖๗	๑๑	๓.๖๗
๑๒.	เก็บสถิติ ขุมขุมมี ัฒรบ้านนาตา	๖	๕.๐๐	๑	๐.๘๓	๒	๖.๖๗	-	-	๙	๓.๐๐
๑๓.	วาทภาพ	๔๗	๓๕.๑๗	๔๑	๓๔.๑๗	๑๓	๕๓.๓๓	๑๕	๕๐.๐๐	๑๑๖	๓๘.๖๗
๑๔.	แต่งคำประพันธ์	๑๐	๘.๓๓	๑๓	๑๐.๘๓	๓	๑๐.๐๐	๔	๑๓.๓๓	๓๐	๑๐.๐๐
๑๕.	ช่วยกันเรียนเรียงคำตอบเพื่อตอบ	๑	๐.๘๓	๑	๐.๘๓	-	-	-	-	๒	๐.๖๗
๑๖.	คำถามของครู	-	-	๑	๐.๘๓	-	-	-	-	๑	๐.๓๓
๑๗.	จัดทำหนังสือพิมพ์	๔	๓.๓๓	๒	๑.๖๗	-	-	-	-	๖	๒.๐๐
๑๘.	ศึกษาค้นคว้าแลชทำรายงาน	๑	๐.๘๓	-	-	๑	๓.๓๓	-	-	๒	๐.๖๗
๑๙.	วาทแผนท์	-	-	๑	๐.๘๓	๑	๓.๓๓	-	-	๒	๐.๖๗
๒๐.	รวบรวมความรูต่าง ๆ จากวิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ	-	-	๑	๐.๘๓	๑	๓.๓๓	-	-	๒	๐.๖๗
๒๑.	ไม่เข้าร่วมกิจกรรมใด ๆ เลย	๗	๕.๘๓	๑๐	๘.๓๓	๒	๖.๖๗	-	-	๑๙	๖.๓๓

ตารางที่ ๗๔ จะเห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๕๗.๖๗ ได้รวมรวมข่าว ภาพข่าว ภาพบุคคล
สำคัญ และภาพสถานที่สำคัญ นักเรียนกลุ่มใหญ่รองลงมาคือร้อยละ ๔๔.๐๐ ได้ไปศึกษานอกสถานที่ นักเรียนส่วนน้อย
ที่สุดคิดเป็นร้อยละ ๐.๓๓ ได้จัดทำหนังสือพิมพ์

๒ การศึกษาคณะกรรมการและความเคลื่อนไหวประจำวัน (จากหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ ฯลฯ) ของนักเรียน เพื่อนำมาประกอบการเรียนวิชาสังคมศึกษา การเรียนวิชาสังคมศึกษาจำเป็นต้องมีการติดตามเหตุการณ์และความเคลื่อนไหวประจำวันจากหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ ฯลฯ แต่นักเรียนไม่ได้ติดตามเหตุการณ์และความเคลื่อนไหวประจำวันหมดทุกคนและเสมอไป นักเรียนส่วนใหญ่ติดตามเหตุการณ์และความเคลื่อนไหวประจำวันเป็นบางครั้ง นักเรียนส่วนน้อยติดตามเหตุการณ์และความเคลื่อนไหวประจำวันเสมอ ๆ นักเรียนบางคนก็ไม่เคยติดตามเหตุการณ์ และความเคลื่อนไหวประจำวัน มีรายละเอียดอยู่ในตารางที่ ๑๕

ตารางที่ ๑๕ การติดตามเหตุการณ์และความเคลื่อนไหวประจำวันของนักเรียน เพื่อนำมาประกอบการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	การติดตาม	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียน-ราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	เสมอ	๑๑	๔.๑๗	๑๗	๑๔.๑๗	๔	๑๓.๓๓	๔	๑๓.๓๓	๓๖	๑๒.๐๐
๒.	เป็นบางครั้ง	๑๐๒	๔๕.๐๐	๕๔	๓๘.๓๓	๒๒	๕๖.๖๗	๒๓	๗๖.๖๗	๒๕๕	๘๑.๖๗
๓.	ไม่เคยเลย	๗	๕.๘๓	๕	๓.๕๐	-	-	๓	๑๐.๐๐	๑๕	๖.๓๓

จากตารางที่ ๑๕ จะเห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๘๑.๖๗ ได้ติดตามเหตุการณ์และความเคลื่อนไหวประจำวันเป็นบางครั้ง นักเรียนกลุ่มเล็กที่สุดคือร้อยละ ๖.๓๓ ไม่เคยติดตามเหตุการณ์และความเคลื่อนไหวประจำวัน

๓. ความต้องการของนักเรียนเกี่ยวกับระยะเวลาในการเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีรายละเอียดดังตารางที่ ๗๖

ตารางที่ ๗๖ ความต้องการของนักเรียนเกี่ยวกับระยะเวลาในการเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เกี่ยวกับวิชา สังคมศึกษา

ข้อที่	ระยะเวลา	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียน- ราษฎร์		โรงเรียนสาธิต			โรงเรียนใน โครงการปรับปรุง		รวมยอด		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑	ต่ำกว่าครึ่ง	๒๓	๑๕.๖๗	๓๔	๒๔.๓๓	๕	๑๖.๖๗	๗	๒๓.๓๓	๖๕	๒๓.๐๐	๑๒๓	๑๕.๖๗
๒.	เกือบครึ่ง	๕๖	๔๖.๖๗	๕๐	๔๑.๖๗	๑๓	๔๓.๓๓	๑๐	๓๓.๓๓	๑๒๕	๔๓.๐๐	๒๖๓	๓๓.๓๓
๓.	เกือบสามครึ่ง	๒๔	๒๔.๑๗	๒๔	๒๔.๑๗	๑๐	๓๓.๓๓	๕	๑๖.๖๗	๓๗	๑๓.๖๗	๗๖	๑๐.๐๐
๔.	ปีละครึ่ง	๑๑	๙.๑๗	๔	๓.๓๓	๑	๓.๓๓	๒	๖.๖๗	๑๔	๕.๐๐	๓๒	๔.๐๐
๕.	ไม่ชอบเลย	-	-	๓	๒.๕๐	๑	๓.๓๓	๒	๖.๖๗	๒	๐.๖๗	๖	๐.๗๖
๖.	ที่ครึ่งก็ได้สุดแล้วแต่ผู้สอนจะเห็น สมควร	๑	๐.๘๓	-	-	-	-	-	-	-	-	๑	๐.๑๓

จากตารางที่ ๗๖ จะเห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๔๓.๐๐ ของการเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษาเกือบครึ่ง นักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุดหนึ่งของการเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษาคือร้อยละ ๑๐.๐๐ ของการเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษาเกือบสามครึ่ง นักเรียนกลุ่มเล็กที่สุดคือร้อยละ ๐.๑๓ ของการเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา

๔. วิธีและระยะเวลาที่ครูวิชาสังคมศึกษานักเรียนไปศึกษาสถานที่ ครูวิชาสังคมศึกษาบางคนได้เป็นผู้พานักเรียนไปศึกษาสถานที่ บางคนก็นำให้นักเรียนไปเอง บางคนก็ไม่พาไปเลย

นักเรียนกลุ่มใหญ่คือร้อยละ ๒๐.๐๐ ให้ความเห็นว่าการดูโดยนักเรียนไปศึกษาสถานที่ นักเรียนกลุ่มเด็กคือร้อยละ ๔๐.๐๐ ให้ความเห็นว่าการดูโดยครูพานักเรียนไปศึกษาสถานที่โดย ไม่มีนักเรียนคนใดที่ให้ความเห็นว่าการแนะนำให้นักเรียนไปศึกษาสถานที่เอง นักเรียนในโรงเรียนสาธิต ร้อยละ ๑๐๐ ให้ความเห็นว่าการดูนักเรียนไปศึกษาสถานที่

ระยะเวลาที่ครูวิชาสังคมศึกษานักเรียนไปศึกษาสถานที่นั้นแตกต่างกัน มีตั้งแต่ครั้งจนถึงปีละ ๓ ครั้งขึ้นไป รายละเอียดในตารางที่ ๑๗

ตารางที่ ๑๗ ระยะเวลาที่ครูวิชาสังคมศึกษานักเรียนไปศึกษาสถานที่

ข้อที่	ระยะเวลา	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียน-ราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	ปีละครั้ง	๔๐	๓๓.๓๓	๓๐	๒๕.๐๐	๑๐	๓๓.๓๓	๑๐	๓๓.๓๓	๕๐	๓๐.๐๐
๒.	ปีละ ๒ ครั้ง	๒๐	๑๖.๖๗	๒๐	๑๖.๖๗	๑๐	๓๓.๓๓	๑๐	๓๓.๓๓	๖๐	๒๐.๐๐
๓.	ปีละ ๓ ครั้ง	-	-	๑๐	๘.๓๓	-	-	-	-	๑๐	๓.๓๓
๔.	ปีละ ๓ ครั้งขึ้นไป	๑๐	๘.๓๓	-	-	๑๐	๓๓.๓๓	-	-	๒๐	๖.๖๗

จากตารางที่ ๓๗ จะเห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ได้ไปศึกษานอกสถานที่ที่ร้อยละ ๓๐.๐๐ ได้ไปศึกษานอก
สถานที่ปีละครั้ง กลุ่มเด็กที่สูดคือร้อยละ ๓.๓๓ ได้ไปศึกษานอกสถานที่ปีละ ๓ ครั้งขึ้นไป

๕. การเลือกสถานที่ที่จะไปศึกษานอกสถานที่ ก่อนที่จะไปศึกษานอกสถานที่ จำเป็นต้องมี การเลือกสถานที่ที่จะไป มีรายละเอียดดังตารางที่ ๑๔
 ตารางที่ ๑๔ การเลือกสถานที่ที่จะไปศึกษานอกสถานที่

ข้อที่	การกระทำ	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียน-ราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	ครูแนะนำสถานที่ที่ควรจะไปแล้วให้นักเรียนออกความเห็น	๓๐	๒๕.๐๐	๒๐	๑๖.๖๗	๑๐	๓๓.๓๓	๑๐	๓๓.๓๓	๗๐	๒๓.๓๓
๒.	ครูเป็นผู้กำหนดสถานที่ที่จะไปเอง	๔๐	๓๓.๓๓	๔๐	๓๓.๓๓	๒๐	๖๖.๖๗	๑๐	๓๓.๓๓	๑๑๐	๓๖.๖๗

จากตารางที่ ๑๔ จะเห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่คือร้อยละ ๓๖.๖๗ ให้ความเห็นว่าเป็นผู้กำหนดสถานที่ที่จะไปเอง นักเรียนกลุ่มเล็กคือร้อยละ ๒๓.๓๓ ให้ความเห็นว่าครูแนะนำสถานที่ควรจะไปแล้วให้นักเรียนออกความเห็น

๖. ยานพาหนะที่นักเรียนชอบใช้ในการเดินทางไปศึกษาออกสถานที่ ยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทางมีหลายชนิด เช่น ภาพยนตร์ รถไฟ เรือ และเครื่องบิน นักเรียนชอบเดินทางด้วยยานพาหนะต่าง ๆ กัน รายละเอียดในตารางที่ ๗๘

ตารางที่ ๗๘ ยานพาหนะที่นักเรียนชอบใช้ในการเดินทาง

ข้อที่	ยานพาหนะ	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียน- ราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนใน โครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	รถยนต์โรงเรียน	๕๐	๔๑.๖๗	๖๐	๕๐.๐๐	๑๑	๓๓.๓๓	๑๕	๖๓.๓๓	๑๔๐	๕๖.๖๗
๒.	รถยนต์โดยสารที่เข้ามา	๒๕	๒๔.๑๗	๒๒	๑๘.๓๓	๑	๓.๓๓	๑	๓.๓๓	๕๓	๑๗.๖๗
๓.	รถไฟ	๓๒	๒๖.๖๗	๒๔	๒๐.๐๐	๑๑	๓๓.๓๓	๔	๒๖.๖๗	๗๕	๒๕.๐๐
๔.	เรือ	๕	๔.๑๗	๓	๒.๕๐	๑	๓.๓๓	๑	๒.๖๖	๑๐	๓.๓๓
๕.	เครื่องบิน	-	-	๕	๔.๑๗	-	-	-	-	๕	๑.๖๗
๖.	ยานพาหนะใดก็ได้	๓	๒.๕๐	๖	๕.๐๐	๖	๒๐.๐๐	๑	๓.๓๓	๑๖	๕.๓๓

จากตารางที่ ๗๘ จะเห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๕๖.๖๗ ให้ความเห็นว่าจะชอบเดินทางด้วยรถยนต์ของโรงเรียน นักเรียนกลุ่มเล็กในโรงเรียนราษฎร์ คือร้อยละ ๔.๑๗ ให้ความเห็นว่าจะชอบเดินทางด้วยเครื่องบิน

๓. ความต้องการของนักเรียนก่อนการไปศึกษาออกสถานที่ ก่อนการไปศึกษาออกสถานที่ นักเรียนมีความต้องการให้ครูได้จัดทำต่าง ๆ กัน มีรายละเอียดดังตารางที่ ๔๐

ตารางที่ ๔๐ ความต้องการของนักเรียนก่อนการไปศึกษาออกสถานที่

ข้อที่	การกระทำ	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียน-ราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	แจกใบรายการหรือแผนที่ แผนที่	๑๑	๕.๑๗	๑๑	๕.๑๗	๑๑	๓๖.๖๗	๕	๑๖.๖๗	๓๘	๑๒.๖๗
๒.	อธิบายและชี้แจงให้ความรู้	๕๒	๕๕.๐๐	๓๓	๒๗.๕๐	๑๑	๓๖.๖๗	๑๓	๕๓.๓๓	๕๕	๓๓.๓๓
๓.	แสดงภาพ	-	-	๒	๑.๖๗	-	-	-	-	๒	๐.๖๗
๔.	ฉายภาพนิ่งหรือฉายภาพยนตร์	๑๑	๕.๑๗	๕	๗.๕๐	๖	๑๐.๐๐	๒	๖.๖๖	๒๔	๕.๓๓
๕.	แจกใบรายการหรือแผนที่แผนที่หรือมัลติมีเดียประกอบการอธิบายประกอบ	๔	๓.๓๓	-	-	๑	๓.๓๓	-	-	๕	๑.๖๗
๖.	แสดงภาพประกอบการอธิบาย	๒	๑.๖๗	๑	๐.๘๓	-	-	-	-	๓	๑.๐๐
๗.	ทุกข้อดังกล่าวข้างตน	-	-	๔	๓.๓๓	๑	๓.๓๓	-	-	๕	๑.๖๗

จากตารางที่ ๔๐ จะเห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๓๓.๐๐ ของการให้ครูอธิบายและชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ที่จะไปก่อนการไปศึกษาออกสถานที่ รองลงมาคือร้อยละ ๑๒.๖๗ ของการให้ครูแจกใบรายการหรือแผนที่ แผนที่ก่อนการไปศึกษาออกสถานที่ นักเรียนกลุ่มเล็กคือร้อยละ ๐.๖๗ ของการให้ครูแสดงภาพเกี่ยวกับการไปศึกษาออกสถานที่.

๔. การไปร่วมในการศึกษาออกสถานที่ของนักเรียน นักเรียนบางคนไปร่วมในการศึกษาออกสถานที่ทุกครั้ง บางคนไปร่วมด้วยเป็นบางครั้ง และบางคนก็ไม่ไปร่วมด้วยเลย

นักเรียนกลุ่มใหญ่คือร้อยละ ๗๕.๖๗ จะไปร่วมในการศึกษาออกสถานที่ทุกครั้ง นักเรียนอีกกลุ่มหนึ่งคือร้อยละ ๒๔.๐๐ จะไปร่วมในการศึกษาออกสถานที่เป็นบางครั้ง และนักเรียนกลุ่มเล็กที่สุดคือร้อยละ ๐.๓๓ ไม่ไปร่วมด้วยเลย ในโรงเรียนราษฎร โรงเรียนสาธิต และโรงเรียนในโครงการปรับปรุงของกรมวิสามัญศึกษาไม่มีนักเรียนที่ไม่เคยไปร่วมด้วยกรศึกษาออกสถานที่เลย นักเรียนที่ไปร่วมในการศึกษาออกสถานที่ที่รอนักเรียนไม่ไปร่วมในการศึกษาออกสถานที่ต่าง ๆ ก็มีเหตุผลของตน

รายละเอียดมีดังตารางที่ ๔๑

ตารางที่ ๔๑ เหตุผลของนักเรียนในการไปร่วมหรือไม่ร่วมในการศึกษาออกสถานที่

ข้อที่	เหตุผล	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียน-ราษฎร		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	การที่นักเรียนไปร่วมด้วยในการศึกษาออกสถานที่	๒	๑.๖๗	๓	๒.๕๐	-	-	๑	๓.๓๓	๒	๒.๐๐
๑.๑	ถูกครูบังคับ	๔	๓.๓๓	๕	๔.๑๗	๔	๑๓.๓๓	-	-	๑๓	๔.๓๓
๑.๒	เห็นว่าสนุกสนาน	๕๕	๔๕.๐๐	๕๑	๔๒.๕๐	๒๒	๒๓.๓๓	๑๔	๒๐.๐๐	๑๕๐	๕๐.๐๐
๑.๓	อยากได้ความรู้	๕	๔.๑๗	๑	๐.๘๓	๔	๑๓.๓๓	-	-	๑๐	๓.๓๓
๑.๔	อยากได้ความรู้และความสนุกสนาน	-	-	-	-	-	-	๑	๓.๓๓	๑	๐.๓๓
๑.๕	เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศในการเรียน	-	-	-	-	-	-	๑	๓.๓๓	๑	๐.๓๓

ตารางที่ ๔๑ เหตุผลของนักเรียนในการไปรวมหรือไม่รวมในการศึกษาออกสถานที่

ชนิดที่	เหตุผล	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียน- ราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนใน โครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๒.	การที่นักเรียนไปรวมด้วยในการศึกษา นอกระบบที่										
	๒.๑ ผู้ปกครองไม่อนุญาต	๒๓๓	๑๕.๑๗	๑๐	๔.๓๓	๒	๖.๖๗	๓	๑๐.๐๐	๓๘	๑๒.๖๗
	๒.๒ ไม่มีประโยชน์	๑	๐.๔๓	๑	๐.๔๓	-	-	๒	๖.๖๗	๔	๑.๓๓
	๒.๓ กีดกันทราย	๓	๒.๕๐	๔	๓.๓๓	๑	๓.๓๓	๑	๓.๓๓	๙	๓.๐๐
	๒.๔ ไม่มีเวลาว่างเพราะติดเรียนวิชา อื่นหรือติดธุระ	๔	๓.๓๓	๔	๓.๓๓	๑	๓.๓๓	๑	๓.๓๓	๑๐	๓.๓๓
	๒.๕ ป่วย	๑	๐.๔๓	-	-	-	-	๑	๓.๓๓	๒	๐.๖๗
	๒.๖ เกิดความเบื่อหน่ายเพราะเคยไป แล้ว	๓	๒.๕๐	-	-	-	-	๒	๖.๖๗	๕	๑.๖๗
	๒.๗ ไม่มีเงิน	๒	๑.๖๗	๒	๑.๖๗	-	-	๑	๓.๓๓	๕	๑.๖๗

จากตารางที่ ๔๑ จะเห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๕๐.๐๐ ให้เหตุผลว่าไปรวมด้วยในการศึกษาออกสถานที่
เพราะอยากได้ความรู้ นักเรียนกลุ่มเด็กที่สุดคือร้อยละ ๐.๓๓ ให้เหตุผลว่าไปรวมด้วยในการศึกษาออกสถานที่เพื่อไปเรียน

บรรรยากาศในการเรียน นักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุด ๑๒.๒๗ ใต้เหตุผลที่ไม่ไปร่วมควยในการศึกษานอกสถานที่
เพราะผู้ปกครองไม่อนุญาต นักเรียนกลุ่มเล็กที่สุดคือร้อยละ ๐.๒๗ ใต้เหตุผลที่ไม่ไปร่วมควยในการศึกษานอกสถานที่
เพราะป่วย.

๕. ความรู้สึกของนักเรียนเมื่อดำเนินการไปศึกษาจากสถานที่ เมื่อกลับจากโรงเรียน
มีความรู้สึกต่าง ๆ กัน รายละเอียดในตารางที่ ๕๒

ตารางที่ ๕๒ ความรู้สึกของนักเรียนเมื่อดำเนินการไปศึกษาจากสถานที่

ข้อที่	ความรู้สึก	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	เข้าใจบทเรียนดีขึ้น	๕๕	๕๕.๕๓	๔๕	๕๐.๕๓	๒๒	๗๓.๓๓	๑๕	๕๐.๐๐	๑๕๑	๕๗.๐๐
๒.	ชอบวิชาสังคมศึกษา	๑๒	๑๐.๐๐	๘	๖.๖๗	๕	๑๖.๖๗	๓	๑๐.๐๐	๒๘	๙.๓๓
๓.	เสียเวลาโดยไม่ทำอะไรเลย	๑	๐.๕๓	-	-	-	-	-	-	๑	๐.๓๓
๔.	สนุกสนานได้ความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น และเข้าใจบทเรียนดีขึ้น	๑	๐.๕๓	-	-	๑	๓.๓๓	-	-	๒	๐.๖๗
๕.	มีประสบการณ์เพิ่มขึ้น	-	-	-	-	-	-	๒	๖.๖๗	๒	๐.๖๗
๖.	เข้าใจบทเรียนที่เกี่ยวกับสถานที่ไปดี และชอบวิชาสังคมศึกษามากขึ้น	๑	๐.๕๓	๓	๒.๕๐	๒	๖.๖๗	-	-	๖	๒.๐๐

จากตารางที่ ๕๒ จะเห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๕๗.๐๐ มีความรู้สึกว่าเมื่อดำเนินการไปศึกษาจาก
สถานที่แล้วเข้าใจบทเรียนดีขึ้น นักเรียนกลุ่มเล็กในโรงเรียนรัฐบาลคือร้อยละ ๐.๕๓ มีความรู้สึกว่าการไปศึกษาจาก
ที่เป็นการศึกษาโดยไม่ได้ทำอะไรเลย

๑๐. สิ่งที่ทำนักเรียนได้ทำเมื่อกลับจากการไปศึกษาออกสถานที่ นักเรียนในโรงเรียนต่าง ๆ ซึ่งครูได้พาไปศึกษาออกสถานที่เมื่อกลับจากการศึกษาออกสถานที่แล้วได้กระทำต่าง ๆ กัน นักเรียนกลุ่มใหญ่ได้ทำบันทึกมาอ่านแล้วเรียบเรียงใหม่และเก็บไว้ประกอบการเรียนต่อไป มีรายละเอียดดังตารางที่ ๒๒

ตารางที่ ๘๓ สิ่งที่ทำนักเรียนได้กระทำเมื่อกลับจากการไปศึกษาออกสถานที่

ข้อที่	การกระทำ	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๑.	อุบาย ๆ ไม่ทำอะไรเลย	๑	๐.๘๓	๓	๒.๕๐	๑	๓.๓๓	-	-	๕	๑.๖๗
๒.	เขียนรายงานเพราะครูบังคับ	๑๐	๘.๓๓	๑๐	๘.๓๓	๑๐	๓๓.๓๓	๓	๑๐.๐๐	๓๓	๑๑.๐๐
๓.	นำเอาบันทึกมาเรียบเรียงใหม่แล้วเก็บไว้ประกอบการสอน	๒๗	๒๒.๕๐	๑๘	๑๕.๐๐	๑๑	๓๖.๖๗	๗	๒๓.๓๓	๒๓	๒๑.๐๐
๔.	คุยกันและถกปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ที่ไป	๓๐	๒๕.๐๐	๑๕	๑๕.๘๓	๕	๑๖.๖๗	๘	๒๖.๖๗	๒๒	๒๐.๐๐
๕.	นำเอาบันทึกมาอ่านเรียบเรียงใหม่เพื่อประกอบการเรียน และทำรายงานส่งครู	-	-	๕	๗.๕๐	-	-	-	-	๕	๓.๐๐
๖.	คุยกันและถกปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ที่ไปและนำบันทึกมาเรียบเรียงใหม่เพื่อประกอบการเรียน	๒	๑.๖๗	-	-	-	-	๑	๓.๓๓	๓	๑.๐๐
๗.	คุยกันและถกปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ที่ไปและทำรายงานส่งครู	-	-	-	-	๒	๖.๖๗	๑	๓.๓๓	๓	๓.๐๐
๘.	ทำทุกอย่างตามที่ครูสั่งให้ทำ เช่น เขียนรายงาน รายงานปกเกล้า ฉบับปราย ฯลฯ	-	-	๑	๐.๘๓	๑	๓.๓๓	-	-	๒	๐.๖๗

จากตารางที่ ๘๓ จะเห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่คือร้อยละ ๒๑.๐๐ เมื่อดูจากการศึกษาออกสถานที่แล้วได้นำเข้ามาเรียนเรียงใหม่และเก็บไว้ประกอบการเรียน ครูกลุ่มเล็กคือร้อยละ ๑.๐๐ เมื่อดูจากการศึกษาออก-สถานที่แล้ว ใ้ดูด้วยกันและดูปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ไปและนำมันเข้ามาเรียนเรียงใหม่เพื่อประกอบการศึกษาเรียนหรือดูด้วยกันและดูปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ไปและทำรายงานส่งครู

๑๑. ความต้องการของนักเรียนเกี่ยวกับการวัดผลภายหลังการศึกษาออกสถานที่แล้ว นักเรียนที่ครูได้พาไปศึกษา
 นอกสถานที่นั้นบางคนก็ต้องการให้มีการวัดผลภายหลังการศึกษาออกสถานที่แล้ว แต่บางคนก็ไม่ต้องการให้มีการวัดผล
 ว่าจะเขียนคั้งตารางที่ ๔๔

ตารางที่ ๔๔ ความต้องการของนักเรียนเกี่ยวกับการวัดผลภายหลังการศึกษาออกสถานที่

ข้อที่	การวัดผล	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียน- ราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนใน โครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๑.	ต้องการ	๕๕	๕๕.๘๓	๕๕	๓๗.๕๐	๑๒	๕๐.๐๐	๑๕	๕๐.๐๐	๑๒๗	๕๒.๓๓
๒.	ไม่ต้องการ	๑๕	๑๒.๕๐	๑๕	๑๒.๕๐	๑๔	๖๐.๐๐	๕	๑๖.๖๗	๕๓	๑๗.๖๗

จากตารางที่ ๔๔ จะเห็นได้ว่านักเรียนกลุ่มใหญ่คือร้อยละ ๕๒.๓๓ ต้องการให้มีการวัดผลภายหลังการศึกษาออก
 สถานที่ นักเรียนกลุ่มเล็กที่สุดคือร้อยละ ๑๗.๖๗ ไม่ต้องการให้มีการวัดผลภายหลังการศึกษาออกสถานที่ ^{นักเรียน} ~~ครู~~ ในโรงเรียน
 รัฐบาลร้อยละ ๕๕.๘๓ โรงเรียนราษฎร์ร้อยละ ๓๗.๕๐ และโรงเรียนในโครงการปรับปรุงของกรมวิสามัญศึกษาร้อยละ
 ๕๐.๐๐ ต้องการให้มีการวัดผลภายหลังการศึกษาออกสถานที่ แต่ครูกลุ่มใหญ่ในโรงเรียนสาธิตคือร้อยละ ๖๐.๕๐ ไม่ต้องการ
 ให้มีการวัดผลภายหลังการศึกษาออกสถานที่

๑๒. ชุมชนสูงคมนาและการรวมกิจกรรมในชุมชนสูงคมนาของนักเรียน บางโรงเรียนมีชุมชนสูงคมนา บางโรงเรียนไม่มี นักเรียนในโรงเรียนที่มีชุมชนสูงคมนาก็ไม่รวมกิจกรรมไป ชุมชนสูงคมนาบางส่วนรวมกิจกรรมในชุมชน

โรงเรียนร้อยละ ๕๐.๐๐ มีชุมชนสูงคมนา โรงเรียนร้อยละ ๕๐.๐๐ เช่นกัน ไม่มีชุมชนสูงคมนา โรงเรียนที่มีชุมชนสูงคมนา และไม่มีชุมชนสูงคมนาจำนวนเท่ากันคือร้อยละ ๕๐.๐๐ โรงเรียนราวสามส่วนมากคือร้อยละ ๓๕.๐๐ ไม่มีชุมชนสูงคมนา ส่วนน้อยคือร้อยละ ๒๕.๐๐ มีชุมชนสูงคมนา ส่วนโรงเรียนสาธิตและโรงเรียนโครงการปรับปรุงของกรมวิสามัญศึกษาร้อยละ ๑๐๐.๐๐ มีชุมชนสูงคมนา

นักเรียนกลุ่มใหญ่คือร้อยละ ๓๕.๐๐ มีส่วนรวมกิจกรรมในชุมชนสูงคมนา นักเรียนกลุ่มเล็กคือร้อยละ

๑๖.๐๐ ไม่มีส่วนรวมกิจกรรมในชุมชนสูงคมนา

ขอเท็จจริงและความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการวัดผล ได้แสดงไว้ในตารางที่ ๔๕ - ๔๖

๑. วิธีการวัดผลที่ครูวิชาสังคมศึกษาใช้และวิธีการวัดผลที่นักเรียนชอบ

นักเรียนกลุ่มใหญ่ตอบร้อยละ ๖๐.๐๐ ให้ความเห็นว่าครูวิชาสังคมศึกษาวัดผลด้วยการเก็บคะแนนสอบทุกครั้ง นักเรียนกลุ่มเล็กก็ร้อยละ ๕๐.๐๐ ให้ความเห็นว่าครูวิชาสังคมศึกษาวัดผลด้วยการรวมคะแนนการทำงานตลอดปี เช่น การทำแบบฝึกหัด การรายงาน ฯลฯ คะแนนสอบทุกครั้งและคะแนนสอบได้ นักเรียนในโรงเรียนสาธิตร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ให้ความเห็นว่าครูวิชาสังคมศึกษาใช้การวัดผลด้วยการรวมคะแนนแบบฝึกหัด คะแนนสอบทุกครั้ง และคะแนนสอบได้ นักเรียนโรงเรียนโนนโคตรการปรับปรุงของกรมวิสามัญศึกษาร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ให้ความเห็นว่าครูวิชาสังคมศึกษาเก็บคะแนนจากคะแนนสอบทุกครั้ง

ส่วนวิธีการวัดผลที่นักเรียนชอบนั้นมีอยู่หลายอย่างต่าง ๆ กัน นักเรียนกลุ่มใหญ่ชอบการวัดผลด้วยการอภิปรายคะแนนสอบทุกครั้ง นักเรียนกลุ่มเล็กชอบการวัดผลด้วยการเก็บเฉพาะคะแนนสอบครั้งเดียว มีรายละเอียดอยู่ในตารางที่ ๔๕

ตารางที่ ๔๕ วิธีการวัดผลที่นักเรียนชอบ

ข้อที่	วิธีการวัดผล	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียน- ราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนใน โครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๑.	เก็บคะแนนตลอดปีจากแบบฝึกหัด	๓๓	๓๕.๘๓	๒๕	๒๐.๐๐	๕	๑๓.๓๓	๑๐	๓๓.๓๓	๕๓	๒๓.๐๐
๒.	เก็บคะแนนสอบต่างปีรวมกับคะแนนสอบได้	๖	๕.๐๐	๑๓	๑๐.๘๓	๕	๑๖.๖๗	๕	๑๖.๖๗	๒๙	๕.๖๗
๓.	เก็บจากคะแนนสอบทุกครั้ง	๕๒	๕๓.๓๓	๗๕	๖๒.๕๐	๑๖	๕๓.๓๓	๑๓	๕๓.๓๓	๑๕๖	๕๒.๐๐

ตารางที่ ๔๔ สถิติการวัดผลที่นักเรียนชอบ

ข้อที่	วิธีการวัดผล	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๔.	เก็บเฉพาะคะแนนสอบครั้งเดียว	๒	๕.๐๐	๒	๕.๐๐	๒	๒.๖๗	๒	๒.๖๗	๑๒	๕.๓๓
๕.	รวมคะแนนการทำงานตลอดปี เช่น การทำแบบฝึกหัด การรายงาน ฯลฯ คะแนนสอบทุกครั้ง และคะแนนสอบได้	๓	๑๐.๕๓	๒	๑.๖๗	๓	๑๐.๐๐	-	-	๑๔	๒.๐๐

จากตารางที่ ๔๔ จะเห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๕๒.๐๐ ชอบวิธีการวัดผลด้วยการเก็บคะแนนสอบทุกครั้ง นักเรียนกลุ่มเล็กที่สุดคือร้อยละ ๕.๓๓ ชอบวิธีการวัดผลด้วยการเก็บเฉพาะคะแนนสอบครั้งเดียว

จากตารางที่ ๘๖ จะเห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๔๔.๐๐ ของการใหม่การวัดผลทุกครั้ง
เมื่อเรียนจบแต่ละเรื่อง นักเรียนกลุ่มเล็กที่สุดคือร้อยละ ๐.๒๗ ไม่ต่อการใหม่การวัดผลเลย

นักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๒๒.๒๗ ของการใหม่การวัดผลแบบปรนัยและอัตนัยผสมกัน นักเรียน
กลุ่มเล็กที่สุดคือร้อยละ ๓.๐๐ ของการใหม่การวัดผลแบบอัตนัย

ข้อเท็จจริงและความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบการเรียนวิชาสังคมศึกษา ได้แสดงไว้ในตารางที่ ๔๗ - ๔๘

๑. ความเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับแบบเรียนวิชาสังคมศึกษา นักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษาต่าง ๆ กัน นิยมเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๔๕.๖๗ มีความเห็นว่าแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาที่ใช้อยู่เหมาะสมแล้วร้อยละ ๔๐.๓๓ รองลงมาคือความเห็นว่าแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาที่ใช้อยู่เหมาะสมเป็นอย่างต่อนักเรียนกลุ่มเล็กที่สุดคือร้อยละ ๑๔.๐๐ มีความเห็นว่าแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาที่ใช้อยู่ยังไม่เหมาะสมนักเรียนได้ให้เหตุผลเกี่ยวกับความไม่เหมาะสมของบทเรียนแตกต่างกันหลายอย่าง มีรายละเอียดอยู่ในตารางที่ ๔๗

ตารางที่ ๔๗ ความเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับความไม่เหมาะสมของแบบเรียนวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	แบบเรียน	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสตรี		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
		๑.	๔	๖.๖๗	๑๐	๔.๓๓	๓	๑๐.๐๐	๖	๒๐.๐๐	๒๗	๔.๐๐	๒๗
๒.	๒๓	๑๔.๑๗	๑๔	๑๕.๐๐	๔	๒๖.๖๗	๖	๒๐.๐๐	๕๕	๑๔.๓๓	๕๕	๑๔.๓๓	
๓.	๒	๑.๖๗	-	-	-	-	-	-	๒	๐.๖๗	๒	๐.๖๗	
๔.	๑๕	๑๒.๕๐	๑๔	๑๕.๔๓	-	-	-	๒	๖.๖๗	๓๖	๑๒.๐๐	๓๖	๑๒.๐๐
๕.	๑๕	๑๒.๕๐	๑๔	๑๖.๖๗	๓	๑๐.๐๐	๖	๒๐.๐๐	๓๔	๑๒.๖๗	๓๔	๑๒.๖๗	
๖.	๗	๕.๘๓	๕	๕.๑๗	๒	๖.๖๗	๒	๖.๖๗	๒	๖.๖๗	๑๖	๕.๓๓	

ไม่มีแบบฝึกหัดสำหรับนักเรียน
เนื้อเรื่องไม่ตรงตามข้อเท็จจริง

ตารางที่ ๘๗ (ต่อ) ความเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับความไม่เหมาะสมของแบบเรียนวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	แบบเรียน	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียน- ราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนใน โครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๗.	พิมพ์ไม่ชัดเจน	๑	๐.๘๓	๒	๑.๖๗	๔	๑๓.๓๓	๑	๓.๓๓	๘	๒๖.๖๗
๘.	มีภาพประกอบน้อยเกินไป	-	-	๒	๑.๖๗	-	-	-	-	๒	๖.๖๗
๙.	บางตอนคำสมยไม่ทันต่อเหตุการณ์ และความเคลื่อนไหวของโลก	-	-	๑	๐.๘๓	-	-	-	-	๑	๓.๓๓
๑๐.	บางตอนง่ายเกินไปไม่เหมาะสมกับ ชั้นเรียน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๑๑.	เนื้อหาดีมากเกินไป	๑	๐.๘๓	-	-	๑	๓.๓๓	๑	๓.๓๓	๓	๑๐.๐๐
๑๒.	บางตอนไม่ละเอียดพอแต่บางตอน มากเกินไป	-	-	๑	๐.๘๓	-	-	-	-	๑	๓.๓๓

จากตารางที่ ๘๗ จะเห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๑๘.๓๓ ให้ความเห็นว่าแบบเรียนไม่เหมาะสม เพราะไม่ละเอียดพอ นักเรียนกลุ่มเล็กคือร้อยละ ๐.๘๓ ให้ความเห็นว่าแบบเรียนไม่เหมาะสมเพราะบางตอนคำสมยไม่ทันต่อ เหตุการณ์และความเคลื่อนไหวของโลก หรือบางตอนง่ายเกินไป ไม่เหมาะสมกับชั้นเรียนหรือบางตอนไม่ละเอียดพอแต่บางตอน มากเกินไป

๒. ชนิดของหนังสือที่เก็บไว้มีใช้สำหรับประกอบการเรียนวิชาสังคมศึกษา นักเรียนแต่ละคนนิยมอ่านหนังสือชนิด
ต่าง ๆ แตกต่างกันไป มีรายละเอียดในตารางที่ ๔๔

ตารางที่ ๔๔ ชนิดของหนังสือที่เก็บไว้ในห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังคมศึกษา

ชนิดหนังสือ	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียน-ราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑. คำนานและนิทานพื้นเมือง	๒๔	๒๓.๓๓	๑๔	๑๑.๖๗	๗	๒๓.๓๓	๗	๒๓.๓๓	๕๔	๑๔.๐๐
๒. นวนิยาย	๕	๗.๕๐	๑๕	๑๕.๘๓	๑	๒.๓๓	๒	๖.๖๗	๓๑	๑๐.๓๓
๓. หนังสือชีวประวัติบุคคลสำคัญ	๕๓	๗๗.๕๐	๗๕	๖๕.๘๓	๒๑	๗๐.๐๐	๒๔	๕๓.๓๓	๒๒๑	๕๓.๖๗
๔. หนังสืออื่นเกี่ยวกับหลักวิชาภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์ หน้าปกเมืองและสัตว์ประหลาด	๒๓	๑๕.๖๗	๒๔	๒๓.๓๓	๑๐	๓๓.๓๓	๔	๒๖.๖๗	๖๕	๒๓.๐๐
๕. แบบเรียนวิชาสังคมศึกษาเล่มอื่นที่นอกเหนือจากเล่มที่ใช้เป็นประจำ	๔๔	๗๐.๐๐	๕๐	๗๕.๐๐	๒๕	๘๓.๓๓	๒๑	๗๐.๐๐	๒๒๐	๕๓.๓๓
๖. หนังสือสารคดีเกี่ยวกับวิชาภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์	๕๗	๘๗.๕๐	๖๓	๕๒.๐๐	๒๐	๖๖.๖๗	๒๐	๖๖.๖๗	๑๖๐	๔๓.๓๓
๗. สมุดภาพและสมุดแผนที่	๕	๗.๕๐	๑๑	๙.๑๗	๒	๖.๖๗	๕	๑๖.๖๗	๒๗	๕.๐๐
๘. เอกสารจากหน่วยราชการต่าง ๆ	๒	๑.๖๗	-	-	๓	๑๐.๐๐	๑	๓.๐๐	๖	๒.๐๐

ตารางที่ ๔๔ (ต่อ) ชนิดของหนังสือที่นักเรียนใช้อ่านประกอบการเรียนรู้ทางสังคมศึกษา

ตอนที่	ชนิดของหนังสือ	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียน- ราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนใน โครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๘.	นิตยสาร วารสาร และหนังสือพิมพ์	๓๔	๒๔.๓๓	๒๕.	๒๐.๘๓	๗	๒๓.๓๓	๕	๑๖.๖๗	๗๑	๒๓.๖๗
๑๐.	ความรู้ที่ได้จากหนังสือที่ระลึก หรืออนุสรณ์ต่าง ๆ	๕๖	๔๖.๖๗	๗๔	๖๑.๖๗	๒๑	๗๐.๐๐	๑๗	๕๖.๖๗	๑๖๘	๕๖.๐๐
๑๑.	หนังสือประมุขพงศาวดาร	-	-	-	-	๒	๖.๖๗	-	-	๒	๐.๖๗
๑๒.	หนังสืออ้างอิง	-	-	-	-	๑	๓.๓๓	-	-	๑	๐.๓๓
๑๓.	การ์ตูน	-	-	-	-	๑	๓.๓๓	๑	๓.๓๓	๒	๐.๖๗
๑๔.	ทุกอย่างที่กล่าวข้างตน	๒	๑.๖๗	๑	๐.๘๓	๑	๓.๓๓	-	-	๔	๑.๓๓
๑๕.	ไม่เคยอ่านหนังสือประกอบการศึกษา ฉะโดย	๑	๐.๘๓	๒	๑.๖๗	-	-	-	-	๓	๑.๐๐

จากตารางที่ ๔๔ จะเห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๓๓.๖๗ ได้อ่านหนังสือประวัติบุคคลสำคัญประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา นักเรียนกลุ่มใหญ่รองลงมาคือร้อยละ ๓๓.๓๓ ได้อ่านแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาเล่มอื่นที่นอกเหนือจากเล่มที่ใช้เป็นประจำ นักเรียนกลุ่มเล็กที่สุดคือร้อยละ ๐.๓๓ ได้อ่านหนังสืออ้างอิงประกอบการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ข้อเท็จจริงและความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับสถานที่บรรณารักษ และสิ่งแวดลอม ใดแสดงไว้ในตาราง

ที่ ๔๕ - ๕๐

- สถานที่ซึ่งเกี่ยวข้องกับกรเรียนวิชาสังคมศึกษา โรงเรียนต่าง ๆ มีสถานที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนหลายอย่างต่าง ๆ กัน เช่น ของสมุด ห้องสังคมศึกษา มุมหนังสือ สังคมศึกษา ฯลฯ
- โรงเรียนส่วนใหญ่คือร้อยละ ๕๐.๐๐ มีห้องสมุด
- โรงเรียนส่วนใหญ่รองลงมาคือร้อยละ ๕๐.๐๐ มีห้องสังคมศึกษา
- โรงเรียนส่วนน้อยที่สุด คือร้อยละ ๑๐.๐๐ ไม่มีห้องสมุด ห้องสังคมศึกษา พิพิธภัณฑสถานศึกษาและมุมหนังสือ สังคมศึกษา

หนังสือ สังคมศึกษา

ตามที่เราพบว่าไม่มีโรงเรียนใดเลยที่มีพิพิธภัณฑสถานศึกษา

นักเรียนร้อยละ ๑๐.๐๐ ให้ความเห็นว่าครูได้จัดมุมหนังสือสังคมศึกษาขึ้น

แม้ว่าจะโรงเรียนต่าง ๆ ใดมีห้องสังคมศึกษาอยู่เป็นส่วนใหญ่ แต่นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการที่จะเรียนวิชาสังคมศึกษาในห้องสังคมศึกษามากกว่าของเรียน มีรายละเอียดดังตารางที่ ๔๕

ตารางที่ ๔๕ สถานที่ที่นักเรียนชอบไปเรียนวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	สถานที่	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	ห้องเรียน	๒๐	๑๖.๖๗	๓๓	๒๗.๕๐	๔	๒๖.๖๗	๓	๑๐.๐๐	๖๔	๒๑.๓๓
๒.	ห้องสังคมศึกษา	๑๐๐	๘๓.๓๓	๘๓	๗๒.๕๐	๒๒	๗๓.๓๓	๒๗	๙๐.๐๐	๒๓๖	๗๘.๖๗

จากตารางที่ ๔๘ จะเห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่คือร้อยละ ๗๘.๖๗ ขอมเรียนวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษา
นักเรียนกลุ่มเล็กคือร้อยละ ๒๑.๓๓ ขอมเรียนวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษา

๒. สิทธิของนักเรียนในการใช้ของสมุดหรือของสังคมศึกษาที่เรียนในแต่ละโรงเรียนมีสิทธิในการใช้ของสมุด หรือ ของสังคมศึกษาต่าง ๆ กัน มีรายละเอียดดังตารางที่ ๕๐

ตารางที่ ๕๐ สิทธิของนักเรียนในการใช้ของสมุดหรือของสังคมศึกษา

ข้อที่	สิทธิ	โรงเรียนรัฐบาล		โรงเรียนราษฎร์		โรงเรียนสาธิต		โรงเรียนในโครงการปรับปรุง		รวมยอด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	ยืมหนังสือได้เฉพาะในเวลาเปิดเทอมและในเวลาที่ทำหน้าที่	๑๒๐	๑๐๐.๐๐	๓๐	๒๕.๐๐	๓๐	๑๐๐.๐๐	๓๐	๑๐๐.๐๐	๒๑๐	๗๐.๐๐
๒.	มีสิทธิแต่เพียงไปอ่านหนังสือในห้องสมุดและของสังคมศึกษา	-	-	๒๐	๕๐.๐๐	-	-	-	-	๒๐	๒๐.๐๐
๓.	ยืมหนังสือในห้องสมุดได้เฉพาะในเวลาเปิดเทอมและในเวลาที่ทำหน้าที่ แต่หนังสือในห้องสมุดศึกษาห้ามยืม	๕๐	๗๕.๐๐	-	-	-	-	-	-	๕๐	๓๐.๐๐

จากตารางที่ ๕๐ จะเห็นว่านักเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ ๗๐.๐๐ มีสิทธิยืมหนังสือได้เฉพาะในเวลาเปิดเทอม และในเวลาที่ทำหน้าที่ นักเรียนกลุ่มเล็กที่สุดคือร้อยละ ๒๐.๐๐ มีสิทธิแต่เพียงไปอ่านหนังสือในห้องสมุดและของสังคมศึกษา

ปัญหาและอุปสรรคในการ เรียนวิชาสังคมศึกษาและข้อ เสนอแนะของนักเรียนเกี่ยวกับ การปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา

๑. ปัญหาและอุปสรรคในการ เรียนวิชาสังคมศึกษาซึ่งนักเรียนประสบอยู่ นักเรียน ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการ เรียนวิชาสังคมศึกษาคงนี้

๑. ครู

๑.๑ บุคลิกลักษณะของครูไม่ดี

๑.๒ ครูดูเกินไปไม่เห็นอกเห็นใจนักเรียนให้ทำงานมากเกินไป นักเรียน ทำไม่ทันถึงลงโทษอย่างรุนแรง

๑.๓ ครูใจดีเกินไป ไม่ใคร่ให้นักเรียนทำการบ้านหรือฝึกหัด

๒. วิธีสอน

๒.๑ ครูอธิบายเร็วเกินไป เสียคอบเกินไป นักเรียนไม่ใคร่เข้าใจและ จดบันทึกไม่ทัน

๒.๒ ครูอธิบายผิดในบางครั้งทำให้นักเรียนเข้าใจและจดจำสิ่งที่ผิด

๒.๓ ครูใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนน้อยเกินไปหรือไม่ใช้เลย นักเรียน จึงไม่ใคร่เข้าใจบทเรียนดีพอ

๒.๔ นักเรียนไม่ค่อยมีส่วนร่วมกิจกรรมในการเรียนการสอน จึงทำให้ รู้สึกเบื่อหน่ายต่อการ เรียนวิชาสังคมศึกษา

๒.๕ ครูฝึกฝนนักเรียนไม่ครบทุกด้าน เช่น ไม่ฝึกเกี่ยวกับการวางแผนที่ การรายงานหน้าชั้น ฯลฯ

๓. อุปกรณ์การสอน

๓.๑ โรงเรียนมีอุปกรณ์การสอนน้อยและไม่เหมาะสม

๔. การร่วมกิจกรรมในการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร

๔.๑ ครูไม่จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือจัดน้อยเกินไป เช่น การศึกษา นอกสถานที่ การฉายภาพยนตร์ประกอบการสอน ฯลฯ

- ๔.๒ ไม่มีชุมนุมสังคมศึกษาในโรงเรียน
๕. การวัดผล
- ๕.๑ ข้อทดสอบยากเกินไปนักเรียนได้คะแนนไม่ถึงจึงหมกกำลังใจในการเรียน
- ๕.๒ คะแนนเต็มของวิชาสังคมศึกษาน้อยเกินไป
๖. หลักสูตรและประมวลการสอน
- ๖.๑ เนื้อหาบางตอนไม่เหมาะสม เพราะละเอียดเกินไปยากแก่การจดจำ
- ๕.๒ เนื้อหาบางตอนซ้ำกับที่เรียนมาแล้ว นักเรียนจึงเบื่อหน่ายต่อการเรียนซ้ำ
๗. แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบการเรียนวิชาสังคมศึกษา
- ๗.๑ หนังสือแบบเรียนไม่เหมาะสมเพราะเนื้อเรื่องไม่ตรงตามข้อเท็จจริง ปี พ.ศ. หรือ ค.ศ. ของแต่ละเล่มไม่ตรงกัน
- ๗.๒ ไม่มีภาพประกอบหรือมีน้อยเกินไป
- ๗.๓ ไม่มีแบบฝึกหัดท้ายบทหรือมีน้อยเกินไป
- ๗.๔ โรงเรียนมีหนังสือสำหรับศึกษาค้นคว้าน้อยเกินไป
๘. สถานที่ บรรยากาศ และสิ่งแวดล้อม
- ๘.๑ เวลาเรียนวิชานี้ไม่เหมาะสม เช่น เรียนตอนบ่าย หลังอาหาร และอากาศร้อน ทำให้ง่วงนอน หรือชั่วโมงสุดท้าย ซึ่งนักเรียนอยากกลับบ้าน เป็นต้น
- ๘.๒ เวลาเรียนวิชานี้มีน้อยเกินไป ทำให้เรียนเนื้อหาไม่ละเอียดพอและไม่มีเวลาทำแบบฝึกหัดมากนัก
- ๘.๓ สถานที่เรียนหรือสภาพห้องเรียนไม่เหมาะสม เช่น แคนเกินไป อับอ้าวเกินไป มีเสียงต่าง ๆ รบกวนมาก

- ๔.๔ นักเรียนที่ชนเรียนอยู่ในห้องเรียนเดียวกับนักเรียนที่สนใจการเรียน นักเรียนชนไม่สนใจการเรียนจะคอยรบกวนนักเรียนอื่น ๆ ให้ขาดสมาธิในการเรียน
- ๔.๕ จำนวนครูวิชาสังคมศึกษามีไม่มากพอ เวลาครูคนหนึ่งขาดการสอนไป ไม่มีครูวิชาสังคมศึกษาอื่นเข้าแทนได้ ทำให้นักเรียนเสียเวลาไปโดยเปล่าประโยชน์
- ๔.๖ ไม่มีห้องสังคมศึกษาโดยเฉพาะ หรือมีแต่อยู่ห่างไกลจากห้องเรียน ทำให้ไม่สะดวก ในการย้าย ห้องเรียน และเสียเวลา
- ๔.๗ สภาพทางบ้านของนักเรียนไม่ดีพอ นักเรียนไม่มีเวลาว่างสำหรับท่องหนังสือ หรือมีเรื่องที่ทำให้ไม่สบายใจ

๕. นักเรียน

- ๕.๑ นักเรียนไม่ชอบวิชาสังคมศึกษา เวลาเรียนรู้สึกเบื่อหน่ายและง่วงนอน
- ๕.๒ นักเรียนไม่มีความกล้าพอที่จะซักถามครูหรือแสดงความคิดเห็น
- ๕.๓ นักเรียนทำงานช้าเกินไป จึงทำงานไม่ทัน หรือจบบันทึกไม่ทัน
- ๕.๔ นักเรียนไม่ค่อยติดตามข่าวเหตุการณ์ประจำวัน และความเคลื่อนไหวของโลก
- ๕.๕ พื้นความรู้ในวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนไม่ดี

๒. ข้อเสนอแนะของนักเรียนในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษานักเรียนได้ให้ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ดังนี้

๑. ครู

- ๑.๑ ครูควรมีนุคลิกลักษณะที่ดี
- ๑.๒ ครูไม่ควรดุ หรือใจดีเกินไป
- ๑.๓ ครูควรเข้าใจและเห็นอกเห็นใจนักเรียน

๑.๔ ครูควรเอาใจใส่ในการจับบันทึกของนักเรียน

๒. วิธีสอน

๒.๑ ฝ่ายบริหาร โรงเรียนควร เลือกครูที่มีความสามารถและชำนาญในการสอน โดยมีการทดสอบความรู้ของครูก่อน

๒.๒ ครูควร ได้ปรับปรุงตัวเองเกี่ยวกับวิธีสอนให้ดีขึ้น

๒.๓ ครูไม่ควรอธิบายซ้ำหรือเร็วเกินไป และควรมีเสียงดังชัดเจน

๒.๔ ครูควร เตรียมการสอนเป็นอย่างดี

๒.๕ ครูควร ใช้ชุดอุปกรณ์การสอน ประกอบคำอธิบายเสมอ

๒.๖ ครูควรพยายามยกเถิดความรู้ที่สนุกสนานมาแล้ว ประกอบการสอน

๒.๗ ครูควร ฝึกความสามารถของนักเรียนทุกคน เช่น การเขียนแผนที่ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และการรายงานหน้าชั้น ฯลฯ

๒.๘ ครูควร ชักถามนักเรียนเมื่อสอนจบแต่ละครั้ง

๒.๘ โรงเรียนควร จัดให้มีการอบรมครู เกี่ยวกับการสอนวิชาสังคมศึกษา การวัดผล และการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม

๓. อุปกรณ์การสอน

๓.๑ โรงเรียนควร จัดหาอุปกรณ์การสอนให้มากพอสำหรับนักเรียนได้ใช้ ประกอบการเรียน อาจจะจัดซื้อหรือส่งเสริมให้ครูและนักเรียนได้ร่วมกันสร้างอุปกรณ์การสอนอย่างง่าย ๆ ขึ้นใช้

๔. การร่วมกิจกรรมในการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร

๔.๑ ครูควร จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้มาก ประมาณสัปดาห์ละ ๑-๒ ครั้ง เช่น จัดการศึกษาออกสถานที่ ซึ่งมีผู้อธิบายประกอบด้วย จัดฉายภาพยนตร์หรือภาพนิ่งประกอบการเรียน และจัดแสดงละคร เกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา

- ๔.๒ ครูควรเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา
- ๔.๓ ครูควรจัดการวัดผลเกี่ยวกับกิจกรรมในการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- ๔.๔ ครูควรจัดชุมนุมสังคมศึกษา
๕. การวัดผล
- ๕.๑ ครูควรปรับปรุงเรื่องการทดสอบ ควรจัดให้มีการทดสอบเสมอและควรเป็นข้อทดสอบแบบปรนัยมากกว่าอัตนัย และควรทดสอบตรงที่นักเรียนได้เรียนแล้ว
- ๕.๒ ควรเพิ่มคะแนนวิชาสังคมศึกษาให้มากขึ้น เพราะนักเรียนต้องใช้ความพยายามในการทำงานมาก
๖. หลักสูตรและประมวลการสอน
- ๖.๑ เนื้อหาไม่ควรละเอียดหรือยากเกินไปสำหรับชั้นเรียน
- ๖.๒ ควรเพิ่มเนื้อหาบางอย่าง เช่น เรื่องศิลปะและปฏิมากรรมสมัยโบราณ และการปฏิบัติตัวของเด็กวัยรุ่น เป็นต้น
๗. แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบการเรียนวิชาสังคมศึกษา
- ๗.๑ แบบเรียนควรได้รับ การปรับปรุงให้ดีขึ้น ทั้งในเรื่องข้อเท็จจริง ตั้งสะกด ส่วนวนโวหาร ฯลฯ และควรมีแบบฝึกหัดสำหรับนักเรียนด้วย
- ๗.๒ โรงเรียนควรจัดหนังสือสำหรับศึกษาค้นคว้าให้มากพอ
- ๗.๓ กรมวิชาการควรจัดทำหนังสือค้นคว้า เป็นภาษาไทยให้มาก
๘. สถานที่ บรรยากาศ และสิ่งแวดล้อม
- ๘.๑ โรงเรียนควรจัดวิชาสังคมศึกษาไว้ในภาคเช้า
- ๘.๒ ฝ่ายบริหารการศึกษาควรเพิ่มจำนวนชั่วโมงเรียนให้มากขึ้น

- ๘.๓ ครูควรจัดสถานที่เรียนให้มีสภาพดีและเอื้อต่อการเรียน
- ๘.๔ ควรแยกเด็กชนจากเด็กเรียบร้อย เพื่อไม่ให้ผลการเรียนของเด็ก
เรียบร้อยต้องเสียไป
- ๘.๕ โรงเรียนควรมีครูวิชาสังคมศึกษาให้มากพอ เวลาครูวิชาสังคม
ศึกษาคคนหนึ่งคนใดขาดการสอน ควรจะจัดครูวิชาสังคมศึกษาอื่น
มาแทนเพื่อนักเรียนจะได้ไม่เสียเวลา
- ๘.๖ โรงเรียนควรจัดห้องสังคมศึกษาให้ใกล้กับห้องเรียนเพื่อสะดวก
ในการย้ายห้องเรียน ในห้องสังคมศึกษาควรจัดพิเศษให้มีสิ่งที่
น่าสนใจและให้ความรู้เกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา
- ๘.๗ โรงเรียนควรมีห้องสมุดและมีหนังสือเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษาให้
มากพอสำหรับศึกษาค้นคว้าและควร เปิดโอกาสให้นักเรียนใช้ห้อง
สมุดได้เต็มที่
- ๘.๘ โรงเรียนควรมีพิพิธภัณฑ์สังคมศึกษา
- ๘.๙ ผู้ปกครองควรให้ความสนใจต่อนักเรียน ดูแลให้นักเรียนมีเวลา
ท่องหนังสือและทำการบ้าน

๙. นักเรียน

- ๙.๑ โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนรักการศึกษาค้นคว้า การติดตาม
ข่าว เช่น ให้นักเรียนยืมหนังสือได้ทั้งเวลาเปิดเทอมและปิดเทอม
และมีป้ายประกาศเกี่ยวกับข่าวและเหตุการณ์สำคัญ ๆ
แสดงรูปภาพ หุ่นจำลอง นิทรรศการ ฯลฯ
- ๙.๒ นักเรียนควรปรับปรุงและฝึกฝนตนเองในด้านต่าง ๆ ให้ดีขึ้น
เช่น ต้องตั้งใจเรียน ขยันท่องจำบทเรียน ฯลฯ